WIADOMOŚCI HANDLU ZAGRANICZNEGO

Wyższa Szkoła Ekonomiczna
Biblioteka Główna
w Sopocie

informacje polityczno-gospodarcze

ROK IV 1953

Nr. 22(105

20 CZER

MINISTERSTWO HANDLU ZAGRANICZNEGO

Nr. egz.

Tylko do użytku służbowego

S P I S R Z E C Z Y

Str.

I. POLITYKA GOSPODARCZA

Związek Socjalistycznych Republik Rad	Techniczne problemy przejścia do komunizmu	1
Chińska Republika Ludowa	Polityka celna	7
Rumuńska Republika Ludowa	Postępy w uprzemysłowieniu kraju	11
	O rozwój i umocnienie spółdzielczości zaopatrzenia i zbytu	12
Węgierska Republika Ludowa	Rozwój przemysłu ciężkiego	14
Dania	Sytuacja gospodarcza ...	17
Finlandia	Sytuacja gospodarcza ...	21
Francja	Sytuacja gospodarcza ...	27
Wielka Brytania	Sytuacja gospodarcza ...	39
Brazylia	Sytuacja gospodarcza ...	57
Egipt	Sytuacja gospodarcza ...	61
Meksyk	Sytuacja gospodarcza ...	65

/spis rzeczy pozostałych działów - patrz 3-cia str. okładki/

POLITYKA GOSPODARCZA

Kraje obozu pokoju

ZWIĄZEK SOCJALISTYCZNYCH REPUBLIK RAD

Techniczne problemy przejścia do komunizmu

Rozwój gospodarki socjalistycznej w Związku Radzieckim realizującym stopniowo przejście od socjalizmu do komunizmu, określa podstawowe prawo socjalizmu, które odkrył i sformułował J.Stalin. Prawo to stwierdza, że celem produkcji socjalistycznej nie jest osiąganie zysków, lecz zaspakajanie w jaknajwiększej mierze stale wzrastających materialnych i kulturalnych potrzeb społeczeństwa. Środkiem prowadzącym do tego celu jest, jak to nauczał Stalin, nieustanny wzrost i doskonalenie produkcji socjalistycznej na bazie najwyższej techniki.

W przeciwieństwie do kapitalizmu, który stosuje nową technikę tylko wówczas, gdy zapewnia mu ona największe zyski, a zwalcza ją, gdy mu ich ona nie daje, socjalizm otwiera dla postępu nauki i techniki nieograniczone możliwości. Rozwijając i udoskonalając bazę materialną i techniczną, społeczeństwo socjalistyczne stwarza równocześnie odpowiednie podstawy dla komunizmu, wymagającego jeszcze wyższego stopnia rozwoju sił produkcyjnych a przez to samo i środków produkcji, umożliwiającego społeczeństwu wytwarzanie dóbr konsumcyjnych w wielkiej obfitości. Dlatego też budowa materialnych i technicznych podstaw komunizmu jest jednym z najważniejszych zadań, wobec których stoi naród radziecki.

Piąty stalinowski plan pięcioletni jest nowym krokiem na tej drodze. Przewiduje on zastosowanie wielu nowoczesnych środków technicznych ułatwiających pracę, i podnoszących jej wydajność. W roku 1952 wzrosła np. wydajność pracy w przemyśle i budownictwie o 7% w porównaniu z rokiem poprzednim; ok.75% wzrostu produkcji przemysłowej ma swe źródło w większej wydajności pracy.

Ten szybki wzrost należy zawdzięczać przede wszystkim stosowaniu nowoczesnej techniki postępowych procesów technologicznych, mechanizacji i elektryfikacji produkcji, szczególnie mechanizacji procesów uciążliwych pracochłonnych, jak również lepszej organizacji pracy oraz wyższemu poziomowi wykształcenia fachowego mas pracujących. Radzieccy ludzie pracy przejawiają wielkie zainteresowanie stałym podnoszeniem się wydajności pracy; wiedzą oni, że jej wzrost umacnia siłę ekonomiczną państwa radzieckiego i podnosi ich stopę życiową.

Jakie są zasadnicze wytyczne postępu technicznego ? Można je scharakteryzować dla okresu stopniowego przechodzenia od socjalizmu do komunizmu - następująco:

mechanizacja całych zespołów, automatyzacja produkcji przemysłowej, mechanizacja oraz elektryfikacja całej gospodarki narodowej. Te wytyczne postępu technicznego są ściśle ze sobą powiązane. Obok przemysłu surowcowego, budowa maszyn ciężkich jest naturalną potrzebą materialną socjalizmu. W tym ustroju społecznym własność społeczna środków produkcji odpowiada społecznemu charakterowi produkcji, opierającej się na technice maszynowej. Wszechstronny stały rozwój mechanizacji jest zatem nie tylko możliwy, lecz również obiektywnie konieczny.

"Kto jest zdania" powiedział J.Stalin, "że można przy naszym tempie pracy i przy rozmiarach naszej produkcji obejść się bez mechanizacji, ten sądzi, że można łyżką opróżnić morze". Pod kierownictwem Stalina Związek Radziecki prześcignął już przed wybuchem wojny światowej poziom mechanizacji pracy wszystkich krajów kapitalistycznych. Obecnie większość procesów produkcyjnych w przemyśle socjalistycznym jest w 90-95% a nawet jeszcze w większym stopniu zmechanizowana.

Tow.Malenkow powiedział na XIX Zjeździe Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, że "w wielu przedsiębiorstwach, przy wysokim poziomie mechanizacji podstawowych procesów produkcyjnych, słabo zmechanizowane są roboty pomocnicze, a między innymi takie roboty pracochłonne, jak podnoszenie, przenoszenie i ładowanie towarów, materiałów i wyrobów. Wszystko to zmniejsza ogólny efekt ekonomiczny mechanizacji i zakłóca normalny bieg produkcji". Dalsza mechanizacja spowoduje znaczny wzrost produkcji nie tylko w tych nowozmechanizowanych działach, lecz również na oddziałach dawniej zmechanizowanych i z nimi związanych. W radzieckim przemyśle węglowym na przykład, zakończona jest obecnie mechanizacja wydobycia, obudowy, transportu podziemnego i załadunków do wagonów kolejowych, ale mechanizacja kompleksowa - wszechstronna mechanizacja wszystkich procesów pracy - została przeprowadzona tylko w pojedyńczych kopalniach. W tej mechanizacji zespołów szczególną rolę odgrywa kombajn węglowy, który zastępuje pracę ręczną i łączy w sobie rozmaite czynności. Przestawienie kopalń na mechanizację kompleksową nie tylko zwiększa wydajność pracy i obniża koszty łasne wydobycia węgla, lecz prowadzi również do znacznej poprawy warunków pracy oraz do dalszego udoskonalenia jej bezpieczeństwa.

W hutach najważniejsze procesy są niemal całkowicie zmechanizowane, jednakże prace pomocnicze - jak załadunki i wyładunki, dowóz surowców i półfabrykatów, reperacje - były dotychczas stosunkowo zacofane. Mechanizacja kompleksowa ogranicza prace pomocnicze w hutach - jak tego dowodzą doświadczenia najlepszych zakładów - do 1/10. Należy przytem pamiętać, że udział prac pomocniczych w produkcji hutniczej wynosi 58 - 77%.

W ostatnich latach został również w dużym stopniu zmechanizowany radziecki przemysł drzewny. W wielu zakładach przemysłu drzewnego wszystkie procesy produkcyjne począwszy od w.rębu drzew aż do załadunku do wagonów - przeprowadza się mechanicznie.

Dużym sukcesem była mechanizacja rolnictwa. Są już okręgi, gdzie wszystkie ważne pomocnicze procesy produkcji wykonywane są mechanicznie, co dało możność znacznego skrócenia okresu żniw i terminów dostaw. Stało się to możliwe dzięki wyposażeniu rolnictwa w nowe maszyny. W latach powojennych otrzymało ono 804.000 traktorów /w przeliczeniu na 15.000/, 187.000 kombajnów, tylko w ostatnich 2 latach - ponad 4 mln. ciężarówek i ponad 4 mln. młockarni, żniwiarek oraz wielkie ilości maszyn rolniczych i narzędzi, jak również maszyny do siewu i nawodnienia no lowlane. Rolnictwo Związku Radzieckiego jest bezsprzecznie największe i najlepiej wyposażone na świecie.

Szczególnie godnymi uwagi są sukcesy, które osiągnął Związek Radziecki przy mechanizacji prac budowlanych. Program budowy gigantycznych urządzeń hydraulicznych, kanałów, elektrowni i systemów nawadniających, przewidujący niezwykle krótkie terminy, stawia przed budowniczymi zadania, których wykonanie nie byłoby do pomyślenia bez rozległej mechanizacji. Dla wielkich budowli komunizmu zostały zbudowane specjalne maszyny i urządzenia. Budowa kanału Wołga-Don mogła być zrealizowana przedterminowo tylko dzięki daleko posuniętej mechanizacji, przy czym roboty betoniarskie zostały całkowicie zmechanizowane, roboty zaś ziemne w 98%. Na miejscu budowy pracowało 326 pogłębiarek, 313 buldożerów, 43 pogłębiaczy, około 500 traktorów, 4200 ciężarówek, w tym 3250 samochodów-wywrotek, ładowarek i duża ilość betoniarek, kompresorów, betoniarek, dźwigów, walców itd.

W celu zasadniczego zakończenia mechanizacji robót ciężkich i czaso-chłonnych w przemyśle budownictwa, dziewiętnasty zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego postawił zadanie dalszą rozbudowę przemysłu maszynowego i energetyczny. Prócz tego w kołchozach zostaną całkowicie zmechanizowane najważniejsze roboty polne i pracochłonne czynności budowlane oraz w bardzo dużym stopniu - roboty nawadniające i

Tworzenie bazy materialnej i technicznej komunizmu wymaga kompleksową mechanizację pracy we wszystkich dziedzinach gospodarki narodowej. W komuniźmie zostaną zmechanizowane wszystkie procesy produkcyjne, począwszy od wydobycia surowców i ich przeróbki aż do dostarczenia wyrobów gotowych konsumentom. Mechanizacja kompleksowa prowadzi bezpośrednio do automatyzacji, czyli jest ona niezbędnym wstępem do wyższego stadium mechanizacji pracy - do wprowadzenia automatycznego systemu maszynowego. Jest to system, przy pomocy którego wyrabiają samodzielnie wszystkie kolejne procesy produkcji, a człowiek on tylko kontroli wysoko kwalifikowanego robotnika.

W tym systemie wydajność pracy zostaje oczywiście znacznie bardziej zwiększona niż przy systemie mechanizacji kompleksowej. Automatyzacja przyśpiesza proces produkcji i polepsza jakość pracy. Wykluczając przerwy w produkcji oraz zmniejszając ilość maszyn i urządzeń zapewnia ona dokładną pracę całego transportu, oszczędza paliwo, prąd elektryczny i materiały. Osiągnięte dzięki temu poważne wyniki gospodarcze przykład automatycznego regulowania pieców marte-

nowskich, które zmniejszyło zużycie paliwa o 10 do 12% a pr
teriałów ogniotrwałych o 5 do 10%, zwiększyło wydajność pie
o 8 - do 12% i przedłużyło kampanię pieców o 10 do 15%.

W poważnej mierze postępuje naprzód automatyzacja el
trowni. W roku 1952 ponad 60% kotłów zostało wyposażonych w
automaty dostarczając wodę i paliwa oraz regulając obciążen
agregatów. W ten sposób najcięższa praca palacza została zas
stąpiona przez przyrządy mechaniczne.

Jeszcze dalej poszła automatyzacja elektrowni wodnych
które niemal wszystkie są obecnie całkowicie zautomatyzowane
Każde włączanie i wyłączanie hydroagregatów /turbina wodna
z elektrogeneratorem/ i kontrola całego zakładu produkcyjnego
odbywa się w jednym punkcie.

W ostatnich czasach ogromnie wzrosła ilość elektrowni
wodnych kierowanych z oddali. Kierowane one są z punktu
czerskiego odległego nieraz o setki kilometrów. Te elektrow
wodne pracują albo całkowicie bez personelu, lub też z nie
sztabem kontrolerów. Automatycznie włącza się potrzebne bie
agregatów, smaruje łożyska, ochładza się generatory itd.
Również kompresory i pompy, które zasilają agregaty wodne
w oliwę i wodę, pracują automatycznie. Są one włączane i wy
łączane przez specjalne przyrządy, które nadzorują ciśnienie
powietrza, stan wody i oliwy w aparatach kontrolnych
lacyjnych hydroagregatu i w jego urządzeniach pomocniczych.

W zakładach przemysłowych wprowadza się automatyzację
procesów produkcyjnych drogą stopniowego przejścia z półau
matycznych maszyn na automatyczne, a automatycznych pojedyn
czych do szeregu automatycznych maszyn, następnie do auto
tycznego systemu maszyn w oddziałach wreszcie zaś do całko
automatycznych fabryk.

W Związku Radzieckim istnieje obecnie szereg automa
tycznych fabryk, na przykład, tłoków do ciężarówek, łańcuch
kotwicowych, wentylów, świec samochodowych itd. W fabrykach
tych wszystkie procesy produkcyjne są zautomatyzowane, począ
szy od rozładunku materiałów aż do opakowania gotowych wyrob
bów.

Wielkim sukcesem radzieckiej techniki jest zbudowanie
pierwszej automatycznej betoniarki na świecie. W takiej fa
bryce dokonywanajest produkcja, transport i kładzenie betonu
jako jeden powiązany ze sobą proces taśmowy. Całą betoniarnię
obsługuje zaledwie 17 osób /w ciągu jednej doby produkuje
5000 m3/, a w ciągu jednego dnia przerabia 3000 m3 żwiru,
1400 m3 piasku i 12000 ton cementu. Na placu budowy kujbysz
szewskiej elektrowni wodnej montuje się obecnie fabrykę kr
rej cała obsługa łącznie z monterami, wyniesie zaledwie

Fabryki zautomatyzowane są wzorowymi zakładami prze
mysłowymi społeczeństwa komunistycznego. Rozwój przemysłu
socjalistycznego charakteryzuje stale wzrastająca liczba
kich przedsiębiorstw, obejmujących stopniowo wszystkie gałęzie
zie produkcji przemysłowej.

Do postępu technicznego należy, jak już wspomniałem
również chemizacja. Przyspiesza ona procesy produkcyjne,
oszczędza pracę, energię i materiał. Zastosowanie na przykład

gazów w hutach i koksowniach podnosi dwukrotnie wydajność wielkich pieców i pieców koksowniczych, przy czym jednocześnie zużycie koksu maleje a obsługa pieców staje się uproszczona i pewniejsza. Chemizacja produkcji rozszerza bazę surowcową przemysłu i stwarza wiele nowych syntetycznych wyrobów: masy tworzywowe, sztuczne włókno, syntetyczne paliwa, kauczuk itd.

Pozwala ona także całkowicie zużytkować surowce i odpadki. Dzięki rozwojowi przemysłu chemicznego wiele surowców przemysłowych, które przedtem traktowane były jako odpadki znalazły zastosowanie, jak na przykład gazy w koksowniach, rafineriach nafty itd. Chemizacja procesów produkcyjnych jest ściśle związana z rozwojem automatycznego systemu maszynowego.

Kompleksowa mechanizacja pracy, automatyzacja i chemizacja produkcji - drogi prowadzące do stworzenia materialnej technicznej bazy komunizmu - są nie do pomyślenia bez elektryfikacji. Lenin użył słów, że komunizm to władza radziecka plus elektryfikacja całego kraju. Objaśniając tę znaną cytatę Lenin powiedział że "Lenin rozumie pod elektryfikacją całego kraju nie odosobnioną budowę poszczególnych elektrowni, lecz stopniowe oparcie gospodarki krajowej, łącznie z rolnictwem na nowej bazie technicznej wielkiej współczesnej produkcji, która tak czy inaczej, bezpośrednio czy pośrednio, związana jest z elektryfikacją".

Olbrzymie zalety energii elektrycznej, między innymi niskie koszty własne, łatwe przenoszenie jej na dalekie dystanse oraz możność wykorzystywania sił wodnych - są ogólnie znane.

Elektryfikacja pozwala na wszechstronne wykorzystanie bogactw naturalnych, jak również na równomierny rozdział sił produkcyjnych. Elektryfikacja gospodarki socjalistycznej stwarza przesłanki dla planowanego rozwoju przedsiębiorstw przemysłowych. Posiada ona duże znaczenie w rolnictwie - jak: umożliwiając skrócenia zbiorów i zwiększenie wydajności hodowli, nie mówiąc już o zasadniczej poprawie warunków pracy i życia robotników rolnych.

Jak wielkie znaczenie przywiązuje partia komunistyczna i rząd radziecki do elektryfikacji kraju, widać z zadań, które stawia na tym polu plan pięcioletni. Wśród dyrektyw XIX Zjazdu Partii Komunistycznej znajduje dwukrotne zwiększenie zdolności produkcyjnych elektrowni cieplnych i trzykrotne elektrowni wodnych. Oznacza to, że w ciągu tych pięciu lat zbuduje się więcej elektrowni i o większej mocy niż w okresie poprzednich trzech planów pięcioletnich.

Piąty stalinowski plan pięcioletni jest planem budowy wielkich elektrowni wodnych. Elektrownia cymljanowska już funkcjonuje, a przy końcu planu pięcioletniego uruchomiona zostanie kujbyszewska elektrownia wodna ze zdolnością produkcyjną 2.916 kW. Roboty przy budowie elektrowni wodnych w Stalinpoczęte, Kachówce i Nowosybirsku postępują szybko naprzód; rozpoczęta została budowa wielkich elektrowni na Syberii.

Mechanizacja kompleksowa, automatyzacja, chemizacja i elektryfikacja produkcji są za tym, jak powiedzieliśmy, zasadniczymi czynnikami nowoczesnej techniki. W związku z tym powstają rozmaite gałęzie nowej, jeszcze wyższej techniki.

Olbrzymie perspektywy otwierają się szczególnie przez wykorzystanie energii atomowej. Nauka i technika radziecka - jak to powiedział Jerzy Malenkow w referacie na XIX Zjeździe KPSR dzięki odkryciu metod produkcji energii atomowej, położyła koniec monopolistycznemu stanowisku Stanów Zjednoczonych w tej dziedzinie i zadała ciężki cios podżegaczom wojennym, którzy chcieli wykorzystać tajemnicę wytwarzania energii atomowej i posiadanie broni atomowej jako środek szantażu i zastraszania innych narodów.

Państwo radzieckie, które rozporządza realnymi możliwościami wytwarzania energii atomowej, jest jak najgłębiej zainteresowane w wykorzystaniu tego nowego rodzaju energii dla celów pokojowych, dla dobra narodu, gdyż takie wykorzystanie jej wzmaga panowanie człowieka nad elementarnymi siłami przyrody do granic niewymierzalnych i otwiera przed ludzkością olbrzymie możliwości rozwojowe sił produktywnych, przyspieszenia postępu technicznego i kulturalnego oraz zwiększenia bogactwa społecznego. Postęp techniczny osiągany jest w Związku Radzieckim dzięki owocnej współpracy pomiędzy naukowcami a robotnikami, pracującymi bezpośrednio w produkcji. Współpraca ta wzbogaca naukę w doświadczenia praktyczne i dopomaga praktykom w szybkim rozwiązywaniu ich zadań produkcyjnych. W dyrektywach XIX Zjazdu P.Z.R. odnośnie planu pięcioletniego zwraca się uwagę na dalsze udoskonalenie prac instytutów badawczo-naukowych i prac naukowych wyższych uczelni, na większe wykorzystanie sił naukowych dla rozwiązywania ważnych problemów w rozwoju gospodarki narodowej i na zapewnienie daleko idącego zastosowania w praktyce odkryć naukowych.

Potężnym czynnikiem postępu technicznego jest aktywność ludzi pracy. "Świadomość, że robotnicy pracują nie dla kapitalisty, lecz dla własnego państwa, dla własnej klasy - jest ogromną siłą napędową dla rozwoju i udoskonalenia naszego przemysłu" /J.Stalin/.
Jednym z przykładów takiej aktywności jest ruch racjonalizatorski i nowatorski, który objął wszystkie dziedziny radzieckiej gospodarki narodowej. Robotnicy, chłopi, kołchoźnicy i inteligencja pracująca przyczyniają się swymi doświadczeniami i wiedzą do stałego ulepszania techniki. Znanym jest faktem, że w samych tylko dwóch ostatnich latach zrealizowano w przemyśle, budownictwie i transporcie około 1,5 mln. wynalazków, ulepszeń technicznych i pomysłów racjonalizatorskich. Jakie rozmiary przybrał ten ruch wskazuje przykład okręgu Krasnodarskiego, gdzie 25.000 racjonalizatorów - kołchoźników i wynalazców brało udział w akcji mającej na celu wprowadzenie mechanizacji kompleksowej do rolnictwa. Aktywność ich przyczyniła się w dużym stopniu do tego, że okręg ten przoduje w zmechanizowaniu prac rolniczych.

W każdym przedsiębiorstwie i w każdym radzieckim instytucie badawczo-naukowym trwa wytężona praca twórcza. Naukowcy, inżynierowie i technicy w ścisłej współpracy z produkującymi robotnikami rozwiązują niezwykle trudne problemy naukowe i techniczne, które wysuwa budowa materialnych i kulturalnych podstaw komunizmu.

ŃSKA REPUBLIKA LUDOWA

Polityka celna

W niecałe cztery miesiące po utworzeniu centralnego
Ludowego, Państwowa Rada Administracyjna ustaliła nową
tykę taryfowo-celną i zorganizowała urzędy celne. Reforma
mieniając charakter dotychczasowej polityki celnej zadała
interesom imperialistów.

Do tego czasu wszystkie importowane towary, niezależnie
ch rodzaju podlegały pewnemu minimalnemu ocleniu wynoszącemu
ątkowo 5%, w późniejszych zaś latach 10%. Tego rodzaju po-
yka zgodna była z zasadą tak zwanych "otwartych drzwi", wy-
czała jednak w praktyce powodzenie jakiejkolwiek chińskiej
tyki gospodarczej. Trzeba jeszcze dodać, że dochody zasta-
no na obsługę pożyczek zagranicznych, co pociągało za sobą
nie spraw celnych w ręce cudzoziemców, korzystających
ograniczonych niemal praw eksterytorialnych.

Ilość urzędników zatrudnionych wówczas w urzędach cel-
wynosiła 12.000 osób, w tym - w samym Szanghaju - 1.460,
ło 234 Amerykanów, Anglików i innych europejczyków. Jedną
dochodów pochłaniały koszty administracyjne. Do admini-
celnej należało nie tylko pobieranie opłat celnych,
również zarządzanie portami, zapewnienie bezpieczeństwa
że kabotażowej i rzecznej, utrzymywanie latarń morskich
ych sygnałów, jak również zwalczanie przemytnictwa przy
nadbrzeżnych łodzi kontrolnych. Zarządzenia te były
ie respektowane przez zmieniających się władców Chin,
zapewniały im one zyski.

W chwili obecnej Chiny Ludowe nie wprowadziły jeszcze
opolu handlu zagranicznego. Zmonopolizowano jedynie wywóz
niczych surowców oraz ograniczono się do kontroli dewiz
stemu licencyjnego. Nowe zasady polityki handlu zagranicz-
ziały na celu szybką odbudowę i rozwój poważnie zniszczo-
podczas wojny gospodarki. Drogą utworzenia Centralnego
Ceł stworzone zostały przesłanki dla ujednolicenia ta-
lnych, które w poszczególnych częściach kraju różnią
ążą sobą poważnie. Na przykład w okręgach północno-
ch pobierano cła od stali - 5%, a w północnych - 20%.
ła bawełnianych pobierano 30% do 65%. Często istniały
e wewnętrzne pobierane na granicach prowincji. Stanowi-
poważne źródło dochodów dla rządów prowincjonalnych,
jednak skasowaniu w toku centralizacji spraw celnych.

Zadania nowej administracji celnej ograniczają się do
ych funkcji tego rodzaju instytucji, a mianowicie do
ół importu i eksportu oraz przewozu walut, do pobierania
celnych i do zwalczania przemytnictwa. Zarząd portów oraz
nienie bezpieczeństwa żeglugi rzecznej i kabotażowej prze-
y - podległy Ministerstwu Komunikacji, ochrona granic i wy-
- Ministerstwu Bezpieczeństwa. Odpowiednio do tego zo-
w r. 1950/51 przebudowane Centralna Administracja ceł
wszechczytury. Zamiast dawnych 13 jest obecnie tylko 9
oddziałów, 70 zamiast 173 urzędów celnych, a koszty

administracyjne stanowić będą nie 20%, a tylko 2,5% wpływów.

Ogólna liczba pracowników celnych została zmniejszona do 1/5 dawnego aparatu Generalnego Inspektoratu. Obecnie istnieje tylko trzy rodzaje - zamiast pięciu - ekspozytur celnych, zorganizowane w portach, na lądowych punktach granicznych i lotniskach, jak również w ośrodkach obrotu pocztowego z zagranicą. Centralny Zarząd ceł wcielony został ostatnio do Ministerstwa Handlu Zagranicznego.

Ostatnio Państwowa Rada Administracyjna uchwaliła reorganizację władz celnych. Organy celne w całym kraju kierowane są bezpośrednio przez Centralny Zarząd Ceł Ministerstwa Handlu Zagranicznego. Jednocześnie podlegają one kontroli i kierownictwu lokalnych Komitetów Finansowo-Ekonomicznych. Komitety te kontrolują i kierują wykonywaniem przez organy celne ich planów zgodnie z zatwierdzonymi przez władze centralne planami ogólnymi, nadzorują czynności prac organów celnych w dziedzinie kontroli eksportu, określają jakie miejscowe towary eksportowe należą do grupy korzystającej ze specjalnych licencji i wykonywują inne zadania.

Przepisy te zostały wprowadzone w życie na początku b.r. Uzupełniają one obowiązujące już od dwóch lat jednolite przepisy celne. Zebrane one zostały w obszerny kodeks celny składający się z 8 rozdziałów i 219 paragrafów. Ustala on, schemat organizacyjny, normuje ruch towarowy z i do Chin, kierując go do określonych punktów granicznych, określa wymagane dokumenty i formularze oraz reguluje warunki rozładowcze i załadowcze. Dla celów kontroli specjalny rozdział poświęcony jest sprawie pobierania opłat celnych i magazynowania towarów w składnicach celnych. Czynności celne opierają się na licencjach przywozowych i wywozowych, cła i opłaty powinny być uiszczane w walucie chińskiej. Właściciele towarów podlegających ocleniu mają prawo składania do Centralnego Zarządu Ceł odwołań przeciw decyzjom placówek celnych. Odprawa celna przesyłek pocztowych i przesyłek pod opaską wymaga współpracy urzędów celnych z pocztą; obowiązująca taryfa celna stosowana jest również do wszystkich przesyłek pocztowych. Dalszy rozdział przepisów celnych omawia odprawę podróżnych i ich bagażu. Przywóz i wywóz waluty chińskiej jest wzbroniony, zezwala się natomiast na przewożenie ze sobą bez cła pewnej ograniczonej ilości towarów. Ostatni rozdział przepisów celnych omawia stosunki celne na terenach podlegających przepisom wyjątkowym. Należy do nich Port Arthur, gdzie - zgodnie z umową, zawartą dn. 15 września r. 1952 w Moskwie, aż do zawarcia traktatu pokojowego z Japonią będą nadal stacjonować radzieckie oddziały wojskowe.

Niemal jednocześnie z przepisami celnymi wprowadzone zostały nowe taryfy celne, noszące charakter wybitnie protekcyjny. Wwóz wszystkich towarów i półfabrykatów produkowanych w kraju podlega mniej lub bardziej prohibicyjnym cłom, podczas gdy towary, których import jest pożądany, są pod wzgl. cłem uprzywilejowane. Dotyczy to głównie maszyn i surowców przemysłowych, jak również nasion i nawozów sztucznych. Taryfa celna obejmuje nie tylko dobra importowane, lecz również liczne towary eksportowane. Ogółem zawiera ona 939 pozycji artykułów, przy czym szereg pozycji ma charakter zbiorczy.

Opracowanie jednolitej nomenklatury towarowej - co nastąpiło po raz pierwszy w dziejach Chin - jest dziełem pierwszorzędnej wagi; specyfikacja dokonana została znacznie staranniej niż to miało miejsce w dawnych taryfach celnych. Specyficzne zarazem posiada wprowadzenie dwóch rodzajów stawek celnych; jednej normalnej, a drugiej minimalnej. Minimalne cła importowe stosowane są do towarów pochodzących z krajów utrzymujących stosunki handlowe z Chińską Republiką Ludową i objętych klauzulą największego uprzywilejowania. Znacznie wyższe, normalne cła dotyczą pozostałych krajów, przy czym jednak różnice są dość znaczne, zależnie od rodzaju towarów. Przy towarach podlegających niskiemu ocleniu, których przywóz jest niezbędny dla gospodarki narodowej, różnice wahają się między 2,5 i 10%. W ten sposób na przykład lokomotywy i wagony kolejowe clone są w jednym wypadku według normalnej stawki 7,5%, w innym wypadku według stawki minimalnej - 5%.

Wyroby tytoniowe clone są według stawek normalnych 400% ad valorem, a według stawek minimalnych - 200% ad valorem.

Stawki celne posiadają pięć kategorii. Do pierwszej grupy należą towary, których import uważany jest za bezwzględnie niezbędny. Zalicza się do niej szereg surowców i wyrobów gotowych. Lokomotywy, maszyny rolnicze, kauczuk, oleje smarowe i t.d., clone są według skali minimalnej od 2% do 20%. Towary drugiej grupy, do której należą: azbest, samochody ciężarowe, przędza bawełniana i inne, podlegają 25 - 40%-owemu ocleniu. Do trzeciej grupy zaliczone są: jaja, tytoń w liściach i inne, odnośne cła wynoszą 50 - 100%. Grupa czwarta obejmuje wyroby luksusowe, które podlegają ocleniu 120 - 200% ad valorem. Jest wreszcie przewidziana piąta grupa, dla której ustalono stawkę celną opartą na różnicy pomiędzy cenami zagranicznymi i kosztami własnymi produkcji krajowej z dodatkiem 10 - 30%. Cła eksportowe pobierane są tylko pod kątem korzyści finansowych. Dotyczą one jedynie takich towarów, które na rynku światowym są szczególnie pożądane - 10%/, jak olej tungowy i z orzeszków ziemnych /stawka celowa/, orzeszki ziemne /15%/, szczecina /30%/, olejki - menthol i gir miętowy /55%/. Obliczenie cła odbywa się na podstawie granica lub franco granica przy imporcie i cen fob lub franco granica przy eksporcie. Za podstawę brane są przy tym: umowy dostawę, faktury, dokumenty dotyczące transportu i polisy deklaracyjne. Ustanowienie nowych przepisów celnych było konieczne ze względu na wzrastające obroty towarowe Chin Ludowych zarówno ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej, jak i z krajami kapitalistycznymi. Udział państw zaprzyjaźnionych w globalnym chińskim handlu zagranicznym wyniósł w roku ubiegłym 72% wobec 26% w roku 1950, do czego w dużym stopniu przyczyniła się amerykańska polityka embargo. Premier Czou En Lai określił w następujący drastyczny sposób skutki embargo:

"Krótkowzroczni imperialiści amerykańscy wyobrazili sobie, że zadadzą nam dotkliwy cios "blokadą" i "embargo" jednakże przeliczyli się oni całkowicie. W rzeczywistości wykorzystaliśmy te zarządzenia dla usunięcia napółkolonialnego charakteru naszej gospodarki i szybszego osiągnięcia całkowitej niezależności i samowystarczalności. Zarządzenia te, które nie przyniosły nam żadnego uszczerbku, odbiły się dotkliwie

na samych imperialistach. Blokada gospodarcza zorganizowana przez Stany Zjednoczone ułatwiła likwidację przywilejów, z których korzystali w Chinach amerykańscy imperialiści".

Chiny są zainteresowane w handlu z zachodem. Oświadczył to jeszcze raz z naciskiem premier Czu-En-Lai w początkach lutego na czwartej sesji ogólnego chińskiego Komitetu Politycznej Konsultatywnej Rady Ludowej w Pekinie: "Nie stosujemy żadnej dyskryminacji w odniesieniu do państw kapitalistycznych, o ile pragną one rozwijać z nami stosunki nadlowe na bazie równouprawnienia i obustronnej korzyści. Jesteśmy zdania, że kraje o różnych systemach gospodarczych, mogą pokojowo egzystować obok siebie. Jesteśmy gotowi do wznowienia lub też nawiązania z nimi stosunków handlowych oraz do rozwinięcia pokojowych obrotów gospodarczych ze wszystkimi krajami, które będą chciały utrzymywać z nami stosunki pokojowe. Nasze stosunki handlowe z Cejlonem i trójstronna umowa pomiędzy Chinami Ludowymi, Związkiem Radzieckim i Finlandią stanowią wyraźny dowód tego rodzaju polityki".

/zp/

UMUNSKA REPUBLIKA LUDOWA

Postęp w uprzemysłowieniu kraju

W latach władzy ludowej uruchomiono na terenie Rumunii dużych obiektów przemysłowych, wśród których należy nić przede wszystkim rozbudowę kombinatów hutniczych eszicy i Hunedoara, które znacznie zwiększyły swą zdolność dukcyjną, budowę elektrowni w Doicesti i w Konstancy, budo- dwóch fabryk motorów elektrycznych, uruchomienie fabryki rbochim", fabryki garbników, fabryki przeróbki gazu metanu, ch fabryk cementu. Należy również podkreślić, że w tym siące wybudowano w Bukareszcie, mieście Stalin, Hunedoara, rzioa, Valea Jiului /zagłębie węglowe/ nowe robotnicze dzielnice mieszkaniowe.

W ciągu bieżącego roku przewiduje się uruchomienie sze- u nowych obiektów przemysłowych, objętych planem 5-letnim, lanowicie: dwóch elektrowni w Sangeorgiul de Padure i w Co- sti, fabryki kokso-chemicznej, elektrowni przy kombinacie niczym Hunedoara, fabryki łożysk kulkowych w Mołdawii. W Bu- eszcie buduje się duży, nowy teatr, który ma być oddany do ku w ciągu bieżącego roku, a w związku ze Światowym Festi- ea Młodzieży, który odbędzie się w sierpniu b.r. w Bukarecz- powstanie szereg nowych urządzeń o charakterze kulturalnym sportowym, jak teatr letni i duży stadion sportowy.

Jeszcze w ciągu bieżącego roku rozpoczęta zostanie budo- owego ośrodka hutniczego, rafinerii i elektrowni w Mołdawii, owa kombinatu aluminiowego, kilku fabryk chemicznych, fabryka chodów ciężarowych, fabryki produktów spożywczych.

Ponadto oddane zostaną do użytku mieszkania o powierz- 735.000 m2.

O postępie uprzemysłowienia kraju i osiągniętych już kach w tej dziedzinie świadczy rozwój produkcji maszyn brabiarek w jednym tylko miesiącu bieżącego roku - kwietniu. siącu tym zakłady "23 Sierpnia" w Bukareszcie wyprodukowały pierwszą ciężarówkę, skonstruowaną w całości w kraju. konstruktorzy oparli się na dokumentacji radzieckiej dla cię- ówek typu: ZIS-150, ZIS-151, GAZ-51 i MAZ. Ciężarówka ru- ska wyposażona jest w potężny motor spalinowy o mocy 120 KM ziała zdolność transportowania ciężarów wagi 15 ton, mo- jednocześnie ciągnąć przyczepkę o nośności 50 ton.

Jednej z fabryk z okręgu Pitosti udało się skonstruować rwszą serię motocykli. Jest to typ motocykla sportowego, przyczepki, o motorze 2-cylindrowym, mocy 17 KM, pojemno- 350 cm3. Fabryka "Metalurgica" w Sibiu natomiast rozpoczę- produkcję rowerów typu popularnego z wolnym biegiem i ha- cem systemu torpedo. Są to pierwsze motocykle i rowery pro- cji rumuńskiej.

Przemysł budowy obrabiarek wyprodukował nowy typ stru- Maszyna ta ma służyć do obróbki kół zębatych dużych nów. Dzięki specjalnie skonstruowanej głowicy kalibro- maszyna funkcjonuje bez wstrząsów i nadaje się do

obróbki precyzyjnych części.

Na terenie jednego z PGR-ów uruchomiono agregat dla produkcji sztucznego deszczu, skonstruowany z żelaznych rur spawanych. Cała instalacja zmontowana jest na traktorze "Stalinec S.80", a wydajność jej wynosi 15 ha dziennie. Sztuczny deszcz spada w formie drobnokroplistego opadu i zwilża równomiernie powierzchnię ziemi. Dużą zaletą tego agregatu jest jego przenośna konstrukcja.

Jeden z zakładów produkcyjnych przystąpił do seryjnej produkcji maszyn do mieszania ciasta, przyczyniając się w ten sposób do zmechanizowania jednej z najważniejszych czynności w piekarniach. Maszyna ta wyposażona jest w kocioł o pojemności 350 ltr. oraz w motor o mocy 3,8 KM. Wydajność jej wynosi 250 kg ciasta na jeden zamies, który trwa zaledwie 12 minut. Tak więc w ciągu 8 godzin taka maszyna może zamiesić 10.000 kg ciasta.

Jedna z produkujących fabryk budowy maszyn "Steagul Rosu"/Czerwony Sztandar/ w mieście Stalin produkuje obecnie pierwsze w Rumunii obrabiarki do kopiowania. Ponadto produkuje ona seryjnie wagony towarowe dla załadunku rud z automatycznym urządzeniem do wyładunku i akumulatory wysokiego ciśnienia dla pras hydraulicznych. Tutaj rozpoczęto również konstrukcję pierwszych frezarek uniwersalnych, maszyn dla przemysłu górniczego, tokarek rewolwerowych oraz nowe typy łożysk kulkowych.

Fabryka "Strungul" produkuje obecnie pierwszą partię urządzeń wiertniczych typu KAM 500.

Inna fabryka wyprodukowała po raz pierwszy w Rumunii 5 traktów ruchomych. Ponadto skonstruowano nowy typ kopaczki E.305.

O rozwój i umocnienie spółdzielczości zaopatrzenia i zbytu

Dzienniki rumuńskie opublikowały w tych dniach tekst Uchwały Rady Ministrów Rumuńskiej Republiki Ludowej i Komitetu Centralnego Rumuńskiej Partii Robotniczej w sprawie usprawnienia działalności w dziedzinie spółdzielczości zaopatrzenia i zbytu. Uchwała ta posiada wielkie znaczenie dla rozwoju i umocnienia spółdzielczości.

Po podkreśleniu znaczenia spółdzielczości w walce klasy robotniczej i pracującego chłopstwa o budowę socjalizmu, Uchwała analizuje działalność na odcinku spółdzielczości w świetle rezolucji Plenum KC RRFR z 3-5 marca 1949 roku i sprawozdania towarzysza Gh. Gheorghiu-Deja, złożonego na tym plenum. Plenum - w oparciu o nauki Lenina i Stalina i o doświadczenia spółdzielczości radzieckiej - wytyczyło zadanie reorganizacji i przeobrażenia spółdzielczości w przodziwy ruch masowy, mający na celu zjednoczenie milionów pracujących, wychowując ich w duchu spółdzielczości socjalistycznej, w duchu głębokiej współpracy.

Dzięki wskazaniom i poparciu rządu i partii, spółdzielczość zaopatrzenia i zbytu w Rumuńskiej Republice Ludowej osiągnęła nowe sukcesy.

Z każdym rokiem, w wyniku rozwoju przemysłu socjalistycznego, klasa robotnicza posyła swojemu sojusznikowi pracującemu wsi, coraz więcej towarów przemysłowych po coraz niższych cenach. W samym tylko roku 1952, pracujące chłopstwo otrzymało za pośrednictwem spółdzielczej sieci zbytu-która wzrosła do 23.000 jednostek-towary przemysłowe wartości prawie 6 miliardów lei, co znaczy 10 razy więcej niż w roku 1948.

Spółdzielczość kierowana przez partię i rząd zdołała, mimo oporu wrogów ustroju demokracji ludowej i sojuszu robotniczo-chłopskiego, stać się szeroką organizacją masową, obejmującą prawie 6 milionów członków; z tego ponad 4 i pół miliona stanowią mieszkańcy wsi. Cała działalność w dziedzinie spółdzielczości rozwija się dzisiaj w oparciu o wciąganie szerokich rzesz pracujących chłopów do organów kierowniczych spółdzielczości, do codziennej kontroli pracy w spółdzielniach.

Obok sukcesów, zanotowanych na polu spółdzielczości zaopatrzenia i zbytu stwierdzono również poważne niedociągnięcia. W celu zlikwidowania tych niedociągnięć i usprawnienia całokształtu pracy w dziedzinie spółdzielczości zaopatrzenia i zbytu, Uchwała podejmuje szereg kroków.

Spółdzielczość będzie organizować swoją działalność pod kątem wypełniania głównego zadania, które przed nią stoją, zadania dalszego rozwoju wymiany towarowej między wsią i miastem, zadania socjalistycznego wychowania milionów pracujących chłopów, ułatwiając im przystąpienie, na zasadzie dobrowolności, do spółdzielczości produkcyjnej.

Uchwała zaleca Centralnemu Związkowi Spółdzielni zwołanie w ciągu bieżącego roku II Kongresu spółdzielczości zaopatrzenia i zbytu, opracowanie nowych statutów, które zostaną [illegible] wyrażają wszystkich mas spółdzielców, zapewnienie [illegible]ularnego zwoływania ogólnych zebrań spółdzielni.

Uchwała podjęła również szereg kroków, mających na celu pobudzenie zainteresowania jednostek spółdzielczych dla realizacji i przekraczania planu zamówień oraz wywarcie wpływu na rynki miejscowe w sensie obniżki cen.

Zastosowanie w praktyce kroków i zaleceń Uchwały przyczyni się do realizacji nowych sukcesów w dziedzinie zaopatrzenia ludzi pracy i socjalistycznego przemysłu, do sojuszu robotniczo-chłopskiego, do przyspieszenia socjalistycznego budownictwa w Rumuńskiej Republice Ludowej.

/st/

WĘGIERSKA REPUBLIKA LUDOWA

Rozwój przemysłu ciężkiego

W okresie oswobodzenia kraju przez armię radziecką przemysł węgierski był zniszczony niemal w 40%. Fakt, że już w roku 1949 została przekroczona produkcja roku 1938 o ponad 50% zawdzięczają Węgry entuzjazmowi swych robotników, bezinteresownej pomocy Związku Radzieckiego i dalekowzrocznemu kierownictwu Partii Pracujących.

Pierwszego stycznia r. 1950 wszedł w życie pierwszy plan pięcioletni. Dla lepszego zrozumienia jego rozmiarów należy zwrócić uwagę na to, że w r. 1938 ogólna wartość przemysłu węgierskiego wynosiła niespełna 8 mlrd forintów, czyli Ł 240 mln. Inwestycje w przemyśle węgierskim, przeważnie ciężkim, wyniosą w okresie planu pięcioletniego - 41 mlrd forintów /Ł 1,24 mlrd/, czyli przekroczą pięciokrotnie wartość całej produkcji przemysłowej Węgier w ostatnim roku przedwojennym. Odpowiada to w przybliżeniu sumie jaką obecnie Wielka Brytania trwoni corocznie na zbrojenia. Węgry są świadome tego, że przemysł ciężki, w pierwszym zaś rzędzie budowa maszyn, jako jądro każdego przemysłu, musi być dla zapewnienia krajowi samodzielności gospodarczej szczególnie szybko rozwijany.

Najważniejszymi gałęziami węgierskiego przemysłu ciężkiego są: górnictwo, energetyka, hutnictwo, budowa maszyn i przemysł chemiczny. Każde z nich posiada już za sobą piękny dorobek.

W roku 1938 gospodarka węgierska zużyła 9.34 mln ton węgla. Roczne zużycie węgla powinno być trzykrotnie zwiększone do minimum 27 mln ton. Aby to osiągnąć inwestuje się, zgodnie z planem pięcioletnim, 2,5 mlrd forintów w przemysł węglowy /globalne inwestycje w górnictwie wyniosą 4,8 mlrd forintów, czyli Ł 150 mln/; pozwoli to na mechanizację w 75% obudowy i w 90% transportu oraz na otworzenie szeregu nowych kopalń węgla. Pozostałe 2,3 mlrd forintów kredytów inwestycyjnych dla górnictwa przeznaczono na wydobycie olejów mineralnych i gazu ziemnego, jak również zbudowanie nowych kopalń rud. Jednym z najważniejszych węgierskich bogactw naturalnych jest bauksyt. W okresie przed drugą wojną światową eksportowano go w 94% w stanie surowym, dla przeróbki zagranicą. Obecnie pracuje już fabryka przerobu glinu w Almasfüzitö i huta aluminiowa w Tatalanga, umożliwiając Węgrom przerabianie swych bauksytów na aluminium. Dalsza rozbudowa tego przemysłu związana jest z nowopowstającą hutą aluminium w Inota.

W przemyśle energetycznym zainwestuje się 5,47 mlrd forintów. Daje to możność zwiększenia produkcji prądu elektrycznego z 2,2 mlrd kW /r. 1949/ do 6,05 mlrd kW /r. 1954/, co wyniesie 650 kW rocznie na jednego mieszkańca. Pod tym względem Węgry prześcignęły wiele krajów zachodnio-europejskich, wśród nich Francję, gdzie roczne zużycie prądu elektrycznego na jednego mieszkańca wynosi 413 kW. /r. 1952/. Tę energię wytwarzać będą częściowo już zbudowane potężne elektrownie

częściowo zaś będące już w budowie. W ten sposób po wykonaniu planu pięcioletniego zelektryfikowane zostaną wszystkie wsie i osiedla. Warto tu przypomnieć, że w r. 1938 - z 3.400 gmin wiejskich zaledwie 875 podłączonych było do sieci elektrycznej.

Najważniejszym, zasadniczym dziełem przemysłu ciężkiego jest produkcja żelaza i stali. Na rozwój jej przeznaczono 1,3 mlrd forintów, dzięki czemu przemysł węgierski otrzymał w nadchodzącym roku 1,3 mln ton żelaza i 2,2 mln ton stali własnej produkcji. W ten sposób na jednego mieszkańca przypada znacznie większa ilość stali i surówki, niż w przodujących krajach kapitalistycznych jak Japonia, Francja i Włochy, co należy tym więcej podkreślić, że Węgry jeszcze przed dziesięciu laty były w dużym stopniu zacofanym krajem rolniczym.

Nowe krajowe żelazo i stal zasili przede wszystkim przemysł maszynowy. Plan pięcioletni inwestuje w ten przemysł 1,3 mlrd forintów, co daje możność zwiększenia jego produkcji o 390%. Na obu rynkach światowych znalazł młody węgierski przemysł maszynowy duże uznanie. Powiększy się on między innymi o nowe fabryki transformatorów i motorów elektrycznych. Oprócz tego powstaną nowe gałęzie przemysłu maszynowego - fabryka dźwigów i fabryka kotłów parowych. Szczególnie poszukiwane są karuzelówki, wiertarki promieniowe, frezarki pionowe uniwersalne dzięki swemu precyzyjnemu wykonaniu.

Duże znaczenie przypisuje się produkcji maszyn rolniczych. Zgodnie z planem pięcioletnim rolnictwo otrzyma w tym okresie 26.000 nowych traktorów, 2.600 kombajnów, ponad 17.000 pługów traktorowych, 11.000 traktorowych bron talerzowych, 4.000 bron sprężynowych i tyleż siewników własnej produkcji. Nie tylko nowe kombajny pozwolą zastąpić w okresie przyszłych żniw uciążliwą pracę ręczną 200.000 chłopów. Dziesięciokrotnie niemal zwiększy się produkcja maszyn górniczych. Polskim inżynierom węgierskim udało się wyprodukować kombajn węglowy, specjalnie przystosowany do krajowych warunków. Demonstrowany był on poraz pierwszym na targach lipskich w r. 1951. Obecnie jego produkcja przekroczyła już 100 sztuk rocznie i nadal wzrasta.

Węgierska produkcja pojazdów mechanicznych wzrośnie w nadchodzącym roku trzykrotnie w porównaniu do r. 1949.

Z najciekawszych osiągnięć tego przemysłu należy wymienić kompletny pociąg dieslowski i najnowszy typ lokomotywy elektrycznej; dostarczane są one do różnych krajów obu rynków światowych, między innymi do Egiptu i Argentyny. Poważnym artykułem eksportowym Węgierskiej Republiki Ludowej są autobusy, których produkcja w roku 1950 wyniosła 5.600 sztuk, ciężarówki /25.000 sztuk/ i motocykle /63.000 sztuk/.

Na rozwój przemysłu chemicznego przeznaczono 4,8 mlrd forintów, co zwiększy jego zdolność produkcyjną o 279%. Węgierskie zakłady chemiczne dostarczają obecnie gospodarce krajowej szeregu doskonałych surowców syntetycznych, z których produkuje się m.in. koła zębate, części zamienne do samochodów i najrozmaitszego rodzaju przedmioty codziennego użytku. Przemysł ten dostarcza także czterokrotnie większej ilości produktów leczniczych, niż w roku 1949, pokrywając z nadwyżką

zapotrzebowanie krajowe na penicylinę i streptomecynę.

Na rozwój przemysłu materiałów budowlanych przewidziano w ramach planu pięcioletniego 2,72 mlrd forintów, czyli Ł 80 mln. Za tę sumę buduje się szereg nowych cegielni i cementowni oraz unowocześni już istniejące, co zapewni ponad 300% owy wzrost produkcji w okresie lat 1949 - 1954.

Ważnym czynnikiem rozwoju produkcji jest ruch racjonalizatorski robotników przemysłowych. Dał on na przykład w roku 1952 ponad 4 mlrd forintów, czyli Ł 120 mln oszczędności w postaci zwiększenia wydajności pracy, całkowitego wykorzystania materiałów, udoskonalenia metod pracy itp. Do osiągnięć tych dopomogła w dużym stopniu bezinteresowna i codzienna pomoc Związku Radzieckiego.

/p/

II/3182

Europejskie kraje kapitalistyczne

D A N I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Duński handel zagraniczny w I kwartale bieżącego roku kształtował się następująco: import wyniósł 1.775 mln.koron duńskich w porównaniu z 1.719 mln.kr. w analogicznym okresie 1952 r. Spadek ten spowodowało głównie zmniejszenie się importu dóbr inwestycyjnych o 126 mln.kr. Import dóbr konsumcyjnych wzrósł o 70 mln.kr. Eksport duński w pierwszym kwartale 1953 r. wyniósł 1.553 mln.kr. w porównaniu z 1.540 mln. kr. w analogicznym okresie 1952 r. Deficyt handlowy w okresie styczeń - marzec b.r. wyniósł 222 mln.kr. Strukturę towarową duńskiego handlu zagranicznego ilustruje poniższa tabela:

	Import	
	1952 styczeń -	1953 marzec
	/ w mln. kr. /	
Paliwo i oleje smarowe	355,5	316,3
Metale	217,1	130,7
Przędza; tekstylia	158,3	196,0
Maszyny	129,0	154,0
Sprzęt transportowy /łącznie ze statkami/	91,5	171,9
Masze	105,3	109,6
Papier i miazga	91,3	47,4
Budulec i wyroby drzewne	35,1	30,7
Sztuczne włókno	59,7	49,5

	Eksport	
	1952 styczeń -	1953 marzec
	/ w mln. kr. /	
Artykuły rolne	873,0	976,0
w tym:		
masło	162,1	198,3
bekony	264,0	309,1
ser	52,0	55,1
jaja	130,2	120,9
wołowina i cielęcina	114,3	105,4
Wyroby przemysłowe	587,0	507,0
Ryby	49,0	39,0
Inne towary	31,0	31,0

Według danych pisma "Informazioni per il Commercio Estero" najważniejszymi kontrahentami w duńskim handlu zagranicznym były następujące kraje /w tysiącach koron duńskich/:

Dostawcy duńscy	styczeń 1953	luty 1953	marzec 1953
Wielka Brytania	213.799	166.627	234.752
Niemcy zachodnie	88.471	86.866	54.485
Szwecja	55.174	36.122	27.430
Holandia	35.073	33.474	-
Francja	32.308	21.747	33.821
Stany Zjednoczone	26.141	27.844	30.968
Belgia/Luksemburg	22.575	36.922	14.912
Norwegia	20.900	21.505	36.705
Brazylia	15.440	21.874	20.238
Szwajcaria	12.832	12.919	12.486
Włochy	11.532	10.778	13.086
Odbiorcy duńscy			
Wielka Brytania	182.618	188.326	168.556
Niemcy zachodnie	55.802	51.920	116.315
Francja	50.294	23.606	21.305
Stany Zjednoczone	32.294	26.431	24.592
Belgia/Luksemburg	25.931	-	38.026
Włochy	23.608	13.086	11.024
Szwecja	22.596	20.474	61.742
Brazylia	20.847	19.025	10.796
Niemiecka Republika Demokratyczna	12.507	51.920	-
Norwegia	12.143	13.507	16.841
Szwajcaria	11.255	11.563	16.402

Niekorzystne kształtowanie się duńskiego bilansu handlowego przyczynia się m.in. do tego, że duńskie koła gospodarcze coraz częściej roztrząsają możliwości poprawy sytuacji w handlu zagranicznym drogą wzmożenia obrotów handlowych z krajami obozu pokoju.

W związku z tym zagadnieniem ukazała się niedawno w Danii broszura ekonomisty, Martina Korsta, p.t. "Musimy handlować ze Wschodem", w której autor szczegółowo rozpatruje problemy dyskryminacji handlowej, prowadzonej przez Stany Zjednoczone w stosunku do Związku Radzieckiego i krajów demokracji ludowej oraz podkreśla wzrastające w Danii sprzeciwy wobec tej szkodliwej dla kraju polityki. Jak pisze Korst eksport duński do Związku Radzieckiego i krajów obozu pokoju wyniósł w 1947 r. 14% ogólnego wywozu duńskiego, a w pierwszym półroczu 1952 r. - zaledwie 4,5%. Import Danii z Europy Wschodniej spadł z 11,7% ogólnego przywozu w 1948 r. do 4% w pierwszym półroczu 1952 r. Spowodowało to trudności w dostawach towarów importowanych i wzrost cen zboża, węgla, paliw i innych towarów.

W chwili obecnej Dania eksportuje 75 - 90% wszystkich swoich artykułów rolnych do Wielkiej Brytanii, która prowadzi politykę dyskryminacyjną w stosunku do Danii. "Z jednej strony - pisze autor broszury - zbyt niskie ceny naszych towarów rolniczych i coraz gorsze warunki zbytu wytworów duńskiego przemysłu spożywczego - jak np. konserwy, wyroby cukiernicze itd.,

drugiej strony stałe podnoszenie cen surowców i paliw".
Autor stwierdza, że taką samą politykę w stosunku do Danii
prowadzą Stany Zjednoczone: "Wiadomym jest, że z chwilą gdy
import jakiegokolwiek towaru do Stanów Zjednoczonych osiąga
duże rozmiary, to władze USA ograniczają go drogą wysokich
ceł celnych lub w ogóle przerywają na skutek zakazu, jak to miało
miejsce z duńskim masłem, serem i skondensowanym mlekiem".

Dania zmuszona jest płacić za towary importowane z USA
Wielkiej Brytanii wysokie ceny, zaś swoje towary sprzedaje
taniej. Autor przytacza następujące przykłady: za jedną tonę
angielskiego węgla Dania płaci 122 kr./cif/, podczas gdy za węgiel
amerykański Dania musi płacić 145 koron /cif/ i to w dolarach.
Związek Radziecki płacił Danii za kilogram masła o 1 1/2 korony
taniej niż Wielka Brytania, przy tym dostarczał jej zbóż, za
które na innych rynkach musiała ona płacić dolarami.

Na zakończenie Martin Korst pisze: "Dania musi handlować
wszystkimi krajami na zasadach równości. Należy usunąć in-
wencję Stanów Zjednoczonych w sprawy naszej polityki gospo-
darczej i w handlowej. Należy wykorzystać duże możliwości, leżą-
ce w handlu ze Wschodem".

Ze względu na panujące w Danii przekonanie o konieczno-
ści wzmożenia handlu ze Wschodem - przebieg konferencji genew-
skiej w sprawie handlu Wschód - Zachód wzbudził w Danii wiel-
kie zainteresowanie.

Jak stwierdzają duńskie koła handlowe Związek Radziecki
wystąpił w Genewie z inicjatywą zawarcia umowy handlowej z
Danią, obejmującą wymianę towarową na ogólną sumę 175 mln.ko-
ron rocznie dla każdej ze stron. Stanowiłoby to podwojenie
obrotów przewidzianych w bieżącej umowie. W roku ubiegłym im-
port duński ze Związku Radzieckiego wyniósł /pasza i zboże/
do 77 mln.kr., dostawy zaś i usługi duńskie /statki, mięso,
produkty mleczarskie/ - 86 mln.kr. Związek Radziecki wyraża chęć
kupowania niektórych duńskich środków żywnościowych /masła,
mięsa i ryb/ oraz koni. Danię natomiast interesowałyby: drzewo,
zboże na paszę i chemikalia.

Niedawno podpisane zostały nowe jednoroczne umowy han-
dlowe z Węgrami i Czechosłowacją. Dania zamierza również za-
wrzeć nowe umowy handlowe z Rumunią i Bułgarią.

F i n s e

W stosunku do Europejskiej Unii Płatniczej Dania wykazała
w styczniu b.r. nadwyżkę w wysokości $ 0,9 mln. wobec deficytu
ubiegłego w wysokości $ 2,3 mln.

Według danych Narodowego Banku Danii rezerwy dewizowe
wzrosły w okresie styczeń - luty b.r. o 74 mln.koron duńskich
do 1.888,8 mln.kr.

Jeśli chodzi o obieg banknotów to na dzień 4 kwietnia
wynosił on 1.888,8 mln.koron wobec 1.673,2 mln.kr. na dzień
4 marca. Rezerwy złota w tym samym okresie pozostały bez
zmiany, wynosząc 69,0 mln.koron.

Bilans płatniczy w Danii w roku ubiegłym zamknięty zo-
stał deficytem 780 mln.kr. tj. o 420 mln.kr. mniejszym niż w
1951 r. Zmniejszenie deficytu spowodowane zostało głównie spad-
kiem importu surowców i półfabrykatów o 350 mln.kr. do 6.645
mln.kr., podczas gdy eksport wzrósł o 70 mln.kr. do 5.865 mln.
kr. Duńskie Ministerstwo Handlu przewiduje dość pomyślne kszta-
towanie się bilansu płatniczego w 1953 r. Liczy ono na to, że
rezerwy dewizowe wzrosną co najmniej o 100 mln.kr., a nadwyżka
dolarowa wyniesie 200 mln.kr.; jeśli chodzi o EPU to oczekiwać
należy podwyższenia salda debetowego /100 mln.kr./. Obliczenia
te jednak opierają się na założeniu, że ceny międzynarodowe
pozostaną ustabilizowane i utrzymana będzie dotychczasowa duńska
polityka finansowa. Zdaniem kół gospodarczych podzielone są
odnośnie zagadnienia czy państwo ma zdobywać potrzebne w ra-
mach swego budżetu kapitałowego środki /na finansowanie budow-
nictwa mieszkaniowego, spłatę pożyczek itd./ jak dotychczas -
drogą emisji papierów wartościowych na wolnym rynku, czy też -
jak to proponuje kierownictwo Banku Narodowego - ma ono pokryć
swe zapotrzebowanie na kapitał poprzez wprowadzenie nowych po-
datków i zniesienie istniejących subwencji żywnościowych. W tej
ostatniej sprawie poczyniono już zresztą pewne kroki, znosząc
w kwietniu państwowe subwencje dla utrzymania niskiej ceny
chleba razowego /co pozwoli państwu "zaoszczędzić" 73 mln.kr./
a na skutek czego cena 4 kilogramowego chleba wzrośnie z 1,17
do 1,95 kr. i ceny mleka /co da państwu 129 mln.kr./, wzniesione
bony na tańszy zakup obuwia dziecinnego /29 mln.kr./ oraz pod-
wyższono taryfy kolejowe, osiągając wzrost dochodów o 15 mln.
kr. Jak widać, to pomyślniejsze kształtowanie się bilansu pła-
niczego w 1953 r. ma być osiągnięte kosztem mas pracujących.

x/ Jednocześnie

P r o d u k c j a

Ogólny wskaźnik duńskiej produkcji przemysłowej /1948 =
100/ wyniósł w styczniu b.r. 117 punktów wobec 114 w styczniu
1952 r.; przy czym wskaźnik produkcji wyrobów gotowych wyniósł
odpowiednio 113 wobec 110. Produkcja węgla brunatnego spadła
do 72.000 ton w porównaniu z 152.000 ton w styczniu 1951 r.,
produkcja energii elektrycznej wyniosła 253,1 mln.kWh wobec
233,1 mln.kWh, produkcja cementu 84.100 ton wobec uprzednich
74.800 ton.

W poszczególnych gałęziach przemysłu produkcja kształto-
wała się następująco:

	styczeń 1952 w porównaniu ze styczniem 1951 r. /w %%/ wzrost /+/ lub spadek /-/	styczeń 1953 w porównaniu ze styczniem 1952 r. /w %%/ wzrost /+/ lub spadek /-/
dobra konsumcyjne	- 15	+ 9
środki produkcji	- 2	+ 5
artykuły spożywcze	- 4	- 7
tekstylia	- 28	+ 21
obuwie i odzież	- 23	+ 25
wyroby drzewne	- 11	+ 12

Papier, książki i czasopisma	- 13	+ 1
Chemikalia	- 18	+ 4
Szkło, glinka itd.	+ 2	- 4
Żelazo i wyroby metalowe	- 3	- 10
Środki transportowe	+ 6	- 2

Wprawdzie nie dysponujemy dokładnymi danymi za luty br., jednakże jak można wnioskować z wyników marcowych, ogólny poziom produkcji nie uległ poważniejszym wahaniom w ciągu I kwartału b.r.

Ogólny wskaźnik produkcji przemysłowej w marcu wyniósł 115 punktów utrzymując nadal swą niewielką przewagę nad poziomem ubiegłego roku /111/. Wskaźnik produkcji tekstyliów osiągnął 114 wobec 108 w marcu ub.roku. Wskaźnik produkcji środków produkcji wyniósł odpowiednio 116 w porównaniu z 117. Poza przemysłem włókienniczym, obuwiowym i spożywczym zanotowano pewien wzrost produkcji wyrobów drzewnych i papierowych. Produkcja szkła, wyrobów kamionkowych i środków transportowych pozostała na niezmienionym poziomie z marca ub.r., a produkcja wyrobów żelaznych, metalowych oraz maszyn spadła o 6%.

S t o p a ż y c i o w a

Oficjalny wskaźnik cen hurtowych spadł w I kwartale 1953 r. o 2%. Spowodowane to zostało spadkiem tego wskaźnika w lutym /1935 = 100/ o 1 punkt, a w marcu o dwa dalsze punkty do 347 punktów. Jest więc on obecnie o 30 punktów niższy w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku.

Wskaźnik cen żelaza i innych metali oraz wyrobów z nich wykazał największy spadek, bo o 9 punktów. Artykuły spożywcze pochodzenia zwierzęcego i chemikalia spadły o 5 punktów, paliwa, ropa, drzewo i papier po 3 punkty. Ceny tekstyliów oraz odzieży wzrosły o 3 punkty, artykułów spożywczych pochodzenia zwierzęcego i skór - o 2 punkty.

/j/

F I N L A N D I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Według danych oficjalnej statystyki fińskiej handel zagraniczny Finlandii w I kwartale bieżącego roku kształtował się następująco /w mln.marek fińskich/:

	styczeń		luty		marzec	
	1952	1953	1952	1953	1952	1953
Import	15.197	12.044	15.763	7.274	11.559	9.760
Eksport	14.637	8.418	13.144	5.849	16.309	9.749
Saldo	-560	-3.626	-2.619	-1.425	+4.750	- 11

Ogółem w ciągu 3-ch pierwszych miesięcy bieżącego roku eksport Finlandii wyniósł ca 24.014 mln.marek fińskich wobec 39.340 mln.m.f. w analogicznym okresie 1952 r., import zaś - odpowiednio 29.085 mln.m.f. wobec 47.247 mln.m.f. Ujemne saldo fińskiego bilansu handlowego w okresie sprawozdawczym wyniosło ca 5.062 mln.marek fińskich wobec 1.571 mln. nadwyżki eksportowej w I kw. ub.roku.

Poniżej podajemy tabelę ilustrującą strukturę towarową fińskiego handlu zagranicznego w I kwartale bieżącego roku w porównaniu z analogicznym okresem 1952 r. /w tysiącach marek fińskich - cif/:

Grupy towarowe	IMPORT 1953 styczeń-marzec	IMPORT 1952 styczeń-marzec	EKSPORT 1953 styczeń-marzec	EKSPORT 1952 styczeń-marzec
bydło rzeźne	1.949	4.521	4.540	395
mięso	3.756	2	49.884	53.023
ryby i przetwory rybne	60.193	85.424	224	-
mleko i produkty mleczne, jaja, miód itd.	306.859	325.624	519.696	444.335
surowce pochodzenia zwierzęcego	56.975	71.636	9.070	6.917
jarzyny	19.090	31.664	-	-
owoce jadalne	770.553	1039.608	843	4.101
kawa, tytoń i przyprawy	1617.731	1354.351	-	7
zboża	1978.591	3343.776	157.629	64.990
nasiona, rośliny przemysłowe itd.	181.000	221.702	149.480	46
surowce dla produkcji .. barwników i garbników ..	23.336	17.842	591	9.973
tłuszcze, oleje i pochodne	682.591	987.540	13.610	5.807
wyroby cukiernicze	722.714	956.034	3.493	2.352
kakao i wyroby czekoladowe	56.070	84.330	1.355	11
przetwory owocowe, jarzynowe itd.	27.608	16.446	81	8.694
napoje	162.235	106.859	81.747	-
tytoń	394.270	388.661	-	125.063
rudy.....	5.709	8.[illegible]	88.732	-
paliwa, ropa naftowa itd.	3480.064	5467.068	140	72.496
chemikalia i farmaceutyki	816.500	1269.874	74.882	1.663
artykuły fotograficzne	70.833	103.911	3.819	406
barwniki, ekstrakty garbnikowe itd.	295.015	445.459	1.754	-
mydło, świece itd.	117.536	67.180	328	-
kazeina, albumina, klej itd.	65.836	192.968	-	95.640
materiały wybuchowe itp.	4.618	10.113	32.510	16.11[illegible]
skóry i skórki	154.089	459.454	104.640	12
wyroby skórzane	12.369	23.966	186	112.06[illegible]
skóry futerkowe	76.622	87.725	258.007	2.24[illegible]
kauczuk i wyroby gumowe	324.441	762.028	408	421.1[illegible]
drzewo i wyroby drzewne	82.092	69.127	7172.132	-
korek i wyroby korkowe	39.509	32.427	5.280	1110.[illegible]
masa papiernicza	2.532	4.807	5284.731	9700.1[illegible]
tektura i papier	26.348	56.144	5795.457	

Jedwab sztuczny i naturalny	242.968	366.382	1.737	15.235
Wełna, włosie końskie itd.	1706.106	2594.277	2.748	83.643
Odzież	1758.877	3058.431	216.668	96.886
Wyroby kamionkowe	112.016	223.515	7.497	2.441
Ceramika	63.854	154.273	444.732	47.006
Szkło i wyroby szklane	73.902	124.058	39.685	81.565
Perły, metale szlachetne itd.	54.788	71.397	4.811	3.413
Żelazo i stal	20.836	35.819	22.488	1.926
Miedź	3290.156	6449.710	170.277	199.242
Nikiel	283.971	328.621	396.427	343.568
Aluminium	16.518	23.257	-	450
Ołów	374.329	286.236	116	3.011
Cynk	201.336	181.907	666	158
Cyna	69.233	427.368	-	-
Wyroby metalowe	33.859	77.167	-	-
Maszyny	45.789	149.063	8.560	4.890
Wyroby i maszyny elektryczne	3243.256	3569.516	1218.005	440.354
Samochody, motocykle itd.	1146.221	1661.638	204.858	156.483
Środki komunikacji wodnej i powietrznej	1287.578	4222.030	15.106	3.239
Instrumenty i aparaty naukowe	403.941	363.667	1734.211	459.052
Instrumenty muzyczne	158.189	258.218	10.808	22.643
	39.746	39.368	284	280

W I kwartale b.r., ilustruje poniższa tabela /według oficjalnej statystyki fińskiej/:

K r a j	IMPORT 1953 styczeń-marzec	IMPORT 1952 styczeń-marzec	EKSPORT 1953 styczeń-marzec	EKSPORT 1952 styczeń-marzec
	/w tysiącach marek fińskich/			
Związek Radziecki	5.407.684	3.781.356	6.917.642	5.536.651
Polska	1.369.913	2.078.443	662.074	637.525
Szwecja	1.440.754	2.846.445	547.965	924.170
Norwegia	322.000	617.236	124.850	435.655
Dania	1.084.267	2.343.175	667.403	1.236.531
Islandia	101.074	130.268	83.539	19.484
U.R.D.	335.469	204.839	234.408	381.934
Niemcy zachodnie	3.234.937	5.538.028	1.244.880	2.346.529
Holandia	1.382.621	3.232.151	763.854	872.939
Belgia/Luksemburg	891.241	2.489.559	546.239	700.388
Wielka Brytania	4.314.583	9.823.814	5.695.244	11.841.220
Francja	2.672.047	3.660.471	934.524	3.165.337
Hiszpania	413.302	236.699	160.237	84.662
Portugalia	59.961	41.329	22.869	1.312
Włochy	388.128	875.935	177.542	764.366
Szwajcaria	744.924	467.281	81.035	274.857
Austria	122.185	229.308	10.539	51.917
Węgry	171.946	59.711	102.161	118.327

Czechosłowacja	756.689	794.988	125.441	160.654
Grecja	279.470	149.716	226.916	267.553
Turcja	346.077	245.952	180.859	213.213
Izrael	403.266	195.717	121.668	341.666
Indie	10.498	35.412	105.089	139.396
Japonia	108.841	231.207	76.559	47.7[illegible]
Egipt	82.441	85.966	243.526	403.116
Związek Płd.Afryki	3.648	95.711	105.941	187.899
Kanada	86.820	75.246	18.288	7.5[illegible]
Stany Zjednoczone	1844.266	3920.192	2417.011	2104.152
Meksyk	42.786	-	60.481	63.355
Brazylia	9.241	1004.654	99.768	663.039
Urugwaj	793	82.524	54.499	168.0[illegible]
Argentyna	370.115	592.814	105.680	3746.[illegible]
Kolumbia	10.291	104.229	202.114	11.419
Chile	-	167.845	20.876	43.001
Australia	340	94.248	41.297	554.5[illegible]
Nowa Zelandia	-	2.623	17.155	136.075
I n n e kraje	162.654	146.900	110.360	127.179

W pierwszym kwartale b.r. Związek Radziecki, którego obroty z Finlandią wynosiły 12,3 mlrd./ zajął pierwsze miejsce wśród fińskich partnerów handlowych, drugie miejsce zajęła Wielka Brytania - 9,9 mlrd.f.m. /7,9 mlrd./, trzecie zaś Niemcy zachodnie - 4,5 mlrd.f.m. /21,[illegible] mlrd./. Decydującym dla tego przekształcenia był przede wszystkim znaczny spadek eksportu do Wielkiej Brytanii. To przesunięcie punktu ciężkości fińskiego handlu zagranicznego na Wschód jest nie tylko skutkiem zachodnich restrykcji importowych lecz również wynikiem spadku cen wyrobów drzewnych. Niedawno premier Kekkonen wygłosił na ten temat przemówienie, z którego przytaczamy pewne wyjątki. Premier oświadczył m.in., że w ramach umowy pomiędzy Finlandią a Związkiem Radzieckim eksport fiński do Związku Radzieckiego wyniesie 35 mlrd.marek, import zaś - 26 mlrd.marek; w ramach zaś t.zw. umów trójkątnych z Polską i Czechosłowacją, import fiński wyniesie 5,[illegible] mlrd.marek.

Kekkonen stwierdził, że według szcunkowych danych Ministerstwa Finansów ogólny eksport Finlandii wyniesie w 1955 r. 127,5 mlrd.marek, import zaś 120 mlrd.marek. Udział Związku Radzieckiego w obrotach fińskich wyniesie w roku bieżącym po stronie eksportu 27,5%, po stronie importu - 24,6%. Premier podkreślił, że dzięki stosunkom handlowym ze Związkiem Radzieckim Finlandia pokryje całe swoje zapotrzebowanie na zboże, 80% ogólnego zapotrzebowania na pasze treściwe i 75% na produkty naftowe. Fiński eksport do Związku Radzieckiego obejmie wyroby gotowe lub półfabrykaty. Z ogólnej wartości fińskiego eksportu do Związku Radzieckiego ponad 45% stanowić będzie produkcja przemysłu metalowego i ponad 42% - produkcja przemysłu drzewnego. Wśród tej ostatniej najważniejszą pozycję stanowić będą domki prefabrykowane.

W dalszym ciągu swego przemówienia Kekkonen omówił [illegible] na podstawie których prowadzony jest handel ze Związkiem Radzieckim. Podkreślił on, że umowa handlowa ze Związkiem Radzieckim - w przeciwieństwie do umów z innymi krajami - ustala [illegible] na cały rok.

Jeśli chodzi o Wielką Brytanię, która była dotychczas największym partnerem handlowym Finlandii to wspomnieć należy, podpisany ostatnio pomiędzy tymi krajami układ handlowy na 1953 przewiduje 20%-we zmniejszenie obrotów w porównaniu z ubiegłym. Największa trudność w czasie rokowań polegała na tym, że strona brytyjska usiłowała przeforsować wywóz samochodu brytyjskich towarów "non essentials" jak tekstylia względu na swój znaczny deficyt handlowy. Ze strony brytyjskiej zgodzono natomiast maksymalne kwoty importowe. Żądania Finlandii odnośnie importu węgla, koksu, żelaza i stali zostały uwzględnione, nie zaspokojono natomiast zapotrzebowania Finlandii na blachę okrętową.

Jak stwierdza "Neue Zürcher Zeitung" również i w roku bieżącym fiński handel zagraniczny dotkliwie ucierpi na skutek brytyjskich ograniczeń importowych. Odpadną więc znaczne nadwyżki eksportowe, jakie Finlandia uzyskiwała uprzednio w obrotach z Wielką Brytanią, wykorzystując je następnie dla opłacenia importu z innych krajów.

W związku ze spadkiem udziału krajów kapitalistycznych w fińskim handlu zagranicznym, kierownik wydziału polityki handlowej w Ministerstwie Spraw Zagranicznych - Artturi Ollinen stwierdził, że brak dewiz zachodnich zmusił Finlandię do znacznego ograniczenia udzielanych licencji importowych.

Przy końcu marca 1952 r., ilość udzielanych licencji wynosiła 100 mlrd. marek fińskich, podczas gdy przy końcu marca b.r. cyfra ta wyniosła tylko 52 mlrd.m.f. Zmienia się również zasadniczo struktura licencji importowych; o ile w ubiegłym roku 80% przypadało na waluty zachodnie, a 20% na kraje wschodnie, o tyle obecnie stosunek ten wynosi odpowiednio 45% i 55%. Licencje importowe na towary ze Związku Radzieckiego i krajów demokratycznych są udzielane prawie bez ograniczeń; w odniesieniu do towarów zachodnich, na które przeciętna roczna zapotrzebowania wynosi 6 mlrd.m.f., udziela się licencji tylko na sumę 2 mlrd.m.f. miesięcznie.

Największe trudności powstają obecnie przy imporcie z Niemiec zachodnich, Szwecji, Francji i Norwegii. W stosunku do Niemiec zachodnich Finlandia wykazała w ubiegłym roku nadwyżkę importową w wysokości $ 35,2 mln.; cyfra ta wzrosła w pierwszym kwartale b.r. o dalszych $ 9 mln. Zdaniem władz fińskich, nie wydaje się w tych warunkach możliwe zrealizowanie przewidzianej w ramach fińsko-zachodnio-niemieckiej umowy handlowej importu z Niemiec zachodnich.

Przegląd obecnych możliwości fińskiego handlu zagranicznego była odbyta w końcu marca wystawa w Helsinkach.

Tegoroczna wystawa wykazała wyższą jakość towarów fińskich w porównaniu z wystawą zeszłoroczną. Po raz pierwszy zaprezentowano wyroby nowej krajowej gałęzi produkcji, a mianowicie fińskiego przemysłu mas plastycznych.

Obok tradycyjnych fińskich towarów jak wyroby drzewne, celulozowe, kamionkowe, szklane oraz meble, firmy fińskie wystawiły szereg maszyn, w tym maszyny do liczenia, maszyny do prania, traktory, maszyny dla przemysłu drzewnego, dźwigi

Duże zainteresowanie wzbudzał fiński przemysł włókienniczy i konfekcja. Wystawiono znaczne ilości mebli, radioodbiorników, fortepianów itp.

Poza Finlandią we wspomnianej wystawie wzięło udział następujących 12 państw: Szwecja, Dania, Norwegia, Wielka Brytania, Stany Zjednoczone, Francja, Belgia, Niemiecka Republika Demokratyczna, Niemcy zachodnie, Austria, Włochy i Szwajcaria.

F i n a n s e

Fiński bilans płatniczy za 1952 r. wykazał deficyt o wysokości 28 mlrd.marek fińskich, podczas gdy w 1951 r. bilans ten został zamknięty nadwyżką 33 mlrd.f.m. Deficyt spowodował został przede wszystkim ujemnym saldem bilansu handlowego o wysokości 25 mlrd.f.m., podczas gdy w 1951 r. Finlandia wykazała dodatnie saldo handlowe - wynoszące 31,4 mlrd.

Wpływy z żeglugi spadły w 1952 r. prawie o 1/3 tj. o 5 mlrd. w porównaniu z rokiem poprzednim i wyniosły około 11 mlrd.f.m.

Również na odcinku zadłużenia sytuacja finansowa Finlandii znacznie się pogorszyła. W ostatnich czasach wzrosło ono o dalszych 5,3 mlrd.marek, wynosząc na dzień 31 marca br. ogółem 124,2 mlrd.marek, w tym 67,2 mlrd.długów zagranicznych oraz 57,0 mlrd. zadłużenia wewnętrznego.

Pogarszająca się - wbrew oficjalnej polityce stabilizacji rządu Kekkonena - sytuacja finansowa Finlandii powoduje coraz częstsze pogłoski o ewentualnej dewaluacji marki. Centralnym zagadnieniem fińskich kół wielkokapitalistycznych jest obecnie kwestia, czy nie udałoby się uniknąć dewaluacji drogą obniżenia cen, a przede wszystkim płac i kosztów produkcji. Według opinii Centralnego Związku Fińskiego Przemysłu Drzewnego niezbędna jest obniżka kosztów produkcji, gdyż fabryki tracą obecnie po 8.000 - 10.000 marek fińskich na 1 tonie celulozy /1 $ = 231 f.m./.

Fińskie instytucje finansowe oświadczyły w piśmie skierowanym do Banku Emisyjnego, że są przeciwne dewaluacji marki. Dewaluacja bowiem - ich zdaniem - nie będzie w stanie rozwiązać trudności gospodarczych, lecz doprowadzi do nowej inflacji. Wprawdzie przyczyni się ona do ożywienia w przemysłach produkujących na eksport i do zwiększenia obrotów handlu zagranicznego, jednakże równocześnie spowoduje zwyżkę cen importowych, a więc zwyżkę płac i ogólnego krajowego poziomu cen. Wspomniane instytucje uważają więc, że należy dążyć raczej do obniżenia wysokich kosztów produkcyjnych /czyli przede wszystkim do obniżki płac robotników/ i zwiększenia konkurencyjności towarów fińskich na rynkach zagranicznych.

Również Dyrektor Banku Finlandii, Sakari Tuomioja sprzeciwił się stanowczo dewaluacji marki.

Według propozycji kół gospodarczych należy obniżyć podatek dochodowy osób fizycznych o 10%, zaś osób prawnych o 32 do 28%. Straty jakie stąd poniesie państwo będzie można wyrównać przez "oszczędności" na płacach, zniesienie subwencji dla rolnictwa itd. Oznacza to, że koła rządzące chcą walczyć z narastającym kryzysem kosztem mas pracujących, obniżając ich płace oraz i tak już niską stopę życiową.

P r o d u k c j a

Na skutek znacznego spadku koniunktury oraz trudności zbytu zarówno na rynku wewnętrznym jak i zagranicznym ograniczanie produkcji szeregu gałęzi przemysłowych, jakie notowano w roku ubiegłym, trwa również w roku bieżącym. Szczególnie trudna sytuacja powstała w przemyśle celulozowym, jednej z najważniejszych gałęzi przemysłu fińskiego.

Według obliczeń Fińskiego Zjednoczenia Celulozy, produkcja należących do niego zakładów będzie w pierwszym półroczu b.r. niższa o ca 200.000 ton od ich zdolności produkcyjnej. Znaczna ilość fabryk celulozy została już zamknięta jak np. Kajana AB, która wykorzystywała dotychczas połowę swojej zdolności produkcyjnej, fabryki w Varkaus, Jacobstad, Kemi, Raumo, Toppila, Vertsiluoto, Uleaborg i Sunila.

Szereg przedsiębiorstw innych gałęzi przemysłowych wykorzystuje zaledwie 60-75% swoich zdolności produkcyjnych. To też nic dziwnego, że w przemówieniu na kongresie partii agrariuszy premier Kekkonen określił sytuację przemysłu fińskiego jako "prawie beznadziejną".

Zdaniem tygodnika "Wirtschaftliche Mitteilungen" nawet produkcja przemysłu budowlanego, pomimo rozpoczęcia sezonu bez przerwy się zmniejsza, przede wszystkim ze względu na brak środków.

Fakty powyższe powodują zwiększenie bezrobocia. W marcu b.r. zarejestrowanych było 65.000 bezrobotnych wobec 56.000 przy końcu stycznia b.r. Ciężka i tak już sytuacja fińskich nas pracujących pogorszyłaby się jeszcze znacznie, gdyby wspomniany w dziale "Finanse" projekt obniżki płac został rzeczywiście zrealizowany.

/j/

F R A N C J A

Sytuacja gospodarcza

H a n d e l zagraniczny

Wartość importu francuskiego w kwietniu bieżącego roku wyniosła 132.873 mln.ffr. /wobec 130.992 mln. w marcu i 146.015 mln. w kwietniu ub.r./. Import z zagranicy właściwej wyniósł w omawianym miesiącu 97.859 mln.ffr., zaś przywóz z francuskich terytoriów zamorskich osiągnął wartość 35.014 mln.ffr. Wartość eksportu w tym samym miesiącu wyniosła 123.547 mln.ffr. /wobec 120.491 mln.ffr. w marcu b.r./ i 123.516 mln.ffr. w kwietniu 1952 r./, przy czym eksport w kierunku zagranicy właściwej wyniósł 79.691 mln.ffr. oraz w kierunku francuskich terytoriów zamorskich - 46.856 mln.ffr. Wartość kwietniowa eksportu do zagranicy właściwej uległa w porównaniu z marcem /72,9 mlrd.ffr./ lekkiemu wzrostowi wynoszącemu ok. 8%. Wzrost ten zaznacza się szczególnie w zakresie metali /których wyeksportowano za sumę 2 mlrd.ffr./, środków transportowych /1,7 mlrd.ffr./ i produktów pochodzenia roślinnego /1,7 mlrd.ffr./.

Bilans handlowy obrotów francuskich w kwietniu bieżącego roku zamknął się saldem dodatnim /11.482 mln.ffr./ w wymianie Francji z jej terytoriami zamorskimi, oraz ujemnym /18.168 mln. ffr./ w jej wymianie z zagranicą właściwą.

W ciągu czterech pierwszych miesięcy bieżącego roku łączny import francuski wynosił 521,6 mln.ffr., łączny eksport - 476,1 mln.ffr., zaś saldo ujemne francuskiego handlu zagranicznego wyniosło 45.446 mln.ffr. wobec 134.531 mln.ffr. saldo ujemnego w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Ogólny tonaż importu francuskiego w pierwszych czterech miesiącach 1953 r. wyniósł 16.820.963 ton /w tym 4.278.992 t. w kwietniu/, wobec 18.569.318 ton w tym samym okresie roku 1952. Eksport osiągnął w omawianym okresie 13.129.312 ton /w tym 3.576.427 ton w kwietniu/, wobec 12.319.334 ton w pierwszych czterech miesiącach roku poprzedniego.

Poniższa tabelka obrazuje obroty francuskiego handlu zagranicznego w pierwszych czterech miesiącach bieżącego roku w porównaniu z poprzednimi dwoma półroczami 1952 r. /w mlrd. ffr./:

	Obroty handlowe ogółem		
	Import	Eksport	Saldo
1952 r. I półrocze x/	148,9	120,9	- 28,0
II półrocze x/	116,1	115,1	- 1,0
1953 r. styczeń	126,6	108,8	- 17,8
luty	131,1	120,3	- 10,8
marzec	131,0	120,5	- 10,5
kwiecień	132,9	126,5	- 6,4
	W tym obroty z zagranicą właściwą		
1952 r. I półrocze x/	117,7	67,9	- 49,8
II półrocze x/	87,6	68,4	- 19,2
1953 r. styczeń	96,5	68,9	- 27,6
luty	97,8	73,5	- 24,3
marzec	102,4	72,9	- 29,5
kwiecień	97,9	79,7	- 18,2

x/ przeciętne miesięczne

Struktura geograficzna handlu zagranicznego Francji w pierwszych czterech miesiącach bieżącego roku w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego przedstawiała się wg "AGEFI" jak następuje /w mln.franków/:

	import		eksport	
	1953	1952	1953	1952
Arabia Saudyjska	32.136	50.722	3.207	4.248
Argentyna	7.677	7.558	401	6.336
Australia	25.764	22.759	2.692	4.154
Brazylia	8.646	12.882	9.561	8.909
Egipt	7.977	7.565	5.964	5.952
Finlandia	2.953	7.460	3.639	7.204
Hiszpania	8.906	10.233	6.775	5.088
Holandia	13.309	12.573	10.485	9.132

Iran	22.518	11.162	842	199
Kanada	5.056	13.838	3.813	2.131
Malaje	6.369	12.488	1.145	1.190
Meksyk	579	8.443	1.825	1.368
Niemcy zachodnie	38.450	42.685	33.037	22.516
Norwegia	2.871	4.099	3.863	3.781
Nowa Zelandia	6.222	7.493	720	1.161
Pakistan	6.109	10.025	750	1.821
Szwajcaria	13.362	11.631	36.114	31.614
Szwecja	9.920	17.266	8.101	7.219
Stany Zjednoczone	48.582	72.242	22.197	19.916
Syria i Liban	3.096	4.395	4.223	5.059
Turcja	3.770	5.709	3.121	4.521
Unia Belgijsko-Luxemburska	22.206	24.979	29.048	24.949
Wielka Brytania	21.906	20.183	27.848	32.620
Włochy	8.182	13.844	15.974	11.972
Wenezuela	3.036	4.411	2.174	1.609
Związek Południowej Afryki	17.789	22.472	2.846	2.741
Związek Radziecki	1.803	2.987	720	603
Razem obroty z zagranicą właściwą	394.586	499.324	294.945	270.905
Obroty z francuskimi terytoriami zamorskimi	127.005	125.754	181.200	220.055
Obroty handlowe ogółem	521.591	625.078	476.145	490.960

Podział handlu zagranicznego Francji z zagranicą właściwą według stref walutowych w pierwszych czterech miesiącach bieżącego roku w porównaniu z okresem styczeń - kwiecień 1952, obrazuje poniższa tabelka /w mln.ffr./:

	Import		Eksport	
	1953	1952	1953	1952
Strefa dolarowa	61.490	105.672	35.118	27.073
w tym: w kwietniu	14.617	23.425	11.708	6.636
Strefa szterlingowa ..	144.626	167.404	51.351	58.520
w tym: w kwietniu	34.040	38.288	12.296	13.188
w tym: obroty z krajami OEEC	54.610	62.082	35.977	38.200
w kwietniu	12.477	12.213	8.557	9.387
kraje OEEC z poza strefy szterlingowej	129.204	150.309	154.309	129.249
w tym: w kwietniu	32.958	33.180	40.384	32.948
Inne kraje	59.266	75.940	54.473	56.063
Razem	394.586	499.324	294.945	270.905
w tym: w kwietniu	97.859	114.841	79.691	67.244

Jak wynika ze statystyk kwietniowych, import francuski uległ dość poważnemu spadkowi w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku. Jest to wynikiem stosowanych przez Francję od szeregu miesięcy, a zaostrzonych ostatnio wskutek poważnego deficytu handlu zagranicznego - restrykcji importowych. Jednym ze sposobów ograniczania importu jest również ponowne wprowadzenie we Francji ceł importowych na niektóre artykuły uprzednio od nich zwolnione. Pierwsze zarządzenie na ten temat ukazało się dnia 7.III.b.r. i objęło artykuły takie, jak

szereg metali kolorowych /w sztabach oraz w formie półfabrykatów/, drut, stal taśmowa, różne chemikalia oraz przędza sztucznego jedwabiu.

Jak donosi agencja Reutera, w pierwszych dniach maja br. zostały ponownie wprowadzone cła przy imporcie szeregu dalszych artykułów, a mianowicie trzciny bambusowej i słomy do wyrobu koszyków, skór garbowanych, wełny mytej, odpadków wełnianych, wełny czesankowej, przędzy wełnianej, przędzy wełnianej mieszanej z innymi włóknami, litoponu, kauczuku, opon i dętek oraz pewnych farmaceutyków.

Opłaty importowe na te artykuły zostały zniesione w roku 1951. Zdaniem niektórych kół handlowych, ponowne nałożenie ceł ma na celu nie tylko ochronę odnośnych gałęzi przemysłu krajowego, lecz również zwiększenie dochodów skarbu państwa. Oprócz zmian w przepisach importowych, wprowadzono również pewne modyfikacje w zakresie eksportu. Z dniem 19 maja b.r. zezwolono na swobodny eksport z Francji dwusiarczku węgla, tlenku tytanu, węglanu amonu, kauczuku, makulatury, tektury, worków z papieru "kraft" i różnych artykułów gospodarstwa domowego. Na wywóz tych towarów wymagane były dotychczas licencje eksportowe.

Wprowadzono natomiast licencje eksportowe na wywóz tlenku glinu, różnych maszyn, aparatów i ich części zapasowych, różnych narzędzi, aparatów telefonicznych i urządzeń telegraficznych oraz zegarków.

Oprócz ograniczania importu, Francuzi usiłują zmniejszyć swój deficyt handlowy w drodze intensyfikacji eksportu i poszukiwania nowych rynków. Poważne osiągnięcie w tej dziedzinie stanowi dla Francji ponowne nawiązanie kontaktu z Chińską Republiką Ludową, w czasie Międzynarodowej Konferencji Ekspertów handlowych, która miała miejsce w Genewie. Bezpośrednio po zakończeniu konferencji francuski komitet Popierania Rozwoju Handlu Międzynarodowego /"Cofraci"/rozpoczął przygotowania do wysłania do Chin francuskiej misji handlowej złożonej z przedstawicieli kół handlowych i przemysłowych, która omówiłaby możliwości importowe i eksportowe obu krajów. Delegacja ta przybyła do Pekinu 19 maja b.r. O tym, do jakiego stopnia we Francji przywiązuje się wagę, do pozyskania sobie obszernego rynku chińskiego świadczy krótki komentarz tygodnika "Secolo" do komunikatu o przygotowaniach do tej podróży: "mamy nadzieję, że nasza misja nie zostanie uprzedzona przez analogiczną delegację, organizowaną przez brytyjskie koła handlowe".

Poważnym ciosem dla francuskiego eksportu jest wprowadzenie w połowie maja b.r. przez rząd holenderski zarządzenia zabraniającego importu do Holandii francuskich win i spirytualiów. Zarządzenie to jest odpowiedzią na ograniczanie importu holenderskiego sera, stosowane od jakiegoś czasu przez Francję.

Rok rocznie organizowane są w Paryżu Targi Międzynarodowe gromadzące wystawców z wielu krajów europejskich i pozaeuropejskich. W Targach tegorocznych, trwających od 9 do 25 maja, wzięło udział 12.000 wystawców, wobec 11.000 w roku ubiegłym, w tym 2.000 wystawców zagranicznych wobec 1.800 w roku ubiegłym, reprezentujących 34 państwa. /więcej niż w roku ubiegłym/. Największą część terenów wystawowych zajmowały pawilony Niemiec zachodnich, Włoch, Wielkiej Brytanii i Szwajcarii. Prasa fran-

uska podkreśla jednocześnie z zadowoleniem udział Polski w tegorocznych Targach, oraz - po czteroletniej przerwie - Czechosłowacji. "Pawilon czeski dawał" - jak pisze "Le Monde" przegląd czeskiej produkcji przemysłowej oraz twórczości ludowej. Rzucały się w oczy wyroby przemysłu szklanego, włókienniczego, maszyny, wyroby przemysłu optycznego, chemikalia, artykuły elektrotechniczne, wyroby przemysłu papierniczego, instrumenty muzyczne, artykuły sportowe, przemysł spożywczy itd."

Pawilonowi polskiemu poświęca obszerny artykuł "Humanite", podkreślając różnorodność i ciekawy asortyment wystawionych produktów polskiego przemysłu i rolnictwa oraz wyrażoną przez polskę gotowość nawiązania jak najszerszych kontaktów handlowych z odbiorcami francuskimi.

Najobszerniej reprezentowanymi branżami na tegorocznych Targach były: przemysł maszynowy, przemysł wyrobów plastycznych, maszyny i wyposażenie biurowe oraz artykuły spożywcze.

F i n a n s e

Kwietniowy rozrachunek Francji z Europejską Unią Płatniczą wykazał poważny deficyt, wynoszący $ 51,6 mln. w porównaniu do $ 19,4 mln. niedoboru w marcu. Kumulatywny deficyt Francji wobec Unii wynosi obecnie $ 726 mln., a więc przekroczył on znacznie francuską kwotę wynoszącą $ 520 mln. Według wstępnych obliczeń również i maj przyniesie Francji dalszy wzrost zadłużenia, które ocenia się na $ 38 - 40mln. Wzrost ten jest tym bardziej niepokojący, że nastąpił on w okresie, gdy powinien się był już dać odczuć pewien wpływ brytyjskich ułatwień importowych, które Wielka Brytania wprowadziła pomimo własnego zadłużenia. Na taki rozwój sytuacji wpłynął również brak zaufania do franka. Zadłużenie kwietniowe, rosnące od chwili przekroczenia kwoty limitowej - pełnego pokrycia złotem lub dolarami, poważnie obciążyło francuskie rezerwy dewizowe, których stan - jak donosi "Secofi", jest już katastrofalnie niski. Sprawozdania Banku Francji na dzień 30.IV. ogólna wartość francuskich rezerw dewizowych wyniosła w tym dniu 199 mlrd.ffr. /co oznacza zmniejszenie o 2 mlrd.ffr. w porównaniu ze stanem na 23.IV/, zaś wartość zapasów złota wynosiła 200,2 mlrd.ffr. x/ według

Aby pokryć zadłużenie kwietniowe, Francja zmuszona jest zwrócić się do USA o zaliczkę na poczet sumy, przyznanej w ramach "pomocy" amerykańskiej. Nie będzie to zwiększenie kredytów amerykańskich, ale zaliczkowanie sumy już przyznanej. Komentując ten fakt "Secofi" "uspokaja" opinię publiczną, że taka procedura była już przez Stany Zjednoczone stosowana w odniesieniu do innych, mniejszych państw, jak Grecja, Islandia i Turcja, co nie zmienia jednak faktu, że pogłębi to jeszcze bardziej zależność gospodarczą Francji od kapitału amerykańskiego. Warto dodać, że rezerwy dewizowe Funduszu Stabilizacji wymiany spadły poniżej $ 50 mln., a więc nie wystarczają już na pokrycie długu w EPU.

Pewne światło na sprawę zmniejszenia francuskich rezerw dewizowych rzuca odsłonięta niedawno afera z piastrami indoskimi, która wywołała sensację w kołach finansowych Europy Zachodniej.

Dokonana przez Francję w dniu 11 maja nagła dewaluacja piasta indochińskiego z poprzedniej wartości 17 franków za 1 piastr do 10-ciu ffr., odkryła przed opinią publiczną z dawna już do niej przenikające, a ukrywane celowo przez rząd skandaliczne nadużycia dewizowe dokonywane przy pomocy "operacji" piastrami indochińskimi. Pierwotny kurs piastra /1 piastr = 10 franków/ ustalony został w grudniu 1945 r. świadomie zbyt wysoko, pod pozorem przyjścia z pomocą gospodarce indochińskiej. Istotna siła nabywcza piastra sięgała zaledwie połowy kursu oficjalnego. Ten stan rzeczy stworzył dla pewnych czynników podatne okoliczności do przeprowadzania machinacji finansowych opartych mniej więcej na poniższym schemacie: jeśli ktoś zamieszkały w Indochinach dokonywał transferu do Francji 10 tys. piastrów, które reprezentują w Indochinach zdolność nabywczą ok. 70 tys. franków, [illegible] za nie w Paryżu 170 tys. franków, zgodnie z oficjalnym kursem. Wprowadzenie do tej spekulacji dolarów jeszcze bardziej zwiększyło jej zasięg. Dolar notowany w Paryżu po 350 franków wymieniono w Saigonie na 50 piastrów. Piastry te z kolei transferowane do Paryża przedstawiały wartość 850 franków, a więc operacje te przynosiły ponad 100%-we zyski.

Tego rodzaju "transakcje" pozornie przeprowadzane legalnie, miały miejsce w wielkim zakresie od 7 lat. Jak pisze francuski tygodnik "Observateur" kosztowały one Francję po ok. 100 mlrd. franków rocznie. Ogólna utrata dewiz przez Francję w ciągu siedmiu lat wywołana powyższymi spekulacjami i sztucznym kursem piastra oceniana jest na 1.000 miliardów franków.

Przy tej okazji warto przytoczyć zamieszczone w jednym z numerów "Humanité" informacje o kosztach poniesionych przez Francję w związku z wojną w Indochinach. Jak pisze dziennik, koszt prowadzenia wojny od początku jej trwania - wynosi 2.100.000.000.000 franków. Jeśli zaś weźmie się pod uwagę kredyty na wojnę indochińską zamaskowane pod innymi pozycjami budżetowymi, podniesie to tę sumę do blisko 4 trylionów franków. Niezależnie od tego państwo wypłaca po 100 mlrd.ffr. rocznie odszkodowania koncernom, posiadającym inwestycje w Indochinach oraz ponosiło dotychczas koszty spekulacji piastrami również po 100 mlrd.ffr. corocznie. Tak więc wojna indochińska kosztuje podatników francuskich 800 mlrd.ffr. rocznie tj. 2,2 mlrd.dziennie.

Jednym z następstw tego stanu rzeczy jest stałe narastanie długu wewnętrznego. Jak stwierdził przed Komisją Finansów min. Bourgès - Manoury, dług skarbu państwa wzrósł w r.1952 o 48,4 ffr. rosnąc nadal w roku bieżącym. Jeszcze przed ostatnim kryzysem rządowym skarb państwa nosił się z zamiarem wystąpienia do Banku Francji o udzielenie nowej pożyczki w sumie 125 mlrd.ffr.

Ten stan rzeczy nie pozostał bez wpływu na sytuację franka. Według sprawozdania Banku Francji, obieg pieniędzy papierowych wyniósł na dzień 30.IV. 2.127,1 mlrd., a więc wzrósł on w ciągu kwietnia o 75,1 mlrd.ffr., Ta stała i pogłębiająca się tendencja inflacyjna jest przyczyną coraz częstszych pojawiających się na łamach pracy francuskiej oraz prasy gospodarczej państw zainteresowanych w obrotach z Francją, pogłosek o dewaluacji. Ostatnio np. zachodnio-niemiecka "Deutsche

x mlrd.

Zeitung" w artykule zatytułowanym "Chory frank" zamieszcza ciekawe zestawienie obrazujące stopniową deprecjację franka w okresie od pierwszej wojny światowej do chwili obecnej. Tak zw. "frank Poincare'go" posiadał jeszcze zawartość złota w wysokości 58,5 miligrama wobec 290 miligramów złota stanowiących wartość starego franka złotego z okresu przed pierwszą wojną światową. W r.1936 "frank Auriol'a" zawierał już tylko 44,1 mlg złota w 1937 r. "frank Bonneta" posiadał 38,7 mlg złota. W roku 1938 wystąpił pierwszy /24,75 mlg złota/ a w 1940 drugi "frank Reynaud'a" /21,07 mlg /. Po drugiej wojnie światowej "frank Plevena" zawierał już tylko 7,46 mlg , "frank Mayera" w r.1948 oparty był już tylko na parytecie 4,13 mlg złota/, a jeszcze pod koniec tego samego roku "frank Queuille'a" posiadał 3,27 mlg złota. Dewaluacja franka dokonana wraz z szeregiem innych walut europejskich w r.1949 sprowadziła jego pokrycie w złocie do wysokości tylko 2,54 mlg złota, a w roku 1952 siła nabywcza tegoż franka zmniejszyła się jeszcze o dalszych 33%.

W wypadku ponownego przewartościowania franka zawartość złota musiałaby zmniejszyć się jeszcze o 10 - 20% w stosunku do dzisiejszej.

"Deutsche Zeitung" kończy swój artykuł stwierdzeniem, że w prawdzie obecnie nie ma jeszcze bezpośredniej konieczności przeprowadzenia dewaluacji franka, tym niemniej inflacja postępuje w swoim działaniu ciągle naprzód. Według opinii wspomnianego dziennika, francuskie koła finansowe liczą na poprawę sytuacji franka w wypadku przeprowadzania konwersyjności walut zachodnio-europejskich, kiedy nastąpiłyby ewentualnie zmiany w systemie wymiennym i kursach walut. Gazeta zachodnio-niemiecka dodaje pisze jednak, że w obecnej sytuacji gospodarczej Europy zachodniej przeprowadzenie konwersyjności walut ma bardzo małe szanse prawdopodobieństwa, a więc i rachuby na "uzdrowienie" franka tym sposobem są w istocie rzeczy bardzo nierealne. Natomiast pogłoski o dewaluacji tak bardzo przybierają na sile, że jak pisze "Secofi" np. w Londynie spodziewane jest około 15 czerwca wydanie oficjalnego zarządzenia na ten temat. Według tych pogłosek nowy kurs wymiany ma być ustalony na poziomie 1.100, 1.200 franków za funt szterling, wobec obecnych 980 - 990 ffr.

Poważną troską francuskich kół rządzących, która zresztą stała się główną przyczyną ostatniego kryzysu rządowego, jest ciągle wzrastający deficyt budżetowy. 12 maja, przed rozpoczęciem sesji parlamentarnej, minister finansów oraz minister budżetu złożyli przed Komisją Finansów Zgromadzenia Narodowego sprawozdanie, z którego wynika, że deficyt budżetowy roku 1953 wyniesie 804 mlrd.ffr. zamiast przewidywanych 567 mlrd, co stwarza natychmiastową konieczność podjęcia środków zaradczych. W sensie obcięcia szeregu kredytów cywilnych i wojskowych. W sprawozdaniu budżetowym stwierdzono, że wydatki w obecnym roku sięgnąć mają 3.883.000 mln. zamiast przewidywanej sumy 3.749.000 mln.ffr. dochodzące początkowo na 3.182.000 mln.ffr. będą w istocie rzeczy niższe o 103.000 mln.fr. Ten stan rzeczy spowoduje zwiększenie się deficytu budżetowego o przeszło 200 mlrd.ffr. Jednocześnie stwierdzono, że deficyt budżetowy za okres I kwartału 1953 wynosił 239.00 mln.ffr. w porównaniu do 114.000 mln.ffr. deficytu w odpowiednim kwartale w 1952 r. Przyczyną tego stanu

rzeczy jest m.in. zmniejszenie się dochodów budżetowych, w pierwszym kwartale b.r. do 659 mlrd.ffr., wobec 672 mlrd. w analogicznym okresie poprzedniego roku. W intencji, rzekomego zaradzenia deficytowi budżetowemu, były rząd Mayera wystąpił wobec Zgromadzenia Narodowego z projektami "uzdrowienia" sytuacji finansowej. Projekty te, wymierzone w swojej istocie przeciwko interesom francuskich mas pracujących, sprowadzały się do następujących punktów: 1/ Podwyżka taryf kolejowych o 25% z prawem podwyższenia taryf innych środków transportowych, 2/ udzielenie rządowi specjalnych uprawnień łącznie z upoważnieniem go do wydawania dekretów z mocą ustawy dla przeprowadzania m.in. niektórych reform administracyjnych /polegających m.in. na redukcji pensji i etatów urzędniczych/, 3/ zmniejszenie w budżecie na rok 1953 pozycji wydatków cywilnych i wojskowych, przy czym redukcja kredytów cywilnych była dwukrotnie większa od zmniejszenia pozycji wojskowych, 4/ wniosek o odroczenie zwrotu Bankowi Francji 80 mlrd.ffr. pożyczki udzielonej Skarbowi Państwa w marcu b.r.

Ogólna suma oszczędności uzyskanych tą drogą miała wynieść 120 mlrd.ffr.

Dyskusja w Zgromadzeniu Narodowym nad powyższymi punktami ujawniła na ogół nieprzychylne stanowisko parlamentu wobec projektów rządowych. Parlament zatwierdził wprawdzie wniosek o podwyższenie taryf kolejowych, wprowadzonych z dniem 15 maja oraz przesunięcie terminu płatności 80 mlrd.ffr. Bankowi Francji z 31.V. na 16.VI.b.r., do innych jednak projektów zostały wprowadzone znaczne poprawki, a wniosek udzielenia pełnomocnictw rządowi stał się ostatecznie główną przyczyną upadku rządu Mayera ze względu na wyrażone mu przy tej okazji votum nieufności.

Komentując przyczyny upadku rządu Mayera dziennik "Prawda" pisze, że nie był on bynajmniej pierwszym rządem francuskim, który obalony został na tle trudności finansowych kraju. Podobny los spotkał w swoim czasie szereg poprzednich rządów na których czele stali kolejno Pleven, Edgar Faure, Pinay. Przyczyną ich upadku nie były te, czy inne projekty finansowe, lecz uprawiana przez francuskie koła rządzące polityka zagraniczna i wewnętrzna, znajdująca wyraźne odbicie w budżecie kraju. Dziennik demaskuje w dalszym ciągu artykułu istotne cele polityki "oszczędności" proponowanych przez Mayera i dalszych kandydatów na stanowisko premiera, nakładającej poprzez zmniejszenie cywilnych pozycji budżetu i wprowadzenie nowych podatków pośrednich jeszcze cięższe brzemię na barki francuskich mas pracujących.

P r o d u k c j a

Wskaźnik produkcji przemysłu francuskiego wyniósł w marcu b.r. 143 punkty /1938 r. = 100/, wobec 145 w lutym i 144 w styczniu b.r. oraz 152 w marcu ub.roku.

Osłabienie produkcji marcowej zanotowano przede wszystkim w dziedzinie - wytwórczości energii elektrycznej, gazu i przeróbki metali.

Wskaźniki produkcji w poszczególnych gałęziach przemysłu francuskiego przedstawiały się w marcu b.r. w porównaniu z poprzednimi miesiącami jak następuje /1938 = 100/:

	styczeń	luty	marzec
Węgiel	127	125	126
Energia elektryczna	230	222	198
Ropa naftowa oczyszczona	290	326	308
Wydobycie rudy żelaznej ..	131	132	136
Produkcja żelaza i stali	178	178	178
Przemysł samochodowy	186	197	196
Materiały włókienniczy	96	99	...
Materiały budowlane	130	144	182
Szkiełko chemikalia	102	98	110
Papier i tektura	112	113	120
Przemysł szklany	131	138	140
Wskaźnik ogólny	144	145	143

Tymczasowe dane o wynikach produkcji francuskiego przemysłu i rzemiosła w kwietniu b.r. wskazują na pogorszenie się sytuacji w tej dziedzinie. Mimo, że wskaźnik produkcji kwietniowa utrzymał się na poziomie marcowym tj. 143 punktów, w okresie produkcja węgla i stali była niższa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Według oficjalnych danych produkcja dóbr inwestycyjnych, której wskaźnik wynosił w październiku ubiegłego roku 171 punktów /1938 = 100/ od tego czasu nieustannie spada. W listopadzie 1952 r. wskaźnik ten spadł do 160 punktów, w grudniu do 160 punktów, a w styczniu roku bieżącego do 153 punktów, co oznacza, że w ciągu 4-ch miesięcy nastąpił ponad 10-cio procentowy spadek. Z miesiąca na miesiąc notuje się we Francji zmniejszenie obrotów towarowych na kolei. Ogólny tonaż towarów przewiezionych kolejami był w styczniu 1953 r. o 9% niższy od obrotu w analogicznym miesiącu roku poprzedniego, w lutym o 6% niższy, w marcu o 5% i w kwietniu o 7% niższy od przewozów w roku poprzednim.

Zapasy węgla we francuskim przemyśle węglowym ulegają dalszemu wzrostowi. W marcu wyniosły one ogółem w kopalniach francuskich 5.100.000 ton, czyli o prawie 3 mln.ton więcej w tym samym okresie 1952 r. Według oświadczenia francuskiego ministra przemysłu wzrost zapasów spowodowany jest spadkiem zapotrzebowaniem oraz wzrastającą konkurencją olejów mineralnych. Istotną jednak przyczyną spadku konkurencyjności węgla francuskiego są wyniki działalności Wspólnego Rynku Węgla i Stali, w ramach którego Francja musi walczyć z konkurencją zachodnio-niemiecką i belgijską.

Dały się już również odczuć na francuskim rynku stalowym skutki otwarcia wspólnego rynku stali, które nastąpiło w dniu 1 sierp. b.r. Zgodnie z wytycznymi Wysokiego Urzędu Wspólnoty, ceny stali francuskiej podniesiono przeciętnie o 3,3% /podczas gdy ceny stali zachodnio-niemieckiej uległy w wyniku ustalenia nowych cenników obniżeniu o 2 - 3%/. W związku z powyższą wiadomością, paryski dziennik "Aurore" pisze: "należy zauważyć, że mechanizm wspólnego rynku stali zmusza naszych przemysłowców do podniesienia cen stali, kiedy oczekiwano raczej zniżki cen tego artykułu".

To niezadowolenie francuskich kół przemysłowych z poziomu ustalonych nowych cen stali jest zrozumiałe, jeśli się zechce mie pod uwagę, że w okresie bezpośrednio poprzedzającym otwarcie wspólnego rynku, transakcje na francuskie wyroby hutnicze były bardzo ożywione. Wiąże się to niewątpliwie z faktem ulokowania poważnych zamówień przez Stany Zjednoczone i Kanadę w szeregu zakładów przemysłu hutniczego na kontynencie. Przemysł francuski otrzymał np. w kwietniu dwa poważne, amerykańskie zamówienia "off shore" na sumę prawie $ 56 mln. Są to zamówienia na amunicję /za $ 12,5 mln./ oraz inne artykuły, w tym blacha, pojazdy mechaniczne dla celów wojskowych itd. za sumę $ 42 mln. W marcu b.r. eksport francuskich artykułów hutniczych osiągnął pod względem ilościowym najwyższy poziom od kwietnia roku 1951, wyniósł on bowiem w tym miesiącu 296.804 ton wobec 230.081 ton w lutym 1953 r. oraz 299.804 w kwietniu roku 1951. Ostatnio statystyki celne wykazały również poprawę eksportu francuskich artykułów hutniczych do krajów obozu pokoju.

Po otwarciu wspólnego rynku stali ujawniły się jeszcze wyraźniej sprzeczności istniejące w ramach Wspólnoty między Francją a Niemcami zachodnimi. Na oba te państwa przypada ok. 80% produkcji węgla, koksu i stali całej Wspólnoty. Roczna produkcja węgla, koksu, surówki żelaznej i stali przedstawia się ilościowo w każdym z tych państw, jak poniżej:

	Niemcy zachodnie	Francja z Zagł.Saary
węgiel /bez brunatnego/	124	74 mln.ton
koks	37	14 " "
surówka żelazna	12,8	12,3" "
stal	15,7	13,6"

Francja przewyższa swego konkurenta zachodnio-niemieckiego w dziedzinie wydobycia rud ze względu na bogatsze złoża. W roku 1952 wydobyto we Francji 40,7 mln.ton rud z zawartością żelaza powyżej 12,1 mln. a w Niemczech zachodnich w tym samym czasie wydobycie wyniosło 14,8 mln.ton z zawartością żelaza 4,0 mln. ton. 2/3 produkcji francuskiej rudy odbierają Niemcy zachodnie zdawałoby się więc, że ruda francuska i węgiel niemiecki stanowią naturalne uzupełnienie w ramach Wspólnoty, w istocie rzeczy jednak Niemcy zachodnie coraz chętniej zaopatrują się w rudę ze Szwecji, co stwarza poważną groźbę braku zbytu dla przemysłu francuskiego.

Przewaga Niemiec zachodnich nad Francją leży w niższych kosztach własnych produkcji zachodnio-niemieckiej, wskutek czego dochody przemysłowców niemieckich są na ogół o 5% wyższe niż we Francji. Dzięki temu przemysł zachodnio-niemiecki ma dużo większe możliwości inwestowania, w czym również leży jego przewaga nad Francją. Dodać tu należy, że kopalnie i huty francuskie w znacznie większym stopniu wymagają inwestycji w celu modernizacji przestarzałych na ogół urządzeń produkcyjnych niż więcej unowocześnione zakłady zachodnio-niemieckie. Nic dziwnego, że wobec tego rodzaju warunków konkurencji, współpraca w łonie Wspólnoty z takim partnerem jak Niemcy zachodnie może okazać się dla Francji bardzo ujemna w skutkach.

Tygodnik "Secofi" w jednym z numerów majowych poświęca artykuł sytuacji panującej we francuskim przemyśle włókienniczym. W roku 1952 sytuacja w tej gałęzi przemysłu była na ogół bardzo ciężka, przyczyny tego stanu rzeczy upatrywano jedna w ogólnym kryzysie tego przemysłu w świecie kapitalistycznym oraz w ograniczeniach importowych Wielkiej Brytanii, która jest tradycyjnym odbiorcą tekstyliów francuskich. O ile w ciągu roku 1951 i pierwszego kwartału 1952 produkcja francuskiego przemysłu tekstylnego osiągnęła powojenny rekord, to następne miesiące 1952 r. przyniosły raptowną zmianę na gorsze. Znalazło to swe odbicie we wskaźniku produkcji omawianego przemysłu, który ze 115 punktów w marcu 1952 /1938 = 100/ spadł do punktów przeciętnie 103 w następnych miesiącach ubiegłego roku. Spadek produkcji pociągnął za sobą skrócenie czasu pracy robotników. W większości zakładów omawianego przemysłu /od kwietnia 1952r. począwszy/ robotnicy pracowali przeciętnie po 30 godzin w tygodniu. Ogólny stan zatrudnienia w przemyśle włókienniczym zmniejszył się w roku ubiegłym o 7%.

Przechodząc do omawiania sytuacji przemysłu włókienniczego w roku bieżącym, "Secofi" stwierdza, że zniżkowa tendencja produkcyjna utrzymuje się nadal. Swiadczą o tym poniższe cyfry obrazujące produkcję przemysłu włókienniczego w I kw. bieżącego roku w porównaniu z grudniem roku ubiegłego /w tonach/:

	1952 r.		1953 r.	
	grudzień	styczeń	l u t y	marzec
Przędza				
wełniana	10,051	9.284	8.532	-
bawełniana	22.752	21.980	20.532	23.296
lniana i konopna ...	2.778	2.493	2.340	2.590
przędza z juty i włókien łykowych	11.735	11.232	10.681	11.856
przędza z włókien sztucznych	7.433	7.620	7.273	7.939
Tkaniny				
wełna	5.923	5.771	5.242	
bawełna	13.424	12.857	12.479	
płótno lniane	5.857	5.137	5.361	
jedwab /w tym wstążki/	1.813	1.888	1.771	
juta	5.878	5.113	5.103	5.815

Jak widać więc z powyższego zestawienia, spadek produkcji we francuskim przemyśle włókienniczym trwa nadal. Przyczyny tego stanu rzeczy należy upatrywać m.in. w panujących we Francji tendencjach inflacyjnych, które spowodowały zmniejszenie się popytu i spadek obrotów na rynku wewnętrznym.

W okresie rządów Mayera zanotowano poważny wzrost ruchu strajkowego na terenie całej Francji, co jest wynikiem nieustającej drożyzny i powiększającego się bezrobocia.

Liczba niezałatwionych podań o pracę oraz ilość ubezpieczonych bezrobotnych były na dzień 1.V.1953 r. o 53,5% oraz o 80% wyższe wobec stanu na dzień 1.V.1952 r. Jak podaje powstępowa prasa francuska, liczba całkowicie bezrobotnych wynosi obecnie we Francji 600 - 700.000, ponadto liczba częściowo bezrobotnych sięga 2,5 miliona osób.

S t o p a ż y c i o w a

Wskaźnik ogólny francuskich cen hurtowych wyniósł w kwietniu b.r. /1949 = 100/ 139 punktów /według danych tymczasowych/ wobec 139,7 punktów w marcu, a więc wykazał on według statystyki oficjalnej zniżkę o 0,5%. Wskaźnik cen hurtiwych produktów żywnościowych wyniósł w omawianym miesiącu 127,9 punktów /przy tej samej bazie/ wobec 128,1 w marcu, co oznacza zniżkę o 0,2%. Tenże sam wskaźnik materiałów opałowych i prądu elektrycznego ukształtował się na poziomie 137 punktów /139,6 w marcu/, a wskaźnik cen produktów przemysłowych wyniósł w kwietniu 149,6 punktów wobec 150,1 w marcu.

Według statystyki oficjalnej wskaźnik cen 213 artykułów, na podstawie których obliczany jest koszt utrzymania przeciętnej rodziny w Paryżu, wyniósł w kwietniu 144,8 punktów wobec 145,2 w marcu b.r. /1949 = 100/. Wskaźnik ten uległ zwyżce o 0,55% w maju wynosząc 145,5 punktów.

Oficjalne wskaźniki francuskich cen wykazując ich pozorną zniżkę, nie biorą jednak pod uwagę realnych płac francuskich mas pracujących, które spadają znacznie szybciej. Podczas gdy przed wprowadzeniem w życie "planu Marshalla" /rok 1947/ realne płace robotników stanowiły 79% płac przedwojennych /rok 1938/, w chwili obecnej stanowią one zaledwie 50% tych płac. Rozpatrując kształtowanie się cen we Francji w okresie od marca 1949 r. do marca 1953 r. można zobrazować sobie do jakiego stopnia zmniejszyła się realna wartość płac: cena chleba wzrosła w tym okresie przeszło dwukrotnie, ryby zdrożały o 200%, masło o 95%, margaryna - o 170%, ryż - o 258%, cukier - o 100%, kawa - o 430%, kakao - o 198%. Wzrosły również ceny towarów przemysłowych oraz opłaty za usługi komunalne.

Najnowszym posunięciem rządowym skierowanym przeciwko interesom mas pracujących jest podwyżka cen biletów kolejowych o 25%, o której pisaliśmy omawiając projekty "uzdrowienia sytuacji gospodarczej" wysuniętej przez b.rząd Mayera. W związku z nim "Le Monde" zamieszcza tabelkę obrazującą stopniowe podwyższanie taryf kolejowych we Francji porównując okres przedwojenny i obecny:

Taryfy pasażerskie

l a t a	/opłata za 1 kilometr we frankach/ 3 klasa	2 klasa	1 klasa
1938	0,32	0,43	0,61
1942	0,51	0,67	0,95
1945	0,90	1,15	1,65
1947	1,80	2,34	3,60
1948	3 fr.	4,20	6,40
1950	4 fr.	5,25	7,50
1952	5 fr.	6,25	8,50
1953 / maj /	6,25	7,80	10,60

Niezależnie od podwyżki cen biletów przewidziane jest również zamknięcie niektórych linii kolejowych o "drugorzędnym" znaczeniu, co pociągnie za sobą zwolnienie z pracy części kolejarzy.

/s/

WIELKA BRYTANIA

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Obroty obszaru szterlingowego w 1952 r. - zarówno pod względem importu jak i eksportu - poważnie spadły w porównaniu z 1951 r. Spowodowane to zostało obniżeniem się cen surowców i restrykcjami importowymi. Mimo tego obroty te były jednak wyższe niż w latach 1948 - 50.

W porównaniu z 1951 r. eksport /łącznie z reeksportem/ obszaru szterlingowego spadł w 1952 r. o 9% do Ł 6.176 mln., a import - o 8% do Ł 7.488 mln.

Od połowy 1951 r., skutkiem ciągłego spadku cen najważniejszych surowców obszaru szterlingowego, wartość eksportu tej strefy walutowej wykazywała daleko silniejszy spadek niż spadła w tym czasie wartość ogólnego eksportu świata kapitalistycznego. W drugiej połowie 1952 r. eksport obszaru szterlingowego był już tylko o 23% wyższy od poziomu sprzed wojny na Korei, podczas gdy eksport świata kapitalistycznego był w tym czasie ciągle jeszcze wyższy o 40% w porównaniu z okresem przed agresją amerykańską.

Eksport krajów obszaru szterlingowego, poza Wielką Brytanią, zaczął spadać w II-gim i III-cim kwartale 1952 r., kiedy to nastąpił dalszy spadek cen niektórych surowców i tonażu przywozu. W IV-tym kwartale częściowo skutkiem czynników sezonowych nastąpiła pewna poprawa w eksporcie zarówno tych krajów jak i samej Wielkiej Brytanii.

Import obszaru szterlingowego osiągnął najwyższą wartość w I kwartale 1952 r., kiedy to wzrósł o 62% w porównaniu z pierwszą połową 1950 r. W wyniku jednakże restrykcji importowych zastosowanych przez szereg krajów tego obszaru przy jednoczesnie niższych cenach i spadku zapotrzebowania na surowce przemysłowe /skutkiem mniejszego poziomu produkcji/, import w drugiej połowie 1952 r. spadł do 23% ponad poziom z przed rozpoczęcia wojny w Korei, to znaczy w tym samym stopniu co i eksport.

Niemal cały spadek wartości importu obszaru szterlingowego w 1952 r. w wysokości Ł 652 mln. spowodowany został zmniejszeniem zakupów z krajów niedolarowych. Import z krajów OEEC obniżył się o 13% /Ł 216 mln./, a z innych nieszterlingowych i niedolarowych krajów spadł o 28% /Ł 428 mln./. Ponad połowa spadku wartości importu z "innych nieszterlingowych" krajów spowodowana została mniejszymi zakupami brytyjskimi. W szczególności wartość brytyjskiego importu z niedolarowych krajów Ameryki Południowej była o 51% mniejsza niż w 1951 r. Import krajów obszaru szterlingowego ze strefy dolarowej wzrósł w 1952 r. o 4%, jakkolwiek przeciętny jego poziom w drugiej połowie roku był niższy w porównaniu z poziomem w 1951 r. do czego najbardziej przyczyniło się zredukowanie przez Wielką Brytanię przywozu o Ł 53 mln.

Spadek eksportu obszaru szterlingowego w roku ubiegłym o Ł 680 mln. /czyli o 9%/ rozłożył się mniej więcej równomiernie między różne obszary nieszterlingowe. Eksport do obszaru dolarowego, krajów OEEC i innych krajów nieszterlingowych zaczął spadać po pierwszym kwartale, utrzymując trend zniżkowy w drugim i trzecim kwartale, aby wzrosnąć dopiero w czwartym kwartale. Eksport obszaru szterlingowego do strefy dolarowej obniżył się o 16% / Ł 168 mln./, przede wszystkim skutkiem spadku o Ł 75 mln. wywozu z Malajów i o Ł 74 mln. z Australii. Wszystkie główne kraje szterlingowe eksportowały mniej do obszaru dolarowego, z wyjątkiem Wielkiej Brytanii, która zwiększyła swój wywóz w tym kierunku o 9% /czyli o Ł 30 mln./.

Ponadto, Wielka Brytania, jedyna z większych krajów szterlingowych, zwiększyła swój eksport do krajów OEEC - o 4%.

W obrotach między krajami szterlingowymi w 1952 r. import wyniósł 47% ogólnego przywozu, a eksport 51% ogólnego wywozu. Z ogólnej sumy Ł 3.144 mln. eksportu wewnątrz obszaru szterlingowego Ł 1.284 mln. obejmował eksport brytyjski. Eksport reszty krajów obszaru szterlingowego do Wielkiej Brytanii osiągnął Ł 1.168 mln., a pozostała suma przypada na wzajemny wywóz między pozostałymi krajami szterlingowymi. Aż dwie trzecie spadku wartości eksportu krajów szterlingowych, poza Wielką Brytanią, przypadało na dwa artykuły: wełnę i kauczuk. Wartość wywozu wełny obniżyła się o Ł 212 mln. do Ł 446 mln. /7% ogólnego eksportu/, a kauczuku o Ł 262 mln. do Ł 252 mln. Około 90% eksportu Wielkiej Brytanii stanowiły wyroby gotowe. Ogólny spadek eksportu o 4% spowodowany został głównie zmniejszeniem się wywozu tekstyliów o 25%. Spadek brytyjskiego importu o 11% obejmował około dwie trzecie ogólnego spadku wartości przywozu obszaru szterlingowego w 1952 roku.

Niżej zamieszczone tabele obrazują kształtowanie się obrotów obszaru szterlingowego w 1952 r. w porównaniu z 1950 i 1951 r.

Ogólne obroty obszaru szterlingowego

/przeciętne kwartalne w mln.funtów/

	Import do obszar szterlingowy			
	Wielka Brytania	Reszta obszaru szterlingowego		
		kraje niezależne	inne	
1950 r.	652	483	270	1.405
1951 r.	976	695	364	2.035
1952 r.	870	657	344	1.872

	Eksport i reeksport z obszar szterlingowy			
	Wielka Brytania	Reszta obszaru szterlingowego		
		kraje niezależne	inne	
1950 r.	564	475	308	1.347
1951 r.	677	625	412	1.714
1952 r.	681	537	326	1.544

Struktura geograficzna obrotów obszaru szterlingowego
/ przeciętne kwartalne w mln.funtów/

	Wielka Brytania	Pozost. kraje szterlingowe	Ogółem obszar szterlingowy	Obszar dolarowy	Nieszterlingowe kraje OEEC i ich kolonie	Inne kraje nieszter. lingowe	Ogółem obszar nieszterlingowy
Import z:							
1950 r.	266	165	431	97	80	139	316
1951 r.	326	221	547	143	157	207	506
1952 r.	324	190	514	169	141	164	474
Eksport do:							
1950 r.	234	165	399	129	135	118	381
1951 r.	303	217	521	168	182	163	514
1952 r.	292	174	466	119	142	134	395

Główne towary eksportowe krajów obszaru szterlingowego /bez Wielkiej Brytanii/

/przeciętne kwartalne w mln.funtów/

	Rok	Wielka Brytania	Pozost. kraje szterling.	Ogółem obszar szter.	Obszar dolarowy	Nieszter. kraje OEEC i ich kolonie	Inne kraje nieszter.	Ogółem obszar nieszter.
Wełna surowa	1951	51,2	1,6	52,8	40,6	49,8	21,4	111,8
	1952	40,6	0,7	41,2	17,3	38,5	14,6	70,4
Bawełna surowa	1951	6,9	7,8	14,7	1,2	8,8	13,6	23,6
	1952	6,2	5,0	11,2	0,2	5,1	19,5	24,8
Juta surowa	1951	3,0	12,5	15,6	1,9	9,6	3,5	15,0
	1952	2,8	4,2	7,0	1,3	7,4	2,6	11,3
Cyna	1951	6,1	2,3	8,4	1,8	5,9	3,3	11,0
	1952	5,7	0,9	6,7	4,9	4,4	1,1	10,5
Kauczuk	1951	32,4	13,4	45,8	41,2	24,7	16,7	82,6
	1952	18,7	2,6	21,3	17,7	14,1	10,0	41,7
Pszenica	1951	3,1	3,7	6,8	...	4,5	3,4	7,9
	1952	3,0	4,0	7,0	...	1,0	...	1,1
Kakao	1951	9,3	0,9	10,1	10,0	4,5	0,9	15,4
	1952	6,5	0,9	7,4	8,6	4,4	1,1	14,1
Kawa	1951	1,3	1,1	2,4	1,2	2,3	1,0	4,3
	1952	1,1	1,3	2,5	1,0	2,7	1,0	4,4
Herbata	1951	18,6	7,3	25,9	4,7	2,1	3,6	10,5
	1952	16,9	5,6	22,4	4,5	1,6	2,6	8,7

II/3207

Eksport brytyjski /bez reeksportu/ obniżył się w pierwszym kwartale b.r. do Ł 625,5 mln. w porównaniu z Ł 639,8 mln. w IV kwartale 1952 r. i Ł 727,1 mln. w I kwartale 1952 r. Wartość importu w I kwartale b.r. wyniosła Ł 817,1 mln. wobec Ł 791,5 mln. w IV kwartale i Ł 987 mln. w I kwartale 1952 r.

Przeciętna miesięczna eksportu w I kwartale b.r., wynosząca Ł 208,5 mln., obniżyła się o Ł 5 mln., czyli o 2% w porównaniu z poprzednim kwartałem. Przeciętna miesięczna reeksportu w okresie styczeń-marzec b.r. wyniosła Ł 10 mln. wobec Ł 9 mln. średnio-miesięcznie w IV kwartale 1952 r.

Średni miesięczny import w I kwartale b.r. wzrósł do Ł 272,4 mln. wobec Ł 264 mln. w IV kwartale 1952 r.

Poniższe zestawienie ilustruje kształtowanie się obrotów brytyjskich w I kwartale b.r. w porównaniu z I i IV kwartałem oraz przeciętną 1952 r. /średnie miesięczne w mln. funtów/:

	import /cif/	eksport /fob/	reeksport /fob/	nadwyżka importu nad eksportem
1952 r. /przeciętna roczna/	290	215	12	63
I kwartał	328	242	18	68
IV kwartał	264	213	9	42
1953 r. I kwartał	272	208	10	54

Struktura towarowa eksportu brytyjskiego w I kwartale b.r. przedstawiała się następująco /przeciętne miesięczne w mln. funtów/:

	1952 r.		1953 r.
	przeciętna roczna	IV kwartał	I kwartał
żywność, napoje, tytoń	13	14	12
surowce	9	10	10
wyroby gotowe:			
metale	23	25	24
wyroby przemysłu maszynowego	87	84	83
tekstylia	32	30	31
inne wyroby gotowe	44	42	41
inne towary	7	8	7
ogólny eksport	215	213	208

Analizując wywóz towarów objętych grupą "wyroby gotowe", decydującej o wielkości eksportu brytyjskiego, widzimy, że średnia miesięczna eksportu w I kwartale b.r. wyrobów przemysłu maszynowego spadła w porównaniu z przeciętną miesięczną IV kwartału 1952 r. o Ł 1 mln. do Ł 83 mln. Jak informuje "Board of Trade Journal", wpłynął na to przede wszystkim spadek wywozu maszyn /ok. Ł 34 mln. miesięcznie/; eksport pojazdów mechanicznych, artykułów i aparatów elektrycznych utrzymał się na poziomie niezmienionym. Eksport tekstyliów w I kwartale b.r. nie uległ właściwie zmianie w porównaniu z poprzednimi trzema miesiącami, wynosząc Ł 30,6 mln. średnio miesięcznie wobec ówczesnych Ł 30,5 mln. Struktura towarowa wywozu w tej grupie również się nie zmieniła. Wywóz metali

i wyrobów metalowych spadł do Ł 24 mln. to jest o Ł 1 mln. w porównaniu z przeciętną miesięczną w IV kwartale 1952 r. Spadek ten spowodowany został wyłącznie obniżeniem się wywozu żelaza i stali oraz wyrobów z tych metali. Przeciętny miesięczny eksport grupy "żywność, napoje, tytoń" obniżył się w I kwartale b.r. o Ł 1,4 mln. /czyli o 10%/ w porównaniu z poprzednim kwartałem, na co wpłynął głównie zmniejszony wywóz jęczmienia. Wartość wywozu surowców w pierwszych trzech miesiącach b.r. wyniosła średnio miesięcznie Ł 10,5 mln., wykazując nieznaczny wzrost w porównaniu z IV kwartałem 1952 r.

Reeksport w I kwartale b.r. wzrósł do Ł 10 mln.średnio miesięcznie wobec Ł 9,4 mln. w IV kwartale ubiegłego roku. Przyczynił się do tego zwiększony reeksport wełny surowej i kauczuku, przy jednoczesnym spadku metali nieżelaznych i wyrobów gotowych. Reeksport herbaty, kakao, win itd. pozostawał na poziomie niezmienionym.

Struktura towarowa importu brytyjskiego w I kwartale br. przedstawiała się następująco /średnie miesięczne w mln. funtów/:

	1952 r.		1953 r.
	I półr.	II półr.	I kwartał
Żywność, napoje i tytoń	111	91	99
Surowce	128	105	112
Wyroby gotowe	76	66	59
Inne towary	2	1	2
O g ó ł e m	317	263	272

Wzrost przeciętnej miesięcznej wartości importu towarów objętych grupą "żywność, napoje i tytoń" w pierwszym kwartale b.r. w porównaniu ze średnią miesięczną drugiego półrocza 1952 nastąpił skutkiem większego przywozu mięsa, artykułów mleczarskich, świeżych owoców i warzyw. Notuje się natomiast spadek przywozu tytoniu i niektórych innych artykułów spożywczych; import cukru pozostał na pziomie niezmienionym.

W zakresie wzrostu wartości importu surowców należy przede wszystkim zanotować większy przywóz olejów roślinnych, nasion oleistych, orzechów itd. Jednocześnie nastąpił tu spadek wartości przywozu budulca oraz rud i złomu metali nieżelaznych.

Struktura geograficzna handlu brytyjskiego w I kwartale b.r. w porównaniu z pierwszym i drugim półroczem 1952 r. przedstawiała się następująco /średnie miesięczne w mln.funtów/:

	Import / c.i.f. /			Ogólny eksport / f.o.b. /			Nadwyżka importu nad ogólnym eksp.		
	1952 r.		1953 r.	1952 r.		1953 r.	1952 r.		1953 r.
	I półr.	II półr.	I kw.	I półr.	II półr.	I kw.	I półr.	II półr.	I kw.
obszar dolarowy	70	50	44	31	32	31	39	18	13
niesterlingowe kraje OEEC i ich kolonie	78	65	64	58	59	63	20	6	1
inne kraje niesterling.	49	28	35	34	26	22	15	2	13
ogółem obszar niesterlingowy	197	143	143	123	117	116	74	26	27
OBSZAR sterlingowy	120	120	129	118	96	102	2	24	27
Ogółem	317	263	272	241	213	218	76	50	54

Struktura towarowa eksportu i importu brytyjskiego w handlu z obszarem szterlingowym i niesterlingowym przedstawiała się w I kwartale b.r. w porównaniu z pierwszym i drugim półroczem 1952 r. następująco /średnie miesięczne w mln.funtów/:

	EKSPORT								
	Obszar szterlingowy			Obszar niesterlingowy			Ogółem		
	1952 r.		1953 r.	1952 r.		1953 r.	1952 r.		1953 r.
	średnia roczna	IV kw.	I kw.	średnia roczna	IV kw.	I kw.	średnia roczna	IV kw.	I kw.
żywność, napoje i tytoń	6	6	6	7	8	6	13	14	12
surowce	1	1	1	8	9	9	9	10	10
wyroby gotowe:									
metale	12	13	13	11	12	11	23	25	24
wyroby przemysłu maszyn.	45	42	44	45	44	41	90	86	85
tekstylia	16	14	14	16	16	17	32	30	31
inne wyroby gotowe	22	20	19	19	20	20	41	40	39
Ogółem	106	101	101	109	112	107	215	213	208
reeksport	1	1	1	11	8	9	12	9	10
	IMPORT /średnie miesięczne w mln. funtów/:								
żywność, napoje i tytoń	44	48	50	67	43	49	111	91	99
surowce	62	59	66	66	46	46	128	105	112
wyroby gotowe:									
metale i maszyny	6	7	7	30	30	24	36	37	31
inne wyroby gotowe	7	5	6	32	24	22	39	29	28
Ogólny import	120	120	129	197	143	143	317	263	272

Spadek przeciętnej miesięcznej eksportu w I kwartale br. o £ 5 mln. /2%/ w porównaniu ze średnią miesięczną w IV kwartale 1952 nastąpił wyłącznie skutkiem mniejszego wywozu do krajów niesterlingowych.

Jakkolwiek w I kwartale b.r. eksport do nieszterlingowych krajów OEEC i ich kolonii wzrastał nadal, to jednocześnie wywóz do obszaru dolarowego spadł o 8%, jak również zmniejszył się wywóz do reszty krajów nieszterlingowych. Eksport do obszaru szterlingowego, wynoszący w I kwartale b.r. średnio miesięcznie Ł 101 mln. nie uległ prawie zmianie w porównaniu z ostatnimi trzema miesiącami 1952 r.

W eksporcie brytyjskim do nieszterlingowych krajów OEEC i ich kolonii nastąpił w I kwartale b.r. spadek wywozu słodu i maszyn, przy jednoczesnym wzroście wywozu węgla, produktów naftowych, tkanin wełnianych, chemikalii, farmaceutyków i barw.

Eksport do obszaru dolarowego obniżył się w omawianym kwartale o Ł 2,5 mln. do Ł 29 mln. średnio miesięcznie w porównaniu z IV kwartałem 1952 r. Największy spadek zaznaczył się w wywozie do Kanady, w mniejszym zaś stopniu wobec USA i Wenezueli. Eksport do Kanady obniżył się do Ł 11,3 mln. miesięcznie wobec Ł 12,6 mln. w IV kwartale 1952 r., a do USA - do Ł 12,7 mln. wobec Ł 13,1 mln.

Eksport do pozostałych krajów nieszterlingowych napotykał na poważne przeszkody wobec trudności płatniczych, przeżywanych przez te kraje i obniżył się do Ł 20 mln.miesięcznie z Ł 23 mln. miesięcznie w IV kwartale 1952 i Ł 30 mln. miesięcznie w I półroczu 1952 r. Tak np. wywóz do Brazylii spadł o ca Ł 1 mln. do Ł 1,7 mln. miesięcznie; obniżył się także wywóz do Argentyny i Finlandii.

Wzrósł natomiast wywóz do Japonii /o Ł 0,5 mln.do Ł 1,3 mln. miesięcznie/ oraz do Hiszpanii i jej kolonii /do Ł 2,2 mln./. Spadek eksportu do omawianej grupy krajów nieszterlingowych dotknął szereg najważniejszych towarów, jak żelazo i stal oraz wyroby z tych metali, maszyny, pojazdy mechaniczne, chemikalia, tekstylia, wełniane itd.

W ramach eksportu do poszczególnych krajów obszaru szterlingowego nastąpiły w I kwartale b.r. poważne zmiany, jakkolwiek nie wpłynęło to na ogólny poziom wywozu w tym kierunku. Tak np. eksport do wielu kolonii /jak Malaje, Brytyjska Afryka Zachodnia i Wschodnia, Brytyjskie Indie Zachodnie/ był znacznie mniejszy niż w IV kwartale 1952 r. Wzrósł zaś wywóz do Związku Afryki Południowej /o Ł 2,5 mln. do Ł 14 mln. miesięcznie/, do Australii /o Ł 1 mln. do Ł 15 mln. miesięcznie/ i w mniejszym stopniu do Nowej Zelandii i Indii, podczas gdy do Pakistanu eksport spadł o Ł 1 mln. do mniej niż 0,3 mln. miesięcznie. W strukturze towarowej wywozu do obszaru szterlingowego nie zanotowano w I kwartale b.r. poważniejszych zmian. Stosunkowo największy wzrost wykazał eksport pojazdów mechanicznych i artykułów elektrotechnicznych, przy jednoczesnym spadku wywozu olejów, tłuszczów, produktów ropy naftowej, żywności, żelaza i stali oraz wyrobów z tych metali, jak również tekstyliów i różnych wyrobów gotowych.

Jeśli chodzi z kolei o import, to był on nieco niższy z nieszterlingowych krajów OEEC i ich kolonii niż w drugiej połowie 1952 r. Przyczynił się do tego głównie mniejszy przywóz żelaza i stali oraz wyrobów z tych metali, tekstyliów i odzieży. Wzrósł natomiast import surowców, żywności, napojów

i tytoniu. Import z obszaru dolarowego, który w drugiej połowie 1952 r. wynosił Ł 50 mln. miesięcznie obniżył się w I kwartale b.r. do Ł 4,4 mln. miesięcznie, na co wpłynął mniejszy przywóz zarówno surowców, jak i wyrobów gotowych. Import z pozostałych krajów nieszterlingowych wzrósł o Ł 7 mln. miesięcznie w porównaniu z przeciętną miesięchną drugiego półrocza 1952. Nastąpiło to w pierwszym rzędzie skutkiem większego przywozu świeżych owoców i jarzyn /z Hiszpanii, Izraela i Wysp Kanaryjskich/ mięsa /z Argentyny/ ponadto wełny surowej /z Ameryki Południowej/.

W imporcie z obszaru szterlingowego w I kwartale b.r. notuje się wzrost przywozu wszystkich grup towarowych w porównaniu z przeciętnym miesięcznym poziomem z drugiej połowy 1952 roku. Szczególnie znacznie podniósł się import wełny surowej /głównie z Australii, Nowej Zelandii i Afryki Południowej/, a następnie innych surowców tekstylnych, zwłaszcza juty. W grupie artykułów spożywczych i napojów zaznaczył się sezonowy poważny wzrost przywozu kakao w ziarnach /z Afryki Zachodniej/ oraz sera /z Australii i Nowej Zelandii/. Spadł w I kwartale b.r. w porównaniu ze średnią miesięczną drugiego półrocza 1952 przywóz tytoniu z obszaru szterlingowego /do Ł 0,5 mln. miesięcznie wobec Ł 3 mln. miesięcznie/. Import innych surowców przemysłowych był nieco wyższy w I kwartale, przy czym jakkolwiek spadł przywóz metali nieżelaznych /zwłaszcza miedzi z Rodezji/, to z drugiej strony nastąpił pewien wzrost przywozu innych artykułów, głównie nafty z Trinidadu.

W I kwartale b.r. import /cif/ przewyższył eksport łącznie z reeksportem /fob/ o Ł 54 mln. miesięcznie /wobec Ł 50 mln. miesięcznie w drugim półroczu 1952/. Połowa powyższego deficytu powstała w obrotach z obszarem nieszterlingowym. Z deficytu wobec obszaru szterlingowego połowa z kolei przypadała na handel z produkującymi ropę naftową krajami Zatoki Perskiej /np. Kuweit, Bahrein itd/, oraz z Irakiem, a reszta na "niezależne" kraje Commonwealth'u.

Zwiększony eksport do nieszterlingowych krajów OEEC i ich kolonii spowodował obniżenie się deficytu brytyjskiego do Ł 1 mln. miesięcznie wobec Ł 6 mln. miesięcznie w drugim półroczu 1952 r. Dalszy spadek importu z obszaru dolarowego zredukował deficyt wobec tej strefy walutowej do Ł 13 mln. miesięcznie w I kwartale b.r. w porównaniu z Ł 18 mln. miesięcznie w drugiej połowie 1952 roku. W handlu z pozostałymi krajami nieszterlingowymi, zmniejszony eksport przy jednocześnie większym imporcie spowodował wzrost deficytu do Ł 13 mln. miesięcznie wobec tylko Ł 2 mln. miesięcznie w ostatniej połowie ubiegłego roku.

Wskaźniki brytyjskich cen importowych i eksportowych oraz terms of trade w I kwartale b.r. przedstawiały się następująco /1952 r. = 100/:

	Ceny importowe			
	Ogółem	żywność napoje i tytoń	surowce	Wyroby gotowe
styczeń	93	97	89	93
luty	91	96	87	91
marzec	91	97	86	89

Ceny eksportowe

	Wyroby gotowe i półfabrykaty				
	ogółem	metale i wyroby przem. maszyn.	tek-stylia	inne wyroby gotowe	terms of trade
styczeń	98	101	91	96	85
luty	98	101	92	95	93
marzec	97	100	92	95	94

Zgodnie z prowizorycznymi danymi Board of Trade w kwietniu b.r. ogólny eksport brytyjski /łącznie z reeksportem/ pozostał na poziomie niemal niezmienionym w porównaniu z poprzednim miesiącem, osiągając Ł 223,8 mln. wobec Ł 223,7 mln. w marcu. Jednakże przeciętna dzienna wywozu w kwietniu wyniosła Ł 9,3 mln. wobec Ł 8,6 mln. w marcu. W porównaniu ze średnią miesięczną pierwszego kwartału b.r. wynoszącą Ł 208,5 mln. eksport kwietniowy /bez reeksportu/ wzrósł do Ł 214,8 mln. mimo, że kwiecień obejmował tylko 24 dni roboczych wobec 26 dni roboczych przeciętnie miesięcznie w pierwszym kwartale br. Eksport kwietniowy był również wyższy od średniej miesięcznej czwartego kwartału 1952 r., wynoszącej Ł 213,1 mln. Reeksport w kwietniu wykazał spadek do Ł 9 mln. wobec Ł 10 mln. średnio miesięcznie w pierwszym kwartale b.r. Kwietniowy eksport do Kanady osiągnął Ł 16 mln. /wobec Ł 11,3 mln. średnio miesięcznie w I kwartale b.r./ a do USA - Ł 13,8 mlrd. /wobec Ł 12,7 mln./.

Import brytyjski w kwietniu osiągnął najwyższy od maja 1952 r. poziom wynosząc Ł 293,4 mln. wobec Ł 285,7 mln. w marcu, oraz Ł 272,4 mln. średnio miesięcznie w I kwartale b.r.

Ujemne saldo obrotów widocznych wzrosło w kwietniuddo Ł 69,6 mln. wobec deficytu Ł 62,1 mln. w marcu. W ciągu pierwszych czterech miesięcy b.r. przeciętny miesięczny deficyt handlowy wyniósł ca Ł 58 mln. wobec średniego miesięcznego deficytu Ł 63 mln. w 1952 r.

Poniższe zestawienie ilustruje kształtowanie się obrotów brytyjskich w kwietniu i w pierwszych czterech miesiącach b.r. w porównaniu z analogicznym okresem 1952 r. /w mln.funtów/:

	kwiecień 1953	marzec rok	pierwsze 4 miesiące 1953r.	1952r.
eksport /fob/ x/	223,8	223,7	879,2	1.002,4
import /cif/	293,4	285,7	1.110,5	1.309,5
deficyt	69,6	62,0	231,3	307,1

x/ łącznie z reeksportem

Brytyjskie ceny importowe surowców spadły w kwietniu o 2 punkty, skutkiem czego od początku bieżącego roku obniżyły się one o 5 punktów do 84 /1952 r. = 100/. Jakkolwiek wzrosły jednocześnie ceny żywności, napojów i tytoniu, to jednakże ogólny wskaźnik cen importowych spadł w kwietniu do 90 wobec 91 w marcu.

Ogólny poziom cen eksportowych nie wykazał w tym miesiącu żadnych zmian wobec czego terms of trade podlepszyły się o 1 punkt, wynosząc 93 to jest tyle, ile w lutym b.r. Utrzymanie się wskaźnika cen eksportowych na poziomie niezmienionym spowodowane zostało wyższymi cenami metali i wyrobów przemysłu maszynowego, które skompensowały spadek o 1 punkt cen tekstyliów i spadek o 2 punkty cen towarów objętych grupą "inne wyroby gotowe".

Cały wzrost eksportu w kwietniu w porównaniu z przeciętną I kwartału b.r. spowodowany został większym wywozem wyrobów gotowych. Wywóz wyrobów przemysłu maszynowego wzrósł o Ł 6 mln., "innych wyrobów gotowych" - o Ł 1 mln.; podniósł się także nieco wywóz tekstyliów. Z drugiej strony spadł eksport żywności o ca Ł 1 mln. wobec średniej miesięcznej w I kwartale b.r., a eksport surowców utrzymał się na poziomie niezmienionym.

Import kwietniowy wzrósł przede wszystkim skutkiem znacznego zwiększenia przywozu żywności i tytoniu. Import tytoniu w kwietniu /głównie z USA/ osiągnął ponad Ł 10,5 mln. w porównaniu z Ł 7,5 mln. za całe trzy poprzednie miesiące. Wzrostowi importu surowców o Ł 3 mln. towarzyszył spadek przywozu wyrobów gotowych o Ł 2 mln.

Pewien wzrost eksportu do krajów nieszterlingowych, jaki przejawił się w marcu, utrzymywał się również i w kwietniu, osiągając w tym miesiącu przeciętny poziom z ostatniego kwartału 1952 r. Eksport do obszaru szterlingowego, równy mniej więcej marcowemu, wykazał nieznaczną poprawę wobec średniej miesięcznej I kwartału b.r. i IV kwartału 1952 r.

Po stronie importu, około cztery piąte wzrostu przywozu w kwietniu w porównaniu z przeciętną miesięczną I kwartału br. przypadało na dostawy z obszaru szterlingowego.

Wzrastające trudności zbytu przy ciągle zaostrzającej się konkurencji na rynkach światowych wywołują, jak to podkreśla "Neue Zürcher Zeitung", coraz silniejszy niepokój brytyjskich kół oficjalnych. Tego rodzaju bowiem rozwój sytuacji na odcinku eksportu stanowi niebezpieczeństwo dla równowagi płatniczej Wielkiej Brytanii. Uzyskiwane w ostatnich miesiącach nadwyżki płatnicze nie są jeszcze w stanie zapewnić Wielkiej Brytanii zabezpieczenia przed wahaniami koniunkturalnymi.

Tak np. prezes "British Employers' Confederation", Stewart ocenia obecną sytuację eksportu brytyjskiego jako "o wiele cięższą niż przed rokiem". A przecież właśnie eksport powinien zostać zwiększony ponad dwukrotnie w porównaniu z poziomem przedwojennym, aby móc uzyskać zakreślony przez Butlera 20%-towy wzrost ponad poziom roku 1951, niezbędny dla utrzymania nadwyżki płatniczej, osiągniętej w 1952 r. Konkurencja zaś na rynkach światowych wzmaga się i jak stwierdza Stewart: "Obawy, jakie żywiliśmy przez szereg lat co do odzyskiwienia konkurencji Japonii i Niemiec zachodnich obecnie się sprawdzają".

Parlamentarny zaś zastępca ministra pracy i opieki społecznej, Watkinson, podkreśla: "Wielka Brytania stoi obecnie nie wobec braku surowców lecz w obliczu braku zamówień, który przybierze katastrofalne rozmiary, jeśli nie zdoła ona utrzymać pełnej konkurencyjności na każdym rynku światowym. Nie mamy wyboru, albo sami dostosujemy się do nowych warunków konkurencyjnych ... albo zmuszeni zostaniemy do tego przez gwałtowny spadek zamówień i eksportu, wtedy jednak będzie to już spóźnione". Nawołując zainteresowane koła brytyjskie do przystosowania się do nowych warunków handlowych, Watkinson stwierdza, że będą one najcięższe od 20-tu lat.

Pismo "Observer" w artykule na tematy wewnętrzne, a mianowicie w toku argumentacji przeciw podwyżce płac w przemyśle maszynowym, dochodzi m.in. do wniosku, że Wielka Brytania natrafia na coraz ostrzejszą konkurencję w eksporcie towarów przemysłowych. Zdaniem pisma pomimo konkurencji niemieckiej i japońskiej "dużo poważniesza jest groźba ze strony USA. Od pewnego czasu - stwierdza "Observer" - konkurencja amerykańska była dużo twardsza niż zdają sobie z tego sprawę w naszym kraju. W rzeczy samej USA wyparły już nas ze starych rynków w Kanadzie i w Ameryce Południowej. Jeśli jeszcze teraz nastąpi przesunięcie produkcji w USA z obronnej na cywilną, presja wzrośnie". "Nawet w zakresie dóbr inwestycyjnych perspektywy są minorowe. Jeszcze niedawno firmy brytyjskie miały portfel zamówień na 2 lata produkcji. Dziś portfel ten zmniejszył się do 9 miesięcy".

Szczególny niepokój zarówno kół oficjalnych jak i handlowych Londynu wywołują trudności zbytu do Stanów Zjednoczonych A.P., które odgrodziły się od reszty świata wysokimi barierami celnymi, stosując "Buy American Act". Z dyskusji toczących się obecnie w USA na temat polityki handlowej /patrz "WHZ" nr 20/ 103/ str. 74 i nast./ nie wynika, aby stosowany tam protekcjonizm handlowy miał ulec rozluźnieniu w najbliższej przyszłości; wzmagający się nacisk protekcjonistycznie nastawionych kół przemysłowych, znajdujący silne poparcie w łonie Kongresu, wskazuje raczej na możliwość dalszego zaostrzenia się amerykańskich restrykcji importowych.

Jak wielkie jest rozgoryczenie brytyjskich kół urzędowych na amerykańską politykę handlową, uniemożliwiającą zlikwidowanie luki dolarowej przez kraje kapitalistyczne świadczyć mogą ostatnie wystąpienia kanclerza Butlera.

Przemawiając w Izbie Gmin na temat stosunków anglo-amerykańskich kanclerz skarbu oświadczył; "Postąpiłbym niewłaściwie, gdybym nie poiformował Izby, że jesteśmy rozczarowani wydarzeniami, jakie można zaobserować w rozwoju polityki handlowej USA. Jaki jest cel - kontynuuje Butler - w rozbudowie systemu obrotowego i jakiż jest pożytek z konferencji NATO i innych kroków, zmierzających do opracowania wspólnej polityki zagranicznej, skoro nie możemy zacieśnić naszych więzów ekonomicznych i uzgodnić naszej polityki finansowej, aby stworzyć pomost nad przepaścią dolarową." W zakończeniu swego wystąpienia Butler wyraził pogląd, że Wielka Brytania powinna rozszerzyć wymianę handlową z krajami niedolarowymi.

Ostrej krytyce poddał również Butler protekcjonistyczną politykę handlową USA w przemówieniu wygłoszonym przed Francuską Izbą Handlową w Londynie. Podkreślając trudności dolarowe krajów kapitalistycznych wobec niekorzystnej sytuacji w

handlu z USA i powstającego stąd "deficytu w rozrachunkach między światem dolarowym a niedolarowym", kanclerz skarbu stwierdził: "zrobiliśmy wszystko, co leży w naszej mocy, aby znaleźć środki dla zlikwidowania tego deficytu. Dotychczas jednak nie uzyskaliśmy należytego oddźwięku, który by pozwolił nam przewidzieć pomyślną realizację naszych zamierzeń ... Przy rozwiązaniu problemu deficytu dolarowego druga strona z za Atlantyku winna wyjść naprzeciw, polepszając politykę kredytową po to, aby dać nam handlować z sobą".

W ten sposób, jak podkreśla dziennik "Prawda", Butler oskarżył Stany Zjednoczone o niechęć do rozwiązania problemu deficytu dolarowego i rozwoju stosunków handlowych z Wielką Brytanią na wzajemnie korzystnych warunkach. Krytyka amerykańskiej polityki handlowej zawierało także przemówienie brytyjskiego ministra handlu, Thorneycroft'a, wygłoszone na targach przemysłowych w Londynie, w którym stwierdził: "Jeśli handel ma się rozwijać ... zwłaszcza między Commonwealth'em a Stanami Zjednoczonymi, to muszą być wyeliminowane najmniejsze nawet przejawy protekcjonizmu. Wielka Brytania nie żąda wcale od Ameryki przyjęcia zasady wolnego handlu i nie zamierza tego robić sama. Istnieje wiele sposobów zorganizowania dróg międzynarodowej wymiany bez doktrynerstwa. Nie pomogą jednak żadne sposoby, jeśli Ameryka zamierza kierować się polityką ostrego protekcjonizmu, w ramach której wszystkie środki, nie tylko cła, używane są do dyskryminacji na korzyść producentów amerykańskich. Logicznym skutkiem takiej polityki, w szczególności jeśli łączy się ona z celem zredukowania pomocy dla zagranicy, będzie konieczność nauczenia się przez cały świat obywania się bez towarów amerykańskich". Warto tu jeszcze zanotować wystąpienie w Izbie Gmin byłego kanclerza skarbu Gaitskell'a, który zwrócił się do rządu z apelem o rozszerzenie stosunków handlowych z obszarami niedolarowymi. "Ostatnie wydarzenia - oświadczył Gaitskell - wykazują, że bez wątpienia coraz trudniej będzie nam zwiększyć nasz eksport do obszaru dolarowego."

Wobec wzrastających trudności w eksporcie do USA coraz większego znaczenia dla Brytyj-czyków nabierają rynki krajów obozu pokoju. Prasa brytyjska, wyrażając życzenie kół handlowych w sprawie rozszerzenia wymiany handlowej w tym właśnie kierunku, krytykuje narzuconą przez Waszyngton politykę dyskryminacji w handlu światowym z rynkiem demokratycznym. Tak np. "Times" zamieścił artykuł, w którym ostro występuje przeciwko propagowanej przez Mc Carthy'ego polityce całkowitego przerwania handlu pomiędzy Wschodem a Zachodem. Cytowany dziennik brytyjski pisze na ten temat" ... Polityka brytyjska w tej sprawie była jasna. Zakazując eksportu do Chin wszystkich towarów, które mogły być uważane za materiały wojenne, rząd brytyjski nie życzył sobie i nie próbował bojkotować handlu z Chinami. Handel i przywozy morskie są życiodajną krwią krajów brytyjskich. W wyniku wizyty Edena i Butlera w Waszyngtonie w marcu, zostały podjęte pewne kroki dla zaostrzenia kontroli naszego handlu z Chinami. ... Eksport z Wielkiej Brytanii składa się głównie z maszyn tekstylnych oraz wyrobów wełnianych i w pierwszych miesiącach roku bieżącego zanotowano znaczny wzrost wywozu tych ostatnich ... Polityka Mc Carthy'ego ... doprowadziłaby do całkowitego wstrzymania

...lego handlu z całą tą częścią świata ... niezależnie od ...ticznego, czy nie strategicznego charakteru towarów. ...oby to na froncie handlowym stan ogólnej wojny". Mimo ..., wywieranego przez USA na Wielką Brytanię w kierunku ...nia drastycznych ograniczeń w handlu z Chinami ...dzy tymi krajami zwiększają się. Według danych Board ... obroty Wielkiej Brytanii z Chinami wzrosły w I kwar... r. dziesięciokrotnie w porównaniu z analogicznym ... 1952 r., a mianowicie z £ 200.000 do £ 2,25 mln. ...ten spowodował zwiększenie dostaw tekstyliów i nawo...tucznych.

...interesowanie Brytyjczyków rynkami demokratycznymi ...raz silniejsze, Jak informuje francuskie pismo "Services ...ques et Financiers", w oparciu o miarodajne źródła, ...ratywnej, składający się z przedstawicieli kół handlo...przemysłowych otrzymał ostatnio zadanie przestudiowania ...ów gospodarczych ze Związkiem Radzieckim i Chińską ...ką Ludową. Cytowane pismo podkreśla przy tym, że przepro...ne odbytej niedawno w Genewie konferencji w sprawie roz...ia wymiany Wschód - Zachód rozmowy bilateralne dały da...omyślniejsze wyniki niż się to ujawnia w oficjalnych wy...ach. Wynikiem pomyślnej atmosfery wytworzonej na kon...ii w Genewie jest według "Secofi" ostatnio odbyta do ...podróż byłego labourzystowskiego ministra handlu Harolda ... Oficjalnie podróż Wilsona, który jest doradcą ekono...angielskiej firmy eksportu drewna, traktowana jest ...prywatna i mająca jedynie na celu zawarcie transakcji w ...handlu drewnem, jednakże jak podkreśla "Secofi" sądzi ...w rzeczywistości posiada ona poparcie rządu. Według ...Reutera w rozmowach przeprowadzonych z radzieckim mi...ministrem spraw zagranicznych Mołotowem, Wilson omawiał sprawę ...ów gospodarczych między Wschodem a Zachodem. Rozmowa ...odbyła się, jak donosi "Neue Zürcher Zeitung" "w najbar...przyjacielskiej atmosferze". Ponadto przeprowadził on ...z radzieckim ministrem handlu Mokojanem. Z Moskwy ...udał się do Budapesztu, gdzie według informacji pisma ...Worker" ma omówić możliwości rozszerzenia wymiany handlo...między Węgierską Republiką Ludową a Wielką Brytanią. W chwi...zamknięcia numeru do druku brak było jeszcze wiadomości na ...wyników przeprowadzonych rozmów.

...n s e

...Rezerwy złota i dolarów obszaru szterlingowego wzrosły ...kwietniu b.r. o $ 107 mln. /wobec nadwyżki $ 63 mln. w marcu ...mln. w lutym/ do $ 2.273 mln., to jest do poziomu naj...od końca 1951 roku. Od końca sierpnia 1952 r. kiedy ...był najniższy, rezerwy walutowe podniosły się o $ 601 ...cyfrę wzrostu rezerw dewizowych w kwietniu wchodzi $ 11 ...otrzymanych z EPU, a stanowiące część brytyjskiej nadwyżki ...płatnej w złocie lub dolarach, jak również $ 20 mln. ...kiej "pomocy" zbrojeniowej. Jeśli więc odejmie się ...pomocy" amerykańskiej, to rzeczywista nadwyżka uzyskana ...transakcji gospodarczych wyniosła w marcu $ 87 mln. ...Wielka Brytania uzyskała nadwyżkę wobec EPU w wys...£ 15,2 mln. /wobec £ 7,5 mln. w marcu i £ 9,9 mln. w

lutym/. Obecnie Wielka Brytania znajduje się już w tej sytu-
acji, że z nadwyżki kwietniowej otrzymuje w złocie tylko 50%.
Pozostałe $ 7,6 mln. pójdzie na zredukowanie ogólnego zadłu-
żenia brytyjskiego wobec EPU. Kształtowanie się rezerw dewi-
zowych obszaru szterlingowego w kwietniu b.r. w porównaniu z
pierwszym kwartałem b.r. ilustruje poniższe zestawienie /w
mln.dol.USA/:

	Rozrachunek z UPU	inne salda złota i dolarów	pomoc z USA	zmiany w stanie rezerw	stan rezerw
1953 r.					
I kwartał	+ 95	+ 119	+ 106	+ 320	2.166
średnia miesięczna	+ 32	+ 39	+ 35	+ 106	-
kwiecień	+ 11	+ 76	+ 20	+ 107	2.273

W komentarzu na temat wzrostu rezerw dewizowych obszaru
szterlingowego w kwietniu, pismo "Neue Zürcher Zeitung", pod-
kreśla, że spowodowane zostało to zwykle pomyślnymi w tym
miesiącu czynnikami sezonowymi przy jednoczesnym napływie
krótkoterminowych kapitałów zagranicznych, wobec czego nie ma
właściwie podstaw dla bardziej optymistycznej oceny rozwoju
sytuacji dewizowej. Zdaniem cytowanego pisma sytuacja dewizo-
wa obszaru szterlingowego na przyszłość o tyle niepewna, że
już w kwietniu przejawiły się skutki niedawnego rozluźnienia
brytyjskich restrykcji importowych, do czego dochodzi zaznaczo-
jący się spadek cen szeregu artykułów obszaru szterlingowego,
w pierwszym rzędzie - cyny. Oba te czynniki mogą wpłynąć ha-
jącą na wzrost rezerw dewizowych w maju i w czerwcu.

Również "Financial Times" podkreśla, że działanie ostat-
nich pociągnięć liberalizacyjnych rządu brytyjskiego w zakresie
importu może zmienić pomyślny w ostatnich kilku miesiącach
trend rezerw dewizowych. Oprócz tego "pomoc" amerykańska,
która prawdopodobnie nieco wzrośnie w ciągu przyszłych dwóch
miesięcy, zmniejszy się z pewnością w nowym roku finansowym
USA, zaczynającym się z dniem 1 lipca, w związku z proponowa-
nymi przez Eisenhowera redukcjami budżetowymi. Ponadto bry-
tyjski bilans handlowy stoi w obliczu niepewności wobec za-
ostrzającej się walki konkurencyjnej na rynku światowym, a
zwłaszcza wobec trudności dostępu na rynek Stanów Zjednoczonych
"Jeśli nastąpią jakiekolwiek oznaki recesji, zwłaszcza na rynkach
kach światowych,.., to odbiją się one na wpływach dewizowych
obszaru szterlingowego w sposób natychmiastowy i być może po-
ważny" - konkluduje cytowany dziennik brytyjski.

P r o d u k c j a

Zgodnie z tymczasowymi danymi "Central Statistical Sy-
Office", ogólny wskaźnik produkcji przemysłowej Wielkiej Bry-
tanii osiągnął w kwietniu 116 - 117 wobec 110 w analogicznym
miesiącu ubiegłego roku /1948 r. = 100/.

Wskaźnik produkcji przemysłowej w marcu oceniany początkowo na 120 - 121 wyniósł ostatecznie 123. Kształtowanie się tego wskaźnika w marcu w porównaniu z dwoma poprzednimi miesiącami b.r. i przeciętną czwartego kwartału 1952 r. ilustrują niższe dane /1948 r. = 100/:

	marzec 1953	l u t y 1953	styczeń 1953	IV kwartał 1952 r.
Wskaźnik ogólny	123	121	117	118
Górnictwo	115	115	117	112
Przemysły przetwórcze	125	122	118	119
Gaz, elektryczność i woda	142	151	153	143

Z powyższego zestawienia wynika, że poważnie, bo o 9 punktów, obniżył się w marcu w porównaniu z lutym wskaźnik grupy "Gaz, elektryczność i woda". Wzrósł jednocześnie o 3 punkty wskaźnik pozycji "przemysły przetwórcze". Jak informuje "Financial Times" w marcu zanotowano znaczny wzrost produkcji pojazdów mechanicznych. Już w lutym wskaźnik tej grupy wzrósł o 10 punktów do 135. W miesiącu tym jednakże produkcja samochodów pozostała na poziomie styczniowym, a cały wzrost wskaźnika nastąpił skutkiem większej wytwórczości wagonów kolejowych, wagonników, lokomotyw i samolotów. Trend ten utrzymał się w marcu. W kwietniu natomiast nastąpił nagły wzrost produkcji samochodów przy dalszym pomyślnym trendzie innych sektorów grupy "pojazdy mechaniczne".

Podkreślając pomyślny rozwój produkcji przemysłów przetwórczych, "Financial Times" stwierdza, że dalsza sytuacja na tym odcinku będzie zależała od możliwości zbytu na rynkach światowych.

Konkurencja bowiem zagraniczna wzmaga się i jakkolwiek dotychczas jeszcze brytyjskie terminy dostaw nie są za długie, to jednak na odcinku cen wyroby przemysłu maszynowego nie mogą już sprostać zagranicy. Wprawdzie zwiększona produkcja może przyczynić się do obniżenia kosztów własnych wyrobów, ale wzrost tej produkcji może być utrzymany jedynie dzięki eksporowi.

Ogólny wskaźnik cen hurtowych podstawowych surowców przemysłowych spadł w ciągu kwietnia i 1,2%. Spowodowane to zostało w pierwszym rzędzie znacznym spadkiem cen metali nieżelaznych. W ciągu tego miesiąca cena cyny obniżyła się o 17,7%, o 3,3% cynku i ołowiu - o 9,2%, aluminium - o 3%, a miedzi /o 7,9%/. Ponadto notuje się w kwietniu spadek ceny kauczuku naturalnego, oleju palmowego /o 13,3/ surowej bawełny /o 0,8%/. Nastąpił natomiast wzrost cen szeregu surowców, jak wełny surowej /o 3,6%/, skór /o 0,9%/ i importowanego drewna twardego.

W wyniku powyższego wskaźnik Board of Trade /30.VI. 1949 r. = 100/ obniżył się o 1,8 punktów /czyli o 1,2%/ do 149,2 punktów. Poziom ten jest najniższy od sierpnia 1950 r., kiedy to wynosił 138,8. W porównaniu z rekordowym poziomem 210,4 osiągniętym w marcu 1951 r., obniżył się on w kwietniu o 71,2 punktów, czyli o 32,3%.

Obniżyły się w ciągu kwietnia wskaźniki cen materiałów używanych zarówno w przemyśle maszynowym jak i elektrotechnicznym, co spowodowane zostało głównie spadkiem cen metali nieżelaznych przy jednoczesnej nieznacznej zwyżce cen żelaza i stali. Wskaźnik cen przemysłu maszynowego ukształtował się obecnie na poziomie najniższym od lutego 1952 r., kiedy wynosił on 143,6, a przemysłu elektrotechnicznego na poziomie najniższym od sierpnia 1951 r. /156,4/.

Wskaźniki cen większości wyrobów przemysłowych pozostały niezmienione. Spadły o 2,3% ceny mydła, świec i gliceryny. Obniżyły się również nieznacznie ceny syntetycznej żywicy i materiałów plastycznych, papieru i kartonu, tkanin bawełnianych, obuwia i materiałów piśmiennniczych. Zwyżkę cen wykazały: cegła, cement, chemikalia, żelazo i stal, jak również gotowe ubrania i trykotaże. Poniższe zestawienie ilustruje zmiany, jakie zaszły w kwietniu we wskaźnikach główniejszych surowców używanych w przemyśle brytyjskim w porównaniu z marcem b.r. i kwietniem 1952 r. /30.VI.1949 = 100/:

wzrost wykazały	kwiecień 1953	marzec 1953	kwiecień 1952
sizal	104,5	103,7	221,1
wełna surowa	174,1	168,1	125,6
skóry	113,6	112,6	86,1
kalafonia	128,7	128,4	168,9
szellak	52,5	52,2	65,1
importowane drewno twarde	132,3	131,7	142,1
tran	95,9	86,2	123,1
Spadek wykazały			
bawełna surowa	137,2	138,3	179,1
jedwab surowy	222,0	234,9	203,4
olej palmowy	93,1	107,4	107,5
kauczuk	201,9	219,2	320,4
importowane drewno miękkie	150,1	151,3	168,0
miazga drzewna dla produkcji papieru	97,2	98,1	183,1
aluminium	178,9	184,4	171,1
mosiądz	247,8	290,8	417,9
miedź	233,7	241,7	196,6
ołów	103,0	113,5	198,8
cyna	139,0	166,9	169,3
cynk	95,9	105,6	243,6

S t o p a ż y c i o w a

Koszty utrzymania w Wielkiej Brytanii wzrastają nieprzerwanie w ciągu bieżącego roku. Swiadczą o tym poniższe dane za trzy pierwsze miesiące b.r. w porównaniu z analogicznymi miesiącami 1952 r.x/ /15 stycznia 1952 r. = 100/:

x/ w połowie każdego miesiąca

	styczeń		luty		marzec	
	1952	1953	1952	1953	1952	1953
Wskaźnik ogólny kosztów utrzymania	100,0	104,4	100,1	104,7	100,6	105,4
Żywność	100,0	109,2	100,1	109,6	100,8	110,7
Mieszkanie	100,0	103,7	100,1	104,3	100,2	104,4
Opał i oświetlenie	100,0	94,9	99,7	95,3	100,0	95,6
Artykuły gospodarstwa domowego	100,0	104,5	100,3	104,4	100,5	107,2
Usługi	100,0	97,6	99,9	97,4	99,7	97,4
	100,0	107,1	100,3	107,1	102,3	107,4

Wskaźnik kosztów utrzymania w Anglii, obliczony na dawnej bazie /17 czerwca 1947 r. = 100/, wzrósł ze 138 w styczniu br. do 140 w marcu /wobec 133 w marcu 1952 r./.

Wzrost ten nastąpił głównie skutkiem podwyższenia cen jarzyn i węgla.

Opublikowany niedawno oficjalny wskaźnik cen detalicznych świadczy o dalszym pogorszeniu się stopy życiowej brytyjskich mas pracujących. Wzrósł on w dniu 14 kwietnia b.r. do 141 wobec 140 w dniu 17 marca b.r. /17.VI.1947 r. = 100/. Wzrost ten spowodowany został między innymi zwyżką cen jarzyn, owoców, ryb, mąki i herbaty.

Zgodnie z oficjalnymi danymi, w roku finansowym 1952/53 /który skończył się 31 marca b.r./ wkłady ludności angielskiej do kas oszczędnościowych zmniejszyły się o £ 27 mln. Z zaszczonego na ten temat przez "Financial Times" artykułu wynika, że spadek wkładów oszczędnościowych spowodowany jest w pierwszym rzędzie wzrostem drożyzny. W okresie powojennym, twierdza cytowany dziennik, "z roku na rok wzrastają ceny towarów a spada wartość pieniądza".

Wobec wzmagającej się drożyzny brytyjskie masy pracujące występują z żądaniem podwyżki płac. Jak donosi "Neue Kölner Zeitung", ostatnio pracownicy szeregu najważniejszych gałęzi przemysłowych, zażądali podwyższenia płac o 15 do 20%. Tak np. "Confederation of Shipbuilding and Engineering Union", obejmująca 38 związków zawodowych i reprezentująca 3 miliony pracowników, żąda podwyższenia płac o 15% /około 17,5 do 20 szylingów tygodniowo/. Również 800.000 górników walczy o zwiększenie płacy zarobkowej. Ponadto robotnicy rolni żądają podwyższenia zarobków o ca 20%, a 1 milion robotników budowlanych występuje o podwyższenie płac o 6 pensów za godzinę, 450.000 o ca 15%. Oprócz tego o podwyżkę płac występuje 200.000 pracowników umysłowych i fizycznych, zatrudnionych handlu detalicznym. Do akcji tej przyłączyło się także 100.000 pracowników pocztowych a ponadto pracownicy innych gałęzi życia gospodarczego.

/o/

Zamorskie kraje kapitalistyczne

BRAZYLIA

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Sytuacja kryzysowa brazylijskiej wymiany handlowej osiągnęła swój najwyższy punkt w roku 1952, kiedy to bilans handlowy wykazał deficyt 11.113.6 mln cruzeiros. Import w tym roku wyniósł 37.178,6 mln cruzeiros w porównaniu z 37.198,3 mln w roku 1951. Wartość eksportu w roku ubiegłym wyniosła natomiast 26.065,0 mln cruzeiros w porównaniu z 32.514,3 mln cruzeiros w roku poprzednim.

Poniższa tabelka obrazuje strukturę geograficzną brazylijskiego handlu zagranicznego /w mln cruzeiros/:

	Import		Eksport	
	1951	1952	1951	1952
Argentyna	2.313	702	2.163	1.769
Belgia-Luksemburg	1.201	1.038	819	536
Kanada	621	912	390	421
Francja	1.755	1.444	1.643	1.479
Niemcy zachodnie	2.073	3.449	1.557	1.470
Włochy	820	729	560	606
Holandia	816	868	957	737
Portugalia	1.297	1.168	869	1.161
Szwecja	3.160	3.179	3.144	709
Stany Zjednoczone	15.563	15.483	15.963	13.439
Razem /łącznie z innymi państwami/	37.198	37.179	32.514	26.065

Struktura towarowa eksportu brazylijskiego w roku 1952 kształtowała się jak następuje /w mln cruzeiros/:

	1951	1952	towar	1951	1952
Kawa	19.457	19.213	przędza baweł.	343	439
Bawełna	1.276	763	ruda żelazna	237	434
Kakao	3.823	640	banany	220	255
Orzechy	902	591	sizal	432	250
Tytoń	306	482	wosk Carnauba	321	216

Znamienny środek importu w drugim półroczu r.ub. osiągnięty został drogą odpowiednich zarządzeń władz. Spowodował on w tym okresie pewne zmniejszenie ujemnego salda bilansu handlowego.

Wysiłki rządu brazylijskiego sprowadzają się obecnie do kontynuowania polityki zmniejszania importu poprzez licencjonowanie transakcji i rozszerzanie eksportu drogą ustanowionego w lutym b.r. rynku wolnego cruzeiro.

Ograniczenie importu odbywa się drogą m.inn. zmniejszenia dopływu towarów "essentials". I tak według ogłoszonego niedawno nowego programu licencjonowania obniżony ma być o 30% import surowców niezbędnie koniecznych dla przemysłów kluczowych i o 50% - import innych towarów i surowców.

Finanse

W uzupełnieniu zamieszczonej w numerze 6/89 "WHZ" informacji o ustanowieniu wolnego rynku dewizowego, podajemy obecnie bliższe szczegóły o charakterze powyższej manipulacji dewizowej.

Oficjalny kurs oparty na nominalnej wartości cruzeiros uzgodnionej z Międzynarodowym Funduszem Walutowym /International Monetary Fund/ znajduje zastosowanie w:

1. transakcjach eksportowych i importowych z wyjątkiem przypadków podanych poniżej,
2. usługach rządowych /government services/,
3. pożyczkach i kredytach posiadających znaczenie dla rozwoju gospodarki narodowej, a zarejestrowanych przez komisję kontroli nad dewizami i kredytami,
4. przy wywozie zysków od inwestycji zagranicznych posiadających znaczenie dla rozwoju gospodarki narodowej, a zarejestrowanych przez komisję kontroli nad dewizami i kredytami.

Punkt czwarty dotyczy inwestycji włączonych do zatwierdzonego przez rząd planu rozwoju obszarów upośledzonych pod względem atmosferycznym i innych zacofanych terytoriów, a także inwestycji, które przewiduje program rozbudowy bazy energetycznej, środków łączności i transportu. Transfery w ramach punktu trzeciego i czwartego uzależnione są od sytuacji bilansu płatniczego. Transfery w ramach trzeciego punktu nie mogą przekraczać rocznie 8% ogólnej ilości kwot pożyczek i kredytów zarejestrowanych przez Komisję, a transfery w ramach punktu czwartego nie mogą przekraczać rocznie 10% kapitału zarejestrowanego.

Transakcje nie objęte powyższymi punktami są dokonywane na wolnym rynku cruzeiro, po kursach ustalonych przez strony uczestniczące w tych umowach, o ile rząd, na zalecenie komisji kontroli nad dewizami i kredytami nie zadecyduje inaczej w przypadku znalezienia się finansów brazylijskich w krytycznej sytuacji. Ponadto komisja ta będzie mogła całkowicie lub częściowo wyłączyć spod wymogu realizowania po kursie urzędowym następujące transakcje:

1. transakcje eksportowe dotyczące artykułów, które spełniają dwa warunki: po pierwsze nie przewyższają one pod względem wartości 4% przeciętnej rocznej sumy całego eksportu bra-

Ilijskiego w ubiegłych trzech latach, po wtóre: nie są kon-
kurencyjne po kursie oficjalnym w porównaniu z cenami zagra-
nicznymi.

Transakcje importowe licencjonowane pod warunkiem, że zain-
teresowani importerzy zdobędą na własną rękę dewizy. Komisja
wydaje pozwolenia na dokonywanie wolnorynkowych transakcji
eksportowo-importowych z terminem ważności od trzech do dwu-
nastu miesięcy. Pozwolenia te mogą być następnie przedłużo-
ne na dalszy rok. Transakcje wolnorynkowe mogą być dokonywa-
ne za pośrednictwem banków upoważnionych do tego przez rząd.
Ustawa przewiduje ponadto zakaz zawierania transakcji kom-
pensacyjnych.

Zestawiona przez komisję kontroli nad dewizami i kredy-
tem Banku Centralnego lista towarów pierwszego priorytetu,
import realizowany będzie po kursie oficjalnym, obej-
muje paliwa, środki żywnościowe, farmaceutyki, rozmaite surow-
ce, nawozy sztuczne, maszyny rolnicze, sprzęt elektrotechnicz-
ny, wyposażenie przemysłowe, tabor kolejowy, lotniczy i morski,
papier rotacyjny, książki i periodyki, sprzęt naukowo-
laboratoryjny, wyroby hutnicze.

Globalna roczna wartość importu po kursie urzędowym nie
przekraczała 15 mlrd cruzeiros, co stanowi trochę więcej
połowę wartości importu w latach 1951 i 1952.

Analizując sytuację cruzeira na ustanowionym już ponad
miesiące temu wolnym rynku walutowym, londyński "Financial
Times" pisze, iż nie jest ona pomyślna.

Początkowo cruzeiro wykazał tendencję zwyżkową, przy
notowaniu w stosunku do funta szterlinga poszły w górę z
poziomu około 107 cruzeiros do prawie 100. Od tego
czasu notowania przybrały niekorzystny obrót. W ciągu ostat-
nich dekady marca i w kwietniu kurs ten ulegał wahaniom w gra-
nicach od 116 do 124 cruzeiros za funt szterling. Oficjalny pa-
rytet wynosi 52 cruzeiros za funt szterling tak, że cruzeiro
jest na wolnym rynku jest niższy o ponad połowę od wartoś-
ci oficjalnego. W okresie poprzedzającym ustanowienie
wolnego cruzeiro panowała opinia, że kurs oficjalny był
zaniżony w stosunku do faktycznej wartości cruzeiro. Jed-
nakowoż tylko obserwatorzy przewidywali, iż wolny rynek
pociągnie za sobą tak słabe notowanie cruzeiro. Londyń-
skie bankowe związane z Brazylią przewidywały natomiast,
że wolnego cruzeiro ustali się, po początkowym okresie
słabych notowań, w pobliżu 90 cruzeiros za funt szterling. Lon-
don "Financial Times" przyczynę słabych notowań wolnego cru-
zeiro upatruje w fakcie, iż ilość dewiz jakie napływają na no-
wy rynek jest o wiele mniejsze niż to przewidywano. Jednym ze
źródeł, z którego dewizy te napływają są kapitały lokowane w
Brazylii. Wyobrażano sobie, iż skoro kapitaliści zagraniczni
zastanawiają się, że mogliby zakupić cruzeiros, po stosunkowo
niskich kursach wolnego rynku, celem dokonywania inwestycji
w Brazylii, nastąpi poważne rozszerzenie napływu obcej waluty
do Brazylii, szczególnie ze Stanów Zjednoczonych.

Zdaniem "Financial Times" zwłoka w wypłacie pożyczki
eksportowo-importowego i trudności handlu ze strefą
dolarową łącznie z innymi czynnikami zniechęciły lokaty kapita-
łowe w Brazylii. Ilość wpływających na wolny rynek dewiz po-

chodząca z transakcji handlowych w dalszym ciągu jest skąpe. Fakt ten wywołany jest, zdaniem cytowanego pisma, tym, że Brazylijczycy nie wykorzystali całkowicie okazji, która nadarzyła się w związku z otwarciem wolnego rynku celem obniżenia wygórowanych cen brazylijskich do poziomu cen światowych.

Produkcja

Wszystkie niemal gałęzie produkcji brazylijskiej znajdują sytuacja kryzysowa. Dotyczy to przede wszystkim rolnictwa, które poniosło straty na skutek suszy w jednych i powodzi w innych połaciach kraju.

Zachodnio-niemiecka "Deutsche Zeitung" ogłosiła notatkę wykazującą ożywienie penetracji kapitału zachodnio-niemieckiego w brazylijskim przemyśle ciężkim i maszynowym. Znana w Niemczech zachodnich grupa Kloecknera zamierza zbudować w Brazylii hutę żelaza i stali oraz rozbudować istniejącą już stalownię Companhia Ferro e Aco de Vitoria. W przeciwieństwie do dotychczasowych inwestycji, takich jak zakłady Mannesmanna i zakłady Companhia Siderurgica Belgo Mineira położonych w pobliżu złóż rud żelaza, inwestycja grupy Kloecknera ma być ulokowana na wybrzeżu, w pobliżu portu przeładunkowego Victoria będącego stolicą stanu Espirito Santo. Powołana ma być nowa spółka brazylijsko-zachodnio-niemiecka z kapitałem zakładowym 160 mln cruzeiros. Ma on następnie być powiększony do 220 mln. Po wykończeniu, nowy ten obiekt da początkową produkcję 50.000 - 60.000 ton stali i wyrobów gotowych miesięcznie. Maszyn i wysoko kwalifikowanych sił technicznych dostarczyć mają Niemcy zachodnie. Po pewnej przerwie ruszyły znowu roboty przy budowie zakładów Companhia Siderurgica Mannesmann. Nadeszły już pierwsze dostawy maszyn, tak, że produkcja zostanie uruchomiona prawdopodobnie jeszcze w bieżącym roku. Równocześnie zachodnio-niemiecki przemysł samochodowy, z firmą Daimler/Benz & Co., na czele bada możliwości uruchomienia w Brazylii produkcji samochodów ciężarowych i osobowych w oparciu o surowce miejscowe. Także firmy Volkswagenwerk i Borgward zdradzają od dłuższego już czasu pragnienia poczynienia inwestycji w Brazylii.

Stopa życiowa

Analizując trudności gospodarcze Brazylii londyński "Financial Times" pisze m.inn., że kraj ten przeżywa olbrzymi wzrost kosztów utrzymania jakiego nie doświadczyło żadne inne państwo od zakończenia wojny. Urzędowy wzrost cen w Rio de Janeiro i na prowincji od 1951 roku wynosił 36%. Wiosną w r.b. a w szczególności w ciągu marca i kwietnia br. ceny zwyżkowały jeszcze szybciej.

Ceny niektórych podstawowych artykułów żywnościowych wzrosły w ciągu dwunastu /licząc od pierwszego maja ub.r./ ubiegłych miesięcy prawie o 100%, przy czym żądania podwyżki płac wysuwane przez masy pracujące nabrały nowego charakteru. Pracownicy wszystkich niemal dziedzin gospodarki narodowej domagają się podwyżki w granicach do 60%, popierając swe postulaty organizowaniem strajków i manifestacji ulicznych. Największy z nich był masowy strajk, który odbył się w Sao Paulo.

I P T

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

W I kwartale 1953 r. wartość eksportu egipskiego wyniosła 2,7 mln wobec ŁE 45,5 mln w tym samym okresie roku ubiegłego. Wartość importu w okresie styczeń-marzec 1953 r. wyniosła 35,8 mln wobec ŁE 56,9 mln w I kwartale 1952 r. Dane powyższe wskazują na pewne polepszenie się salda wymiany handlowej w I kwartale 1953 r. gdyż deficyt w tym okresie wyniósł ŁE 2,1 wobec ŁE 11,4 mln w pierwszych trzech miesiącach 1952 r. Wykazują one jednak również silny spadek wartości obrotów handlowych z zagranicą, zarówno po stronie importu jak i eksportu co świadczy o zdecydowanie niekorzystnym kształtowaniu się na odcinku wymiany handlowej.

Spadek wartości importu o 37% w porównaniu z I kwartałem 1952 r. został spowodowany nie tylko działaniem restrykcji importowych; można nawet zaryzykować twierdzenie, iż ograniczenia importowe nie były decydującym czynnikiem, gdyż w dalszym ciągu rząd udziela automatycznie licencji na przywóz towarów z krajów posiadających umowy handlowe z Egiptem. Istotną przyczyną zwiększenia się przywozu był zastój w hurcie egipskim, zawalonym towarami nie mogącymi znaleźć zbytu.

Jeżeli chodzi o sytuację na odcinku eksportu, to należy stwierdzić, iż eksport bawełny objętościowo przekracza poziom roku ubiegłego, jednak niższe ceny powodują, iż wartość wywozu. W okresie od września 1952 r. do 29 kwietnia 1953 r. wyeksportowano 4,4 mln kantarów bawełny wobec 3,1 mln w analogicznym okresie 1951/52. Ilość bawełny na składach wynosiła w dniu 29.IV. 1953 r. 6,2 mln kantarów wobec 5,7 mln kantarów w dniu 29.IV. 1952 r. Zdaniem ekspertów egipskich remanent bawełny w końcu sezonu /carry over/ wyniesie 3-4 mln kantarów.

Ostatnie zarządzenie dewizowe /p."WHZ" nr 12/95/ rządu egipskiego oraz umowy płatnicze, jakie Egipt zawarł niedawno z szeregiem krajami europejskimi, mają przyczynić się w decydującym stopniu do wzmożenia eksportu podstawowego artykułu wywozowego Egiptu, jakim jest bawełna. Premia otrzymywana przez eksporterów bawełny przy sprzedaży dolarów i szterlingów w ramach procedury "kont importowych" /Import entitlement accounts/umożliwia im zbywanie bawełny po cenach niższych od parytetu urzędowego. Przypominamy, iż konta importowe utworzone są z wpływów, uzyskanych ze wywóz bawełny.

Ponieważ eksporterom egipskim opłaca się obecnie sprzedawać bawełnę za granicę poniżej parytetu urzędowego, w rezultacie czego spadł popyt na bawełnę ze strony krajów, posiadających

umowy handlowe z Egiptem regulujące obrót płatniczy na bazie oficjalnego parytetu funta egipskiego. Kraje te wolą nabywać bawełnę egipską po niższej cenie od krajów trzecich. Ażeby rewinąć dalej eksport bawełny egipska Centrala Dewizowa oświadcza, że zezwalać będzie na eksport bawełny za każdą walutę clearingową krajów, z którymi Egipt posiada umowę płatniczą. Dotychczas zezwolone są płatności przez tzw. "export account". Zarządzenie to, które dopuszcza np. eksport bawełny do krajów skandynawskich na francuskie lub włoskie avoiry zmierza do tego, aby utworzyć coś w rodzaju wymiennego clearingowego funta egipskiego, przy pomocy którego będą umożliwione transakcje wielostronne. Tego rodzaju transakcje doszły już do skutku, np. Francja sprzedała 20.000 ton egipskiej bawełny do USA i innych krajów, a Holandia reeksportowała egipską bawełnę do Niemiec zachodnich.

W ostatnio zawartych przez Egipt umowach handlowych i płatniczych z Holandią i Belgią-Luksemburgiem przewidziane są płatności w tzw. funtach "B", których kurs ma się kształtować swobodnie w zależności od popytu i podaży. Tego rodzaju funty "B" są przewidziane również w umowie ze Szwajcarią.

Według ostatnich wiadomości, holenderski funt "B" wykazuje disagio 10% ponad parytet a szwajcarski funt "B" 6% poniżej parytetu. Umowy płatnicze z Austrią, N.R.D. i Grecją przewidują płatności w funtach egipskich, przy czym eksporterzy tych krajów mają prawo funty te obrócić na wolnym rynku na zakup towarów egipskich i mogą dalej te towary reeksportować.

W początkach bieżącego roku wystąpiła jeszcze bardziej jaw tendencja rządu Nagiba w kierunku nawiązania ściślejszych stosunków handlowych z krajami obozu pokoju. W lutym doszły do skutku umowy kompensacyjne z ZSRR i Bułgarią przewidujące wymianę bawełny za pszenicę. Jeszcze poprzednio zawarto obszerną umowę handlową z NRD i transakcję z Chinami Ludowymi. Szczegóły tej ostatniej transakcji nie są znane. Kraje obozu pokoju są dobrym odbiorcą bawełny egipskiej, a rząd Nagiba zdaje sobie dobrze sprawę z tego, iż znalezienie nowych rynków zbytu dla bawełny egipskiej może zadecydować o przywróceniu równowagi gospodarczej w kraju i tym samym umocnić stanowisko nowego rządu.

Finanse

"Rok 1952 nie był rokiem pomyślnym dla gospodarki egipskiej", - tymi słowami zaczyna się niedawno opublikowane sprawozdanie prezesa National Bank of Egypt. Jak wynika ze sprawozdania, spadek wpływów z eksportu bawełny zmniejszył tendencje inflacyjne, w kraju zaczęły się natomiast mnożyć objawy deflacji: wzrost protestów wekslowych i upadłości, spadek dochodów budżetowych, ogólne niekorzystne kształtowanie się bilansu płatniczego. W końcu roku tendencja ta pogłębiła się jeszcze bardziej, czego wyrazem był silny spadek notowań na giełdzie papierów wartościowych, spadek produkcji oraz obrotów handlowych, wzrost bezrobocia. Sprawozdanie podaje, iż deficyt bilansu płatniczego w 1952 r. wynosił w przybliżeniu 60 mln £E, z czego na deficyt szterlingowy przypada £ 43 mln; deficyt dolarowy wynosił $ 40 mln. Przyczyną powstania wysokiego deficytu szterlingowego było gwałtowne skurczenie się brytyjskich

...ż bawełny w Egipcie, z drugiej strony import pszenicy ...ł się do wzrostu niedoboru dolarowego.

Sprawozdanie podaje, iż w końcu 1952 r. ilość rozporzą...dzalnego na kontach banków w Egipcie i Sudanie spadła do 418 ...ł wobec 460 mln LE w końcu 1951 r. Natomiast ilość środ...ków pieniężnych w obiegu utrzymywała się na niezmienionym pozio...mie 154 mln LE. Spadek depozytów bankowych, który zadecydował o ustalitowaniu się ilości pieniądza rozporządzalnego, ...ł został w dużej mierze wycofywaniem przez rząd swych ...ów, przy czym nie były odprowadzane one do innych banków. ...ł zaś spadek ilości pieniądza rozporządzalnego świadczy ...ej tezaurysacji pieniądza u ludności, nie czującej ...ia do nowego rządu. Specyfiką sytuacji finansowej kraju ...k roku było ogólne zmniejszenie się ilości udzielanych ...w handlowych w sektorze prywatnym: w rezultacie spadło ze strony ...w w ciągu 1952 r. zaliczki udzielane przez National Bank ...pt spadły z 16 mln LE na 4 mln LE. Natomiast rząd był ...ym kredytobiorcą: National Bank of Egypt podpisał znacz...ą część tzw. pożyczki bawełnianej 1954/55 i zdyskontował bony ...we na kwotę 45 mln LE. Poza tym rząd korzystał kilkakrot...kredytów Banku celem sfinansowania przejściowych deficy...towych.

W zakończeniu sprawozdanie omawia problemy budżetowe. ...ozdanie określa sytuację na tym odcinku jako niebezpiecz...wnikiem spadku wpływów, zwłaszcza z ceł. Na skutek tego ...uszony był do obcięcia wielu kredytów, przyznanych posz...ym resortom. W ciągu ostatnich 3 lat wydatki osobowe ...ętu zwiększyły się o 80%, skąd nasuwa się konieczność jak ...rszego zrealizowania reformy administracyjnej, zmierza...ej do zmniejszenia biurokratycznego aparatu. Zdaniem Natio...nal of Egypt jedynym środkiem uzyskania równowagi budże...tu będzie zwiększenie produkcji. W związku z tym Bank wyra...wolenie, iż rząd stara się stworzyć "bardziej sprzyjają...atmosferę dla obcych inwestycji. Jak wynika z oficjalnych ...ń Ministerstwa Finansów, rząd pragnąc zmniejszyć deficyt ...towy zamierza zacisnąć śrubę podatkową. Już w okresie li...1952 r. - styczeń 1953 r. wpływy podatkowe wyniosły LE ...000 wobec LE 14.810.000 w analogicznym okresie roku ...ego. Na wzrastające opodatkowanie wskazuje również fakt, ...ego w ciągu pierwszych 15 dni marca 1953 r. wpływy podatkowe wy...ego. Ministerstwo Finansów projektuje wprowadzenie w ży...ku zarządzeń, tępiących przestępstwa podatkowe. Zarzą...ta przewidują wysokie kary za przekroczenie przepisów ...tej dziedziny aż do kary więzienia 5 lat włącznie.

...ealizując nadal /patrz "WNIZ" nr 12/95/ politykę udzielania ...ia dla penetracji obcych kapitałów do kraju, rząd Nagiba ...y ostatnich miesiącach zarządzenie, w myśl którego obco...y mogą obecnie posiadać ponad 50% akcji przedsiębiorstw ...cie. Prasa zachodnio-niemiecka wita z zadowoleniem te ...cie. Szczególnie znamienną wypowiedź na ten temat znaj...ła na łamach "Deutsche Zeitung". Wspomniane pismo podkreśla

z naciskiem znaczenie "realistycznych pociągnięć rządu Nagiba, kojarząc je jednocześnie z pobytem misji USA w sprawie realizacji IV punktu programu Trumana. Zainteresowanie USA pierwszego rozwoju gospodarczego przybiera stale na sile. Decydujący głos posiadają ci - pisze cynicznie "Deutsche Zeitung" - którzy nie ją pieniądze; przychodzą oni do kraju jako przyjaciele, nie stosując odrazu form nacisku politycznego. Bardzo wiele obiecuje sobie rząd Nagiba ze współpracy technicznej i gospodarczej z Niemcami zachodnimi, jednak kapitałem dysponują Amerykanie - "kończy melancholijnie" - Deutsche Zeitung". W związku z tym na uwagę zasługują doniesienia pisma "Al Ahbar" o ostatniej wizycie wysłannika prezydenta Eisenhowera, Culbertsona. Culbertson prowadzi rozmowy z przedstawicielami władz egipskich w sprawie przyszłych inwestycji amerykańskich w Egipcie. Do Egiptu ma przybyć też specjalna misja amerykańskich byznesmenów, celem przekonania się na miejscu o możliwościach gospodarczych kraju. Rząd pragnie przyciągnąć kapitały obce przede wszystkim do budowy przemysłu hutniczego, wytwórni akumulatorów, szyn i części zamiennych do samochodów /patrz "WHZ" 6/89/. Powstanie przemysłu hutniczego w Egipcie cieszy się poparciem USA pragnących poprzez kontrolę tej gałęzi wpływać w decydujący sposób na gospodarkę kraju i stopniowo likwidować wpływy brytyjskie. Problem budowy przemysłu ciężkiego nie jest jednak w warunkach egipskich łatwym do rozwiązania. Jak wynika z oficjalnych danych, szacowane zasoby rudy żelaza w rejonie Assuan wynoszą 168.225.500 ton na obszarze 1000 km2. W związku z tym przewidywano, iż huta stalowa mogłaby produkować 100.000 ton stali w pierwszym roku istnienia, dochodząc do 200.000 ton rocznie w latach następnych.

Zaznaczamy, iż dotychczas Egipt produkuje zaledwie /1951,1952/ 20.000 ton stali rocznie i to ze złomu, natomiast konsumcja wewnętrzna wynosi 150.000 ton rocznie. Zdaniem kół urzędowych, w roku bieżącym Egipt wyprodukuje już 60.000 ton stali. Koła gospodarcze Egiptu nie zapatrują się jednak zbyt optymistycznie na perspektywy wybudowania huty w Asyan, wskazując na trudne do przezwyciężenia problemy zasilenie w energię nowej huty.

Ponieważ obok złóż rudy w Asyan odkryto ostatnio zasoby rudy w oazie Baharia, znajdującej się znacznie bliżej Kairu, władze egipskie postanowiły przystąpić wpierw do eksploatacji tych złóż.

/s/

Y S Y K

Sytuacja gospodarcza

del zagraniczny

Jak wynika z prowizorycznych cyfr ogłoszonych przez
ojelne czynniki handlowe, meksykański handel zagraniczny
roku 1952 zamyka się kwotą 6.394.192.667 pesów po stronie
portu i 5.125.772.448 pesów po stronie eksportu. Bilans handlo-
za ten okres wykazuje więc saldo ujemne w wysokości
68.420.219 pesów, przy czym import pokrył eksport w 80,1%.

W porównaniu z danymi za 1951 r., w roku ubiegłym nastą-
spadek zarówno importu /6.773 mln w roku 1951/ jak i eks-
rtu /5.446 mln w roku 1951/.

Deficyt bilansu handlowego zmniejszył się o 5% w porówna-
z rokiem 1951.

Zmniejszenie to spowodowane zostało większym spadkiem
portu niż eksportu.

W strukturze towarowej importu na pierwszym miejscu za-
no pod względem wartości jak i tonażu znajdują się dobra
estycyjne obejmując 3.077 mln pesów /48,1% ogólnego importu
ykańskiego/ i 1.297.378 ton. Pomimo ogólnego spadku importu
zby te są wyższe od analogicznych pozycji roku 1951. /3.005 mln
sów i 1.016.610 ton/. Jak to już ma miejsce od kilku ostatnich
Meksyk nadal wydaje znaczne sumy na import maszyn i urzą-
ej służących do eksploatacji krajowych zasobów surowcowych,
komunikacji i łączności etc. Na dalszych miejscach sto-
surowce przemysłowe /1.109 mln pesów i 750.555 ton, wobec
23 mln pesów i 765.798 ton w roku 1951/, artykuły konsump-
/13,16 %/ i artykuły spożywcze /9,4%/, pszenica i podste-
tłuszcze.

Poniższa tabelka charakteryzuje strukturę towarową im-
ku meksykańskiego:

	1951		1952	
	w tonach	w mln. pesów	w tonach	w mln. pesów
ra inwestycyjne	1.016.610	3.005	1.297.378	3.077
rce				
ykuły konsumcyjne	765.768	1.323	750.555	1.109
ykuły spożywcze	73.660	878	63.360	839
	532.074	497	577.629	600
	452.135	1.069	353.367	767

Głównym dostawcą meksykańskim w roku ub. były nadal Stany
oczone. Udział ich pod względem wartości w ogólnym impor-
meksykańskim wynosi 82,7% i jest nieco większy zarówno w po-
niu z rokiem 1951 /81,5%/ jak w stosunku do lat przedwo-
ych, gdy wynosił on około 60% ogólnego importu meksykańskie-
Stanach Zjednoczonych znacznie w tyle znajdują się Wiel-
ytania, Niemcy zachodnie, Kanada i Francja.

Strukturę geograficzną importu meksykańskiego w roku 1952 obrazuje poniższa tabelka /w mln pesów/:

	1951	1952
Stany Zjednoczone	5.520	5.293
Wielka Brytania	142	166,2
Niemcy zachodnie	138,9	149,7
Kanada	114,7	139,1
Francja	134,9	92,2
Szwajcaria	61,8	91,1
Szwecja	97,2	86
Belgia	86,4	52,4
Włochy	36,2	41,1

Udział Europy w imporcie meksykańskim spadł w roku 1952 do 12,7% wobec 12,9% w roku poprzednim. Należy podkreślić, że przed wojną Europa pokrywała mniej więcej 33% importu meksykańskiego.

W porównaniu z 1951 r. eksport meksykański spadł o 3% pod względem tonażu oraz o 6% pod względem wartości.

Różnica ta wywołana została zniżką cen surowców na rynku światowym. Największą pozycją eksportu w tym okresie były surowce reprezentujące 60% meksykańskiego wywozu, oraz artykuły spożywcze /18,6%/.

Strukturę towarową eksportu meksykańskiego ilustruje następująca tabelka:

	1951		1952	
	w tonach	w mln pesów	w tonach	w mln pesów
surowce	1.520.384	3.060	1.677.641	3.081
artykuły spożywcze	447.995	980	449.942	957
dobra konsumcyjne	14.271	229	11.643	159
inne	3.243.156	1.177.292	2.946.060	927.020

W grupie eksportowych surowców znajduje się bawełna /wartości 1.178 mln pesów - 200.000 ton/, ołów /635,7 mln pesów/, cynk /414,2 mln pesów/, miedź /313,6 mln pesów/, ropa naftowa /160,8 mln pesów/.

W grupie artykułów spożywczych pierwsze miejsce zajmują: kawa /406,4 mln pesów/, ryby świeże i mrożone /162,1 mln pesów/. Wywóz bawełny będącej podstawowym artykułem eksportowym Meksyku stanowił 23% ogólnego eksportu tego kraju w porównaniu z 20,4% w roku 1951. Mimo, że prawie zawsze statystyka wymienia jako odbiorcę Stany Zjednoczone, w rzeczywistości bawełna meksykańska była wysyłana poprzez strefy wolnocłowe portów płn. amerykańskich do Japonii, Włoch, Belgii, Szwecji, Niemiec zachodnich, co tłumaczy się faktem, iż handel eksportowy bawełny w Meksyku znajduje się w rękach eksporterów z USA.

Największym **odbiorcą** towarów meksykańskich w r.1952 były Stany Zjednoczone /78,5%/. Następnym Arabia saudyjska importująca z Meksyku srebro.

Strukturę geograficzną eksportu meksykańskiego obrazuje następująca tabelka /w mln pesów/:

	1951	1952
Zjednoczone	3.836	4.027
Szwajcarska	155,8	165,7
	50	143,6
zachodnie	157,5	138,3
Brytania	109,3	99,2
	99,1	67,4
	45,9	52,9
	237,6	51,5
	45,9	52,9
	41,7	29

Udział Europy w eksporcie meksykańskim spadł z 16,5% w 1951 do 9,3% w r.1952 w porównaniu z okresem lat 1934-1939, wynosił on 28,8%.

Według danych tymczasowych w pierwszych miesiącach b.r. nastąpił spadek osiągając 461.448.775 pesów w styczniu i 460.015 pesów w lutym. Działo się to głównie kosztem dóbr inwestycyjnych.

Od stycznia b.r. Meksyk czyni wysiłki zmierzające do zwiększenia wymiany handlowej z krajami europejskimi. Meksykański Bank Handlu Zagranicznego ogłosił, że przystąpi do badania możliwości zawarcia nowych umów handlowych z krajami europejskimi, m.inn. z Francją, Szwecją, Włochami i Norwegią. Czyni on to na zalecenie meksykańskiej Izby Rozwoju Przemysłu, oczekującej tą drogą ożywienia handlu zagranicznego. Na Stany Zjednoczone przypadało do tej pory 80% meksykańskiej wymiany handlowej, co Izba określiła jako sytuację niezdrową stwierdzając, że obecnie ważniejszą rzeczą jest posiadanie obszernych umów z większą liczbą mniejszych krajów niż specjalizowanie się na jednym wielkim rynku. Nie-bacząc na zajęcie takiego stanowiska wywarły pewien wpływ na te tendencje w amerykańskiej polityce handlu zagranicznego niezależnie od aktualnej sytuacji na rynku wewnętrznym Stanów Zjednoczonych, który cechuje obecnie protekcjonizm, ulegający wahaniom ceny, wahania w produkcji i brak jednolitej polityki gospodarczej.

Zmniejszanie się popytu na rynku wewnętrznym dało się odczuć w szeregu gałęziach przemysłu, z których część zmuszona była do ograniczenia produkcji. Najdobitniej odbiło się to w przemyśle włókienniczym, który na skutek zmniejszania obrotów i transakcji eksportowych magazynuje co miesiąc towary wartości 50 mln pesów.

Rząd zapowiedział dalszą rozbudowę upaństwowionego przemysłu naftowego w drodze uruchomienia nowych szybów wiertniczych oraz również zwiększenia wydajności rafinerii, założenia nowych rurociągów, zbiorników i stacji pomp. Równocześnie państwo przystąpi do budowy przemysłu chemicznego, co pójdzie w parze z rozbudową istniejących urządzeń przemysłu naftowego. Według specjalistów, nowo odkryte źródła ropy zapewnią ciągłość

meksykańskiej produkcji ropy naftowej w ciągu najbliższych 50 lat.

Produkcję ropy naftowej w ciągu ub.dwóch lat obrazują następujące cyfry:

	1951		1952
wydobycie ropy ogółem	78.779.550	beczek	78.906.527 beczek
ropa rafinowana	56.780.075	"	62.322.915 "
sprzedaże na rynku krajowym	51.662.247	"	54.055.600 "
eksport	22.392.859	"	15.398.553 "

Zgodnie z informacjami tygodnika "Foreign Commerce Weekly" w najbliższym sezonie w niektórych rejonach Meksyku nastąpi zmniejszenie obszaru uprawy bawełny. Nie mniej jednak rzeczoznawcy oceniają, że tegoroczne zbiory bawełny wyniosą ponad 1 mln bal.

Stopa życiowa

Zgodnie z informacjami "Biki", koszty utrzymania w Meksyku kształtowały się następująco /1939 = 100/:

	ceny hurtowe ogółem	ceny żywności	koszty utrzymania
wrzesień 1952	394,5	460,6	464,1
październik "	394,7	466,9	465,0
listopad "	401,3	468,7	467,6

W porównaniu z rokiem 1951 wskaźnik kosztów utrzymania był w r.1952 wyższy o 66,6 punktów, a wskaźnik cen hurtowych o 42,2 punktów. Nawet wg oświadczenia prezydenta Meksyku, wzrost kosztów utrzymania jest najważniejszym problemem w kraju. Płace robotników w ciągu ubiegłych dwóch lat pozostały niezmienione. W wyniku spadku realnych płac zmniejszyły się obroty w handlu szczególnie artykułami żywnościowymi tak np. konsumpcja mleka na 1 mieszkańca spadła w 1952 r. o 25% w porównaniu z rokiem 1940. Ogólny wskaźnik obrotu w handlu detalicznym spadł ze 110,8 punktów przeciętnie miesięcznie w 1951 do 95,6 punktów w czerwcu 1952 r. /1939 = 100/. Jak wynika z informacji zamieszczonej w londyńskim "Timesie", meksykański minister skarbu oznajmił m.inn. niedawno, że masy pracujące cierpią skrajną nędzę.

/c/

UMOWY HANDLOWE i PŁATNICZE

ARGENTYNA - JAPONIA

Podpisana ostatnio argentyńsko-japońska umowa handlowa przewiduje wymianę towarową w wysokości $ 80 mln w obu kierunkach. W ramach tej umowy Argentyna dostarczy Japonii /w mln dolarów/: pszenicy - 27, wełny - 20, bawełny - 9, jęczmienia - 3,8, ryżu - 1,2 oraz siemienia lnianego, oleju lnianego, kazeiny itd.

Japoński eksport do Argentyny obejmie /w mln dolarów/: [illegible] rurówkę, stal, wyroby walcowane z metali żelaznych - 27, wyroby ze stali - 5,7, metale nieżelazne - 2,5 oraz ropę naftową, wyposażenie dla elektrowni, sprzęt radiowy, telefoniczny oraz chemikalia.

BELGIA - LUKSEMBURG - FRANCJA

Między Francją a Unią Belgo-Luksemburską podpisana została umowa handlowa na okres od 1-go kwietnia do 30 września 1953 r. Zgodnie z ustalonymi listami towarowymi eksport Unii Belgo-Luksemburskiej do właściwej Francji obejmuje między innymi /w mln franków belgijskich/: rośliny cieplarniane - 55, kawę - 20, oleje ciężkie - 6,5, siarczan miedzi - 21, oleje tłuszczowe - 10, tlenek etylu - 17,1, nawozy sztuczne - 22,5, taśmy filmowe - ca 38 mln, różne chemikalia - 10,4, [illegible] papierowe - 12, sierść królicza - 20, diamenty szlifowane - 15, obrabiarki i części zapasowe do nich - 55, różną aparaturę - 27, samochody osobowe - 25, statki i holowniki - 55, inne [illegible]

Eksport do francuskiej Afryki Północnej obejmuje między innymi /w mln franków belgijskich/: cukier - 214, tytoń i wyroby tytoniowe - 8, cement - 12, siarczan miedzi - 57, chemikalia i farmaceutyki - 6, przędzę bawełnianą - 6, motory [illegible] - 5, sprzęt budowlany - 8, sprzęt rolniczy - 4,4, sprzęt [illegible] walcowni oraz dla fabryk kauczuku i chemikalii 12, sprzęt elektrotechniczny - 43,5, różne maszyny - 28, samochody - 80, [illegible] 116.

Eksport Unii Belgijsko-Luksemburskiej do innych francuskich terytoriów zamorskich obejmuje między innymi /w mln [illegible] belg./: piwo i inne napoje - 17,5, różne artykuły spożywcze - 4, tytoń i wyroby tytoniowe - 5, chemikalia - 5, zapałki [illegible] - 5,5, artykuły tekstylne, nici i sznury - ca 15, artykuły [illegible] - 11, metale nieżelazne - 6, sprzęt górniczy - 6, sprzęt nawigacyjny - 20, samochody - 26, maszyny i sprzęt elektrotechniczny - 19, wyroby metalowe i elektrotechniczne - 35, inne towary - 71. Ponadto Belgia ma eksportować szereg towarów do Indochin, jak cukier, wyroby przemysłu metalowego, [illegible] rzemieślniczego i elektrotechnicznego, półfabrykaty metali nieżelaznych itd.

Szczegóły odnośnie struktury eksportu francuskiego do Unii Belgijsko-Luksemburskiej nie były znane w chwili oddania niniejszego numeru do druku.

BELGIA - LUKSEMBURG - NIEMCY ZACHODNIE

W uzupełnieniu wiadomości z nr 14/97 "WNS" podajemy szczegółową listę towarów eksportowanych przez oba kraje. Lista "A" zawiera kontyngenty ustalone na import Niemiec zachodnich z Belgii: I - import ograniczony obejmuje m.inn. /w DM/ konie pociągowe - 30.000, żywiec, mięso wieprzowe, słoninę itd. - 13.000.000, smalec wieprzowy - 420.000, rośliny dekoracyjne, azalie itd. - 3.150.000, kwiaty cięte - 170.000, jabłka i gruszki - 1.700.000, świeże ryby morskie i szproty - 210.000, kalafiory i szparagi - 1.300.000, wiśnie - 420.000, towary rolnicze - 12.000.000, artykuły spożywcze - 840.000, olej palmowy - 13.000.000, cynk - 3.500 t. kobalt - 73 t. /wartość 1.650 DM/, srebro - 1.250.000, skóra podeszwowa - 850.000, inne rodzaje skóry - 4.300.000, przędze lniane - 3.000.000, rury oświetleniowe - 450.000, specjalne lampy jarzeniowe - 2.500.000, klej i żelatyna - 1.700.000, wełniana odzież damska - 450.000, wełniane pończochy i skarpetki - 2.100.000, inne skarpetki i pończochy - 1.050.000, broń myśliwska - 850.000, płyty spiłkowe /kontyngent na 6 miesięcy/ - 130.000, farmaceutyki - 750.000, inne towary - 114.000.000. II - wyroby, które poprzednio nie mogły być importowane do Niemiec zachodnich: mąka, kasze, płatki, mąka kartoflana, margaryna, sztuczne tłuszcze jadalne, łosoś, wędliny, konserwy mięsne itd.

Import belgijsko-luksemburski z Niemiec zachodnich - lista B - zawiera m.inn. /w belgijskich frankach/ I - ograniczony import towarów: bydło hodowlane i nierogacizna - 7.500.000, zboża siewne /pszenica, żyto, jęczmień/ - 2.500.000, II towary, które poprzednio nie mogły być importowane: wołowina, baranina /świeże lub mrożone/, konina, słonina, mięso solone, ryby wędzone lub solone, świeże mleko chude i pełnotłuste, śmietanka i mleko w proszku oraz skondensowane, masło świeże i solone itd., jaja, pomidory, cebula, kartofle, inne świeże jarzyny, winogrona, jabłka, gruszki i inne owoce, burki cukrowe, cukier buraczany i trzcinowy; III - wyroby, których import jest ograniczony chwilowo: motocykle, karbid, meble, kamionkowe i porcelanowe naczynia stołowe, wyroby szklane dla użytku domowego, armatura, potaż żrący, nawozy sztuczne, kwas węglowy, butelki, samochody osobowe, podwozia itd.

B R A Z Y L I A - W Ł O C H Y

Umowa brazylijsko-włoska z 4 czerwca 1952 r., której termin obowiązywania upłynął z końcem kwietnia b.r. przedłużona została na dalszych sześć miesięcy.

BUŁGARSKA REPUBLIKA LUDOWA - CZECHOSŁOWACJA

Podpisana ostatnio bułgarsko-czechosłowacka umowa handlowa reguluje wymianę towarową i płatności w 1953 r. Obroty towarowe mają być zwiększone w porównaniu z 1952 r. Czechosłowacja dostarczy metali, sprzętu przemysłowego i części zapasowych, surowców, chemikaliów, medykamentów itd. w zamian

...skie surowce przemysłowe i artykuły rolne.

...I T - I N D I E

...Jak donosi egipskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych ... parafowane zostało umowę handlową między Egiptem i Indiami. ... Indie stoną się głównym dostawcą towarów, ... W celu zlikwidowania istniejącego deficytu Egipt ... zwiększyć zakupy towarów indyjskich. Indie płacić będą ... w funtach egipskich częściowo w rupiach, a częściowo w sterlingach. W ramach nowego układu Indie mają kupować rocznie około ... kantarów bawełny egipskiej. Ponadto kraj ten ma importować ... ilości egipskiego lnu, fosfatów oraz racic bydlęcych, używanych do wyrobu kleju. Egipt będzie importował z Indii: ... wagony kolejowe, maszyny do szycia oraz maszyny przędnicze.

...A N C J A - H O L A N D I A

Pomiędzy Francją a Holandią zawarta została w Paryżu ... 13 kwietnia b.r. umowa handlowa z terminem ważności ... kwietnia do 30 września 1955 r.

Według ustalonych list towarowych eksport Holandii do ... właściwej objęć ma m.in. artykuły następujące /wartość ... milionach franków francuskich/: ryby świeże słodkowodne - 18, ... - 30 ton, inne ryby - 71, mleko w proszku - 45, siewne ... żyto, owies i kukurydza - 300 ton, wędliny - 3, kon... rybne - 30 ton, kakao i czekolada w proszku - 11, pigmenty, ... i farby - 55, maszyny parowe, turbiny, pompy itd. - 55, ... aparaty dla przemysłu spożywczego - 45, narzędzia - ... maszyny i aparaty - 3, aparaty i urządzenie elektryczne, ... aparaty radiowe i części zamienne - 76,5, instrumenty ... naukowe - 1,8, różne - 750. Oprócz powyższych pozycji ... eksportu do Francji będą wymienione w umowie bez ... wartości masło i ser, jarzyny świeże i suszone, różne ... chemiczne, wyroby z masy plastycznej i inne.

Ponadto eksport Holandii do francuskich terytoriów, po... w Afryce Północnej przewiduje - według kontyngentów ... - następujące artykuły: masło - 840 ton, ser - 450 ... - 10,5 mln fr.fr., margaryna - 30 ton, spirytualia ... mln ffr, cygara i papierosy - 22,5 mln ffr. litopon - ... wagi automatyczne - 5 mln ffr, wyroby metalowe i półwyroby - 5 mln ffr, cement - 6.000 ton, różne artykuły - ... mln ffr.

Inne dostawy Holandii do pozostałych terytoriów zamorskich Francji obejmują poniższe pozycje: mleko skondensowane - ... ton, sery - 250 ton, piwo - 17.500 hl, różne artykuły ... - 25 mln ffr, tkaniny bawełniane drukowane - 62,5 ... wyposażenie przemysłowe - 100 mln ffr, różne artykuły ... - 22,5 mln ffr, artykuły radiotechniczne - ... mln ffr, różne wyroby metalowe - 15 mln ffr, inne artykuły ... mln ffr.

...A N C J A - S Z W A J C A R I A

Rokowania handlowe między Francją i Szwajcarią zakończyły się podpisaniem umowy handlowej, regulującej wymianę między ... na okres od 1-go kwietnia do 30 września 1955r.

Umowa ta zastępuje dotychczasowy układ, którego ważność wygasła z dniem 31 marca b.r. W zasadzie nadal zatrzymane zostają postanowienia poprzedniej umowy, z wyjątkiem pewnych zmian we francuskich listach importowych. Kontyngenty eksportu szwajcarskiego do Afryki Północnej i do francuskich terytoriów zamorskich pozostają niezmienione. Zgodnie z oficjalnym komunikatem, nastąpiły jedynie pewne zmiany w strukturze kontyngentów.

F R A N C J A - WĘGIERSKA REPUBLIKA LUDOWA

W Budapeszcie została parafowana nowa umowa handlowa między Francją a Węgrami na okres jednego roku. Przewiduje ona wymianę w wysokości ca 2,5 mlrd franków po każdej stronie.

Eksport węgierski obejmuje głównie: pszenicę, nasiona oleiste, tytoń i wątróbki gęsie, w zamian za import francuskich artykułów tekstylnych, chemikalii i różnych wyrobów przemysłowych.

F R A N C J A - W Ł O C H Y

W uzupełnieniu wiadomości o umowie handlowej zawartej między Francją a Włochami, zamieszczonych w nr 10/101/ "WIIZ" podajemy obecnie dalsze informacje na temat przewidzianej struktury towarowej wymiany.

Kontyngenty ustalone listą "A" zostają niezmienione. Lista "B" przewiduje następujące kontyngenty importowe towarów włoskich do Francji właściwej w okresie kwiecień - wrzesień 1953 r.: jabłka i gruszki - 3.000 ton, olejek jeżynowy - 100 mln franków, materiały elektrotechniczne - 250 mln fr, obrabiarki - 100 mln fr, tkaniny - 600 mln fr, pomidory - 3.000 ton, świeże jarzyny - 3.000 ton, inne towary - 500 mln fr.

Lista "B" /eksport włoski do terytoriów zamorskich Francji/ ustala następujące kontyngenty: jabłka i gruszki - 1.000 ton, marmur - 3.000 ton, maszyny dla przemysłu spożywczego - 145 mln franków, inne towary - 538 mln fr.

Francja wyeksportuje do Włoch między innymi następujące towary: rudy żelaza z Afryki Północnej - 260.000 ton, węgiel z Afryki Północnej - 80.000 ton, złom żelaza i stali z Afryki Północnej - 45.000 ton, złom żelaza i stali z innych terytoriów zamorskich - 10.000 ton.

Francuski eksport fosfatów naturalnych do Włoch ustalono na 900.000 ton rocznie.

Ponadto umowa przewiduje, że Włochy mają wyeksportować do Francji w okresie kwiecień-wrzesień: ryż jadalny - 10.000 ton, siarkę surową 26.000 ton, pak - 10.000 ton i rudę cynku - 10.000 ton. Powzięto również decyzję w sprawie uregulowania dawnych kontraktów, dotyczących artykułów konfekcyjnych, wykonanie których blokowane było przez władze francuskie.

H I S Z P A N I A - N O R W E G I A

W uzupełnieniu wiadomości z nr 10/73 "WIIZ" podajemy szczegóły dotyczące nowej umowy hiszpańsko-norweskiej. Eksport norweski obejmie m.in. /w tysiącach ton/: suszone dorsze

nawozy azotowe - 40,0, celulozę - 12,0, miazgę drzewną - 4,0, papier rotacyjny - 1,2, kwasy tłuszczowe i produkty przemysłu rolniczego - 1,2 oraz /w mln: koron norweskich/: kawior - 1,0, śledzie wędzone - 0,2, oleje i tłuszcze - 1,5, tran leczniczy - 0,3, ferrostopy - 1,0, motory dla statków rybackich - 0,2, sutra - 0,5, haczyki wędkarskie - 0,4, włókna sztuczne - 0,4, siarka - 1,0, klej rybi - 0,2.

Na eksport Hiszpanii do Norwegii złożą się /w mln koron norweskich/: owoce cytrusowe - 15,0, banany - 3,0, suszone owoce - 3,0, orzechy - 6,0, pomidory i cebula - 2,0, soki owocowe - 1,0, wina i wódki - 2,0, korek - 0,5, kafle - 0,8, maszyny do szycia - 0,9, broń myśliwska - 0,1, kapelusze - 1,5 oraz /w tysiącach ton/: oliwa naturalna - 1,5, ołów - 5,0, klej drzewny - 1,5, ruda cynku - 20,0, superfosfaty - 25,0.

H I S Z P A N I A - S Z W A J C A R I A

Pomiędzy Hiszpanią a Szwajcarią zawarta została nowa umowa handlowa i płatnicza na 1953 r. W ramach tej umowy szwajcarski eksport do Hiszpanii wyniesie 30 mln franków szwajcarskich, przy czym suma ta może być przekroczona, o ile pozwoli na to stan obrotów clearingowych. Główną pozycją eksportu szwajcarskiego będą maszyny i sprzęt. Hiszpania będzie wywozić do Szwajcarii: wino /300 tys hl/ oraz surowce dla przemysłu włókienniczego.

J U G O S Ł A W I A - N O R W E G I A

Jugosłowiańsko-norweska umowa handlowa i płatnicza z 1946 r. przedłużona zostanie o dalszych sześć miesięcy do 31 października b.r.

K U B A - N I E M C Y Z A C H O D N I E

W Bonn zawarty został pomiędzy Niemcami zachodnimi a Kubą układ o handlu i żegludze. Nowy układ ma obowiązywać 10 lat. Przewiduje on obustronne stosowanie klauzuli największego uprzywilejowania zarówno w odniesieniu do obrotów handlowych jak i do zagadnień żeglugi. Kuba zobowiązała się udzielić Niemcom zachodnim ulg celnych dla 126 artykułów, w niektórych wypadkach ulgi te są analogiczne do tych, które przyznano Stanom Zjednoczonym. Niemcy zachodnie otrzymają w roku bieżącym 150.000 t, a w 2-ch następnych latach po 175.000 t. cukru. Płatności mają być dokonywane w dolarach amerykańskich.

N I E M C Y Z A C H O D N I E - N O R W E G I A

Rokowania pomiędzy Niemcami zachodnimi a Norwegią zakończone zostaną podpisaniem umowy handlowej na okres od 1 kwietnia 1953 r. do 30 marca 1954 r. Warunki nowej umowy nie odbiegają zasadniczo od dotychczas obowiązującego układu, jednakże bliższych danych narazie jeszcze nie opublikowano.

N I E M C Y Z A C H O D N I E - P E R U

Umowa handlowa, obowiązująca pomiędzy Niemcami zachodnimi a Peru do dnia 19 czerwca 1953 r. przedłużona została na okres 1 roku.

N I E M C Y Z A C H O D N I E - S Z W A J C A R I A

W uzupełnieniu wiadomości z nr 16/99 "WHZ" podajemy dalsze szczegóły dotyczące umowy zachodnio/niemiecko-szwajcarskiej. Lista "A" zachodnio-niemiecki import kontyngentowany obejmuje m.in. /w tys DM/: artykuły rolnicze i spożywcze - 13.155, metale nieżelazne i wyroby gotowe z nich - 425, wyroby precyzyjne i optyczne - 7.200, chemikalia - 9.550, tekstylia - 17.550, skóra - 450, papier i wyroby papierowe - 300, inne towary - 600, kontyngenty wystawowe - 2.700. Lista B - szwajcarski import kontyngentowany /w tys franków szwajcarskich/ zawiera m.in. artykuły rolnicze i spożywcze - 2.560, wyroby skórzane łącznie z obuwiem oraz skórki futerkowe - 3.750, wyroby drzewne - 1.250, papier i wyroby papierowe - 4.000, tekstylia - 10.000, szkło i ceramika - 8.500, wyroby z żelaza i stali - 18.000, maszyny - 9.000, chemikalia - 1.500, pojazdy mechaniczne i rowery - 50.000, wyroby elektrotechniczne - 5.500, instrumenty muzyczne - 1.000, zabawki, przybory podróżne, biżuteria - 5.500, inne towary - 10.000.

N I E M C Y Z A C H O D N I E - U R U G W A J

Pomiędzy Niemcami zachodnimi a Urugwajem podpisano została umowa handlowa, przewidująca wzajemne stosowanie klauzuli największego uprzywilejowania. Równocześnie zawarto układ płatniczy ustalając, że walutą rozliczeniową między obu krajami będzie dolar amerykański.

/j/

C Ł A

I S . . I A

Zmiany w licencji generalnej

Aparaty i wszelkie urządzenia telefoniczne zostały wyłączone spod działania importowej licencji generalnej wobec tego ich przywóz dozwolony jest tylko za zezwoleniami importowymi.

. . Z C N

Zawieszenie ważności zezwoleń importowych

W Cejlońskim Dzienniku Urzędowym /Nr.10518 z dnia 24. 1.1952/ ogłoszono, że wszystkie udzielone zezwolenie na przywóz cebuli /poz.C 16 cejlońskiej listy towarowej/ z zagranicy zostaje wycofane i wszelkie transporty przywiezione na podstawie zezwoleń z przed 22 kwietnia mogą ulec konfiskacie.

...TAMIMKA RZL.

Zmiany taryfy celnej

Dekret z 15.IV.1952 r. ustalił nowe stawki celne stosowane przy imporcie beków /długości conajmniej 1 cale/ na ...ron = 100 ... i gwoździ - na 3,30 ... za 100 kg brutto. ...ron = 1 ... USA/.

- C Z A

Opłaty od towarów importowanych

Stosownie do okólnika ministra finansów Nr 6544 z dnia ...tr. podatek obrotowy pobierany dotychczas w oparciu o ...cenę sprzedaży towaru importowanego, będzie pobierany ...ci obejmującej cenę towaru cif, opłatę celną i opłaty ...we i to w postaci kwoty ryczałtowej w wysokości 15% ...cif, podwyższonej o opłatę celną i opłaty dodatkowe. Tkaniny i alkohol, perfury, rydła i wyroby kosmetyczne, gry ...sportowe oraz kapelusze opłacają stawkę 25%-ową, ...od aparatów i przyrządów telegraficznych lub radiofonicznych, od lamp radiowych, lodówek elektrycznych, ...pobierana będzie stawka 20%-owa. Stawka wymiaru podatku obrotowego nie uległa zmianie i wynosi nadal 5%. Pewne ...korzystają z ulgowej stawki 3% i 1,5%.

I Z R A E L

Zmiany w licencji generalnej

Lista towarów importowanych w ramach licencji generalnej i nie wymagających specjalnych zaświadczeń przywozowych, obejmuje: 1/ towary do użytku władz rządowych /par. [illegible] 2/ przedmioty stanowiące własność osobistą podróżnych [illegible] 704 t.c./, 3/ towary stanowiące własność imigrantów [illegible] c.i.f. do 500 I £/, 4/ podarunki nadsyłane z zagranicy [illegible] ły spożywcze, opony, radioodbiorniki, prałki mechaniczne [illegible] dówki i piecyki elektryczne/, 5/ paczki żywnościowe [illegible] ne/.

I R A K

Zniesienie ulgowych stawek celnych

Stosownie do ostatnio podjętych decyzji rządowych [illegible] szonych w Official Gazette wprowadzone w styczniu br. [illegible] celne przy imporcie wyrobów włókienniczych zostały [illegible] wobec czego ponownie obowiązują dawne stawki z przed [illegible] r.b.

K U B A

Cło od cementu

Zawieszone na okres do 5.XII.1952 r. pobieranie cła przywozowego od cementu zostało przedłużone dekretem z [illegible] 1953 r. na czas do 15.X.1953 r. wobec czego przywóz cementu odbywać się może nadal bez uiszczenia jakichkolwiek opłat [illegible] nych, konsularnych lub innych /przewidzianych w dekretach i ustawach z r.1943 i 1949/.

L I B I A

Liberalizacja importu

Władze ogłosiły dwie "otwarte licencje generalne" dotyczące przywozu środków spożywczych, artykułów włókienniczych i farmaceutycznych oraz filmów. Licencja Nr 1/1953 zezwala na wolny przywóz wszelkich produktów żywnościowych z wyjątkiem miodu, pieczywa i sucharów, czekolady i wyrobów z niej, [illegible] konserwowanych, napojów alkoholowych i sacharyny. Licencja Nr 2/1953 obejmuje towary takie jak przędzę wełnianą, bawełnianą i jedwabną /nat. i szt./ tkaniny z nich, filmy, [illegible] by i lakiery, książki i gazety, pasy transmisyjne, żelazo [illegible] stal w sztabach, maszyny i narzędzia rolnicze, maszyny do [illegible] nia, motory elektryczne, kable pompy, instrumenty optyczne i precyzyjne.

Spis rzeczy /c.d./

Str.

II. UMOWY HANDLOWE I PŁATNICZE

Argentyna - Japonia 69
Belgia / Luksemburg - Francja 69
Belgia / Luksemburg - Niemcy zachodnie 70
Brazylia - Włochy 70
Bułgarska Republika Ludowa - Czechosłowacja 70
Egipt - Indie 71
Francja - Holandia 71
Francja - Szwajcaria 71
Francja - Węgierska Republika Ludowa 72
Francja - Włochy 72
Hiszpania - Norwegia 72
Hiszpania - Szwajcaria 73
Jugosławia - Norwegia 73
Kuba - Niemcy zachodnie 73
Niemcy zachodnie - Norwegia 73
Niemcy zachodnie - Peru 73
Niemcy zachodnie - Szwajcaria 74
Niemcy zachodnie - Urugwaj 74

III. C Ł A

Abisynia — Zmiany w licencji generalnej ... 75
Cejlon — Zawieszenie ważności zaświadczeń importowych 75
Dominikańska Rep. — Zmiany taryfy celnej 75
Grecja — Opłaty od towarów importowanych 75
Izrael — Zmiany w licencji generalnej ... 76
Irak — Zniesienie ulgowych stawek celnych 76
Kuba — Cło od cementu 76
Libia — Liberalizacja importu 76

Redakcja i administracja:

Polska Izba Handlu Zagranicznego, Warszawa, Hoża 35 tel. 860-41

PIHZ Nr 323 dn. 22.VI.1953, Nakład 400 egz., Format A 4